

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

İBRAHİM YILDIRIM

•

YARALI KALMAK

SEL

İBRAHİM YILDIRIM

R
O
M
A
N

Yaralı Kalmak*

*

SEL

YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

YARALI KALMAK*

İbrahim Yıldırım, 1950 yılında İstanbul'da doğdu. İlk öyküsü *Oluşum*'da, ilk şiiri *Varlık*'ta yayımlandı. 1980 yılında Abdi İpekçi Roman Yarışması'nda yapıtı, övgüye değer romanlar arasında sayıldı. Uzun bir süre (1984-1988) *Günümüzde Kitaplar* dergisinde Bir Zamanlar Bir Kitap; *Cumhuriyet Kitap* ve *Çerçeve*'de ise *Sarı Yapraklı Kitaplar* başlığı altında denemeler yazdı. 1987 yılında *Bir Cinayetin Ekonomisi* adlı öykü kitabı yayımlandı. Aynı yıl, *Yaşasın Edebiyat* adlı ancak dört sayı çıkabilen bir öykü seçkisi yayınlayan yazar, çok uzun bir aradan sonra yeniden yazmaya başladı. Bu yeni dönemin ilk verimi Sel Yayıncılık tarafından okura ulaştırıldı: Kuşevi'nin Efendisi (Ekim 2000). Yazarın bir de e-kitabı var: Kumcul.

Yaralı Kalmak, yazarın *Eylül'den Sonra* adını verdiği üçleme-nin, (Kuşevi'nin Efendisi'nin ardından) ikinci kitabı. Üçleme *Bıçkın ve Orta Halli* adlı roman ile tamamlanacak.

*** SEL YAYINCILIK**
Babıali Caddesi, 20/1 Cağaloğlu - İstanbul
Tel./Faks: 0212 511 10 05
<http://www.selyayincilik.com>
E-mail: posta@selyayincilik.com

ISBN 975-570-134-6

© İbrahim Yıldırım - SEL YAYINCILIK

*** SEL YAYINCILIK: 134**

YARALI KALMAK

İbrahim Yıldırım

Roman

Ofset hazırlık: Sel Yayıncılık

Birinci Baskı: Temmuz 2001

Baskı: Yaylacık Matbaası

Ücretsiz PDF E-kitap indirmek için <http://www.pdfmatey.org>

Gilt Sistem Ofset

Yaralı Kalmak

İbrahim Yıldırım

roman

En güzel
aşklar senin için
yazdım, iyi okumaları
ibrahim
Yıldırım
28.07.2002

İÇİNDEKİLER

I. YARALI KALMAK / 11

II. KANLA DÜŞÜNMEK / 23

III. GİYİNİP SOKAĞA ÇIKMAK / 39

IV. HÜZNENGİZ BİR ARABESK / 63

V. ZEVK BAHÇESİNDE İSTIRAP / 79

VI. MEÇHUL KİMLİĞİMİZ / 91

VII. ROTA FORTUNAE / 111

VIII. AD KOYMA TÖRENİ / 121

IX. EXERCISE BOOK / 153

X. EFENDİ, UŞAK, KAHRAMAN / 165

XI. AKSARAY BİR ÜLKE / 181

XII. BÜYÜK SARIŞIN HAYVAN / 201

XIII. KANLA YAZMAK / 227

Not: Üç yıl önce, uzun boylu, bıçkın tavırlı bir adamın getirip bıraktığı paketin içinde; yakın bir arkadaşımın defterleri dışında, benim için yazılmış özel bir not, üç fotoğraf, bir kartpostal, bir pazubent, bir de küçük not defteri vardı.

Arkadaşım, defterlerini RUHU KANAYAN BİRİNİN AŞK, ŞİDDET VE YAZI ÜZERİNE NOTLARI genel başlığı altında toplamıştı...

Arkadaşımın defterlerini okurken ve onları düzenleyip yeniden yazarken, elimden geldiğince soğukkanlı ve tutarlı olmaya çalıştım...

Soru: insan, yakın bir arkadaşının öyküsünü yazarken ne kadar nesnel olabilir?

İbrahim Yıldırım / Eylül 1998- Aralık 2000

I.

YARALI KALMAK

Başlıyorum.
Oda. Dördül kutu.
Kapattım kendimi.
Yazı bitene kadar buradayım.
Kimse engel olamayacak bana: kapı çalındığında açmayacağım, telefonun fişini çektim.

Yaram var.
Ruhum kanıyor.
Kan, ruhumda birikiyor.

Az sonra, yıllar önce yaşadıklarımı, tanık olduklarımı yeniden yazmaya yelteneceğim.
Yer: oda.
Zaman: yazı boyunca, ileri geri yol alacak...

Şu an kalemi bir sağ elime, bir sol elime aktarıp ısınmaya çalışıyorum. Parmak uçlarım zihnimle eşgüdüm içinde olmalı.

Bu akşam bir tören düzenleyicisi gibi, beni uyaracak, kışkırtacak her şeyi özenle hazırladım: anı nesneleri, müzik kasetleri, plastik kolonya şişesi, boş defterler ve diğerleri masamda duruyor -şimdilik sakın sakın- benim eyleme geçmemi bekliyorlar.

Bu uğurlama töreni belki olumlu bir sonuca ulaşır: yazı beni iyileştirir!

Ruhumdaki kirli kanama, pıhtılaşma dursun; yaralı kalmak istemiyorum artık...

Yaralı kalmak; Aksaray’da söylenir. İçkiye doymamış olmak anlamındadır. Şöyle anlatayım: hani ansızın umulmadık bir şey oluverir ve siz, son kadehi içmeden masadan kalkmak zorunda kalırsınız. İşte böyle bir şeydir yaralı kalmak. Bir tür umarsızlıktır; endişe içindeki ruhun çıt diye yarılıvermesidir. Önceleri jiletle çizilmiş gibidir ruhunuz, ince ince kanar; sonra oluk oluk akmaya başlar. Zaman da akar. Kan ağırlaşır, pıhtılaşır. Yaralı-sınızdır.

Yaralı kalmak: Aksaray’daki bütün berduşhanelerde hâlâ söylenir. Bu iki sözcük benim için öyle bir şiddet içeriyor ki, ikisini birlikte yazdığım ve söylediğim an; *çıt*: yazı da yarılıyor, dil de!. *Çıt*: zaten parça parça olan hakikatimden iyice uzaklaşıyorum. Ama ben, bütün bu olumsuzluklara karşın, yaşadıklarımı, tanık olduklarımı, Aksaray’ı ve General’in öyküsünü yeniden yazmayı deneyeceğim.

Pıhtılaşmaktansa, yazı beni öldürsün daha iyi!

Dün karar verdim yeniden yazmaya; ama bu karar birden bire alınamadı: yıllardır ruhumda taşıdığım ağır pıhtı, *çıt*; **altı ay önce** yeniden kanamaya başladı. Bu kanama ve pıhtılaşma süreci, önceleri bir takım nedenlerden dolayı katlanılabilir bir durum gibiydi. Ama dün her şeyin onulmaz olduğunu anladım.

Altı ay önce: haber gelmiş, gitmiş babamı gömmüştüm. Yıllar önce kaçıp terk ettiğim o taşra kenti hiç değişmemişti: düzlüğe yayılmış iri bir hayvan leşi gibiydi; soğuk ve gri. İnsanların kente uyumları ise yine kusursuzdu: gri, kahverengi ve siyah dışında devinen tek bir renk yoktu. Yıllarca boşuna özlemişim doğup büyüdüğüm o kenti...

Hocanın duaları ve sorularına cemaatten iç çekişe benzeyen yanıtlar gelmiş; bu mırıltılı yakınmaların hemen ardından tuhaf bir devinim yaşanmış; neredeyse herkes

/hızla atılıp

önce dört kişi tabutu omuzlarına alıp sonra diğer dört kişiyle yer değiştirip ölüyü elden ele aktarıp/ koşarcasına uzaklaşmışlardı. Onları izleyip soluk soluğa mezarlığa ulaştığımda, elime bir kürek tutuş turmuşlar, iş bittikten sonra da gözlerini dikip bana bakmışlardı. Sanırım cenaze namazını kılan ve ölüyü çukura indiren cemaat benden bir şeyler yapmamı istiyordu... Ama ben hiçbir şey yapmamış, eve gitmiştim.

Ev; bıraktığım gibiydi, yine kuyrukyacağı ve yeşil sabun kokuyordu. Bir süre sağı solu karıştırmış, yorgun düşüp babamın yatağında uyuya kalmış; ama genzimi yakan keskin koku karışımı beni kısa sürede uyandırmıştı. Anıların zihnime üşüşmesine izin vermeden; odaları yeniden tek tek dolaşıp, sandıkları, dolap içlerini, çekmeceleri karıştırmıştım. Kitaplığıma hiç dokunulmamıştı; öylece duruyordu. Birkaç kitabın sayfalarını karıştırmış, bana hediye edilmiş bazı kitapları -özellikle de Fırtına ciltlerini- arayıp bulup çantama yerleştirmiştim. Tapular, önemli evraklar, banka cüzdanları küçük bir kutunun içindeydi; onları da çantama koymuştum... Artık evdeki her şeyin sahibi bendim. Bunu algıladığımda tuhaf bir erinç duymuş, her zaman olduğu gibi kendimden nefret edip ağlamıştım.

Bütün bunları, ruhumdaki yaranın yeniden kanamaya, yeniden pıhtılaşmaya nasıl başladığını anlatabilmek için yazıyorum, ama uzatmamalıyım: ruhumdaki münzevinin, yıllar süren uykusu sona ermişti: onun uyanması için, o kalık taşra kentine ayak basmam yetmişti. Babamın ölümü ise, yalnızca bir nedendi! Hepsi bu!

Meğer aşk da çekildiği inzivadan uyanırmış!

O gün, ev beni boğmuştu:
/koridordaki yer palalarına,
sedir örtülerine,
duvardaki *suya inmiş ceylanlar* halısına,
sehpa üzerindeki iğne oyalarına,
kuyrukyacağı kokan mutfığa,
yeşil sabunla paklanmış helaya/ dayanamamış kendimi dışarıya atmıştım. İkindiydi. Issızdı, ışıksızdı sokaklar.

Niye dolaşıyordum? Otogara gidip bir an önce buradan kaçmalıydım; ama yapamamış, ruhumdaki jilet kesiğinin buyruğuna uyup; gidip bir başka evin kapısını çalmış ve onun sesini duymuştum:
- Sen!.. Gir içeri!..

Bu sesi size anlatmalıyım: çocukken boş bir bardağa ağzınızı yaklaştırp, konuştuysanız bilirsiniz: sesiniz bardağın çeperine vurarak boğuklaşır ve dolgunlaşır. Camın oyunudur bu. Sesiniz zamanı hiçe sayarak büyümüştür bardağın içinde. İşte o; dolgun, boğuk ve erken büyümüş kız çocuğunun oyunbaz sesini duyduğum an yaram açılmış; hem kanamaya, hem de pıhtılaşmaya başlamıştım.

Ruhumdaki münzeviyi uyandıran yalnızca ses miydi? Değil; ışık da vardı ışın içinde: koltuğun kenarına bırakılıveren; hafifçe titreyen, tedirgin elin üzerinde dolaşan; tombul ayak parmaklarının boğumlarında oynaşan ikinci ışığı!

O ikinci, bu ışık o denli belirleyici olmuştu ki, onu izlerken kaskatı kesilmiş, konuşamamış,yalnızca kanamamı dinlemiştim.

- Ah, E...!

Ah, E...; az önce kalemimi açarken senin boğuk, dolgun sesini yeniden duydum; elinde, yüzünde, ayak parmaklarında dolaşan; terliğinin sayasından bileklerine kaçan, oradan pütürlü dizine ulaşan ışığı yeniden gördüm. Büyümemiş kız çocuğu sesin yıllar geçse de aynıydı: kırılgan, kuşkulu ve esintili...

Ah, E...; şunu bilmelisin: her şeyi sırsız, saklısız anlatacağım; çünkü çektiğim acıları herkesin öğrenmesini istiyorum... Altı aydır, her hafta sonu binlerce kilometrelik yolculuklar yapıp sana geldim. Her hafta sonu yenik düştüm. Yılmadım. Ama dün bana yaşattığın, haftalık yenilgilerin çok ötesinde, başka acılarla yüklüydü.

Ah, E...; yazı, aklıma- ruhuma, bedenime uygulanan şiddetin izlerini silebilecek mi; bilmiyorum... Çünkü, eski dostum olan yazı, öylesine oyunbaz ve kaypak bir kişiliğe sahip ki, ürkütürüm! Aksaray denen o semtte, yaşadıklarımı, tanık olduklarımı, sana duyduğum yeni ve eski aşkı tükürür gibi anlatacağım. Acaba yazdıklarımı algılayabilecek misin?

Yazıya güvenmiyorum: kim bilir şu birkaç sayfada bile ne oyunlar oynadı bana? Ancak ondan başka sığınacak kimsem yok. Olumlu düşünmeliyim, ne de olsa eski bir dost o!
Yazı, beni yaralı kalmaktan kurtarsın yeter!

Eğer yazı bunu başarabilirse, yıllardır tek başıma sahne aldığım *yasoyunu* bitecek ve perde bir daha açılmamak üzere kapanacak! Yineliyorum: zihnimin derinlerinde devinen ürkünün ve ruhumdaki kanamalı yaranın giderilmesi için yazıdan başka sığınacak kimsem yok!

Ah, E...; altı aydır, her hafta sonu sana geldim ve her hafta sana yenik düştüm. Ama **dün** yaşadıklarım, yenik düşmenin çok ötesinde, onulmaz bir şeydi!

Dün, öyle hor görüldüm, öyle örselendim ki, ölsem daha iyiydi! Deli miydim, neydim!.. Ne kadar arsızdım!.. Dolgun ve boğuk ses,
- Yeter!.. Yeter!.. Gelme artık!.. diye bağırmıştı.

Ölsem daha iyiydi!

Az önce, duvardaki kirli beyaz tenli yarı çıplak kadın resmine fırlattığım kalemi, yerimden kalkıp düştüğü yerden aldım. Ucu kırılmış. Uzun uzun açıp kurşununu sivrilttim. Bu eylem bana iyi geldi. Soğukkanlı olmaya karar verdim: hayır vazgeçmeyeceğim, ne olursa olsun yazıyı sürdüreceğim...

Atı ay önce, babamı gömdüğüm gün, E...’yi görmüş, onun sesini duymuş ve onun üst dudağının kıyıcığındaki benin, tombul ayak parmaklarının, pütürlü diz kapaklarının benim için ne denli vazgeçilmez olduğunu anlamıştım.

Yukarıdaki satırları yazarken kalemi öyle sert bastırmışım ki, kağıt delik deşik olmuş. Olsun. Onları temize çekmeye zamanım yok. Kesinlikle yok!

Ölsem daha iyiydi!.. Ancak böyle ifade edebildiğim, yok olma isteğim, dün akşam tuhaf bir aydınlanmaya dönüşmüştü: geri dönmek üzere otobüsteydim. Her zaman olduğu gibi, iki kişilik yerde tek kişi oturuyordum. Uzun yolculuklara çıkarken daima iki kişilik yer ayırtırım ben. Belediye otobüslerine, dolmuşlara binmem; yürürüm. Bu tutumumun nedenini anlatmayı daha sonraya bırakıp, dün akşama dönüyorum: başımı cama dayamış akıp giden karanlığa bakıyordum. Sanrı gibiydi her şey. Uzaktaki ışıklar, onlara yaklaşıldığında yitiveriyorlardı. Işıklar hep uzaktaydılar. Yüzümü görüyordum. Camdaydım. Ölmekle çoğalmak arasında kararsız kalmış bir yüzdü bu...

Gözlerimi kapatsam, hatta sımsıkı yumsam bile yüzümü de, uzaktaki ışıkları da görebiliyordum. Yüzüm ve ışıklar halka halka açılıyor, perde perde kapanıyor; sonra ansızın yitiveriyorlardı. Ürkmüştüm. Her şey yeniden başlar gibiydi. Unutmaya çalıştığım bir zaman dilimi üstüme üstüme geliyordu. Bir şeyler yapmalı, kendimi avutacak bir eylem gerçekleştirmeliydim. Uzak durmak, uzakta olmak artık bir çözüm olamazdı. Çünkü artık, sonsuza değin uzaktaydım. Her şey bitmiş ve yeniden başlamıştı. Yıllardır içinde devindiğim kırılğan döngü, ansızın dördüle dönüşmüş; yine olanaksız olanı arama sürecine girmiştim. Bunun farkında olmak bile çıldırtabilirdi beni... Az önce olan olmuş, kendimi yeniden düşlerde görmeye başlamıştım: artık gözümü yumduğum an gördüğüm yüzlerin hepsi benimdi. İçin için ağlıyor, için için kanayıp birikiyordum... Evet, öyle bir eylem gerçekleştirmeliydim ki; bir şey, bir başka şeyin içinden geçsin; içinden geçtiği şeyi yok etsin; her şey, hiçbir şeye dönüşsün!.. *Otobüs, karanlık kentleri, karanlık ormanları ve uzaktaki ışıkları yutarak yol alıyordu.*

Kalkıp dolaşmışım. Bunu deftere eğildiğim an fark ettim. *Oda-da duvarlar boyunca dolanıp durdum,* diye yazayım yeter; çünkü başka bir şey hatırlamıyorum.

Otobüs, bataklıkları, moloz yığınlarını, köy leşlerini, havalandıran, kanat çırpın şeyleri, parçalanmış kolları, bacakları da yutuyordu. Camdan görüyordum bunları... Sonra, ansızın ölü maskaları takmış bir *yasoyunu* korosu belirivermişti camda. Yüzlerim de onların arasındaydı. Yüzlerim şimdilik maske takmamışlardı ve biz kendimizi çırılçıplak hissediyorduk. Koro çığlıklar atıp, bizi öç almamız için güdüledikçe, daha çok utanıyor; dördülün sınırlarına çarpıp, dağılıp çoğalıyorduk.

Sakinleşmeliyiz.

Biliyoruz öç almak o kadar kolay olmayacak: acımızı, zaaflarımızı, suçlarımızı, çaresizliğimizi, sırsız-saklısız kendimize itiraf edemezsek, bu eylemi gerçekleştirmemiz mümkün olmaz!

Öyleyse itiraf ederek öç alacağım ve kalemimi bir bıçak gibi kullanacağım: akaçlayıp akıtacağım ruhumda biriken kanı /her şeyi hatırlayıp yazıp anlatıp hatırlatıp/ yarama kan oturmasını engellemeye çalışacağım. Yazı bittiğinde, benim için her şey, hiçbir şeye dönüşecek. Ama bazıları hiç unutmayacak yazdıklarımı.

Koronun güdülemesiyle aldığım itiraf etme, dolayısıyla öç alma kararı ilk başlarda ruhumdaki kanı sulandırmış; kısa bir süre için olsa da ağrılarım, sızılarım, acılarım azalmış; yüreğimde serin bir rüzgar esmişti. Ama çok geçmeden zihnim devreye girmiş, öç alma eyleminin pek de kolay olmayacağını fısıldayıvermişti. Bu uyarı yüreğimi kavurmaya, yaramı köpürtmeye yetmişti. Otobüs yolculuğunu, koronun çığlıkları ve zihnimin uyarıları arasında gidip gelerek tamamlamış, panik içinde varmıştım yaşadığım kente.

Zihnimin fısıldadıkları doğrudu: eski dostum yazıya, ancak yeltenecek kadar güvenebilirdim. Sonrası ise, koyu, karanlık bir bilinmezlikti. Yazının ne yapacağını kestirmek olası değildi.

Öte yandan bir başka gerçek daha var: yıllardır tek bir satır bile yazmadım: başarısız olursam, yaram irinle dolabilir ve ben pıhtılaşabilirim.. Bu durumda, yazı beni öldürsün daha iyi!

Not: Akaçlama, belirli bir noktada toplanan kanı, irini veya apseyi boşaltmaya yarayan sağaltma yöntemi.

II.

KANLA DÜŞÜNMEK

Az önce kapının zili çaldı. Açmadım, yalnızca kalkıp odada dolaştım, pencereye gidip balkon perdesini araladım. Gün ilerlemiş ama güneş yok. Yağmur başlar birazdan. Kasım ayında-yız. Şu an kesinlikle yorgun hissetmiyorum kendimi. Üstelik, onca votkaya karşın zihnim de açık. Hatırlarsınız, en başta söylemiştim yaşadıklarımı, tanık olduklarımı yeniden yazmaya yelteneceğimi. Bunu unutmuş olamazsınız. Aslında sizi değil, kendimi uyarmış oluyorum bundan iki önceki cümleyi yazmakla; vazgeçmemek, sürdürmek için... Evet, yıllar önce de denemiştım bu öyküyü yazmayı. Ama o zamanlar, itiraf etme, dolayısıyla öç alma gibi düşüncelerim yoktu. Uzun bir sağaltım döneminin ardından ruhumdaki yaranın sessizce uykuya yatması sağlanmış, bir anlamda kanın -o ağır pıhtının- gevezelik etmesi engellenmişti. Artık işe yarıyordum, çünkü çalışmaya başlamıştım... *Daha sonra anlatmayı düşündüğüm şeyleri şimdiden yazmam gereksiz; geriye dönüyorum:* evet, yıllar önce Aksaray'daki, Sofular'daki ve Samatya'daki bütün bıçkın meşveretlerini şaşkına çeviren, hâlâ hatırlanan, fısıltılarla, gizli gizli ama ürkü dolu bir coşkuyla bugün bile anlatılan General'in öyküsünü, Aksaray'ı, Karakuş Birahanesi'ni beş yıl önce de anlatmaya yeltenmiş, ancak umarsız kalmıştım.

Umarsız kalmıştım, çünkü öykü yazıldıkça gevşemiş, genişlemiş; uğramasını istemediğim koyaklara uğrayıp beni de içine çekmeye çalışmıştı... Ah, ben temrinleri ne çok severim: onlar baylan genç kızlara benzerler, alımlı ve ergendirler... Biraz hoppa olmaları ise, onları daha da çekici kılar... Beş yıl önce yazmayı denediğim öykü, sanırım temrin olarak kalmak istiyordu. Bu yüzden,
/beni de içine çekip

atlayıp
zıplayıp
yazdığım sözcükleri kemirip
beslenip / serpiliyor, bütün sırlarımı ifşa etmem için, bildiği bütün dişil cilveleri kullanıyordu. Ben kendimi ondan kurtarmaya, onu arılaştırıp, yüzüne ölü maskı takmaya çalıştıkça, o ergen bir kız olarak kalabilmek için direniyordu. Bununla yetinse karşı koymazdım, ama nedense hiç istemediğim bir şeyi yapıyor; beni ve yaşadıklarımı General'in öyküsüne eklemlenmeye çalışıyordu.

Pikap sustu, cızırdıyor. Kalkıp başa almalıyım. Az sonra devam ederiz.

Not. Romanda, çağrışımlar, süreçlerin belirlediği dizgeye göre açıklanmıyor: Ölü maskı, daha sonraları da karşımıza çıkacak. Tıpkı, birinci bölümde sözü edilen Fırtına ciltleri gibi... Ertenmiş Bağdaşım ya da Suspension denilen bu yazınsal tekniği, editörün isteği üzerine açıklamak zorunda kaldım. Kitap boyunca, bunlara birkaç kez daha katlanmak zorunda kalacaksınız.... Özür dilerim, **devam edebilirsiniz.** (İ.Y.)

“Yapıt, tasarımın ölü maskıdır.” (Walter Benjamin)

Pikap yeniden dönmeye başladı. Devam ediyorum: yazının yaşadıklarımı General'in öyküsüne eklemlemeye çalışması, o zamanlar beni neredeyse çıldırının eşğine getirmişti: saklamayı düşündüğüm her şey sağa sola saçılıp dağılıyor; sanrılar, karabasanlar görmeme neden oluyordu. Yeni iyileşmişim, yeniden kanamak istemiyordum. Öykünün beni çektiği karanlık pusulardan kurtulmak için, düşlerimde bile onu yazar olmuşum. Ancak, deriştirmek ve kusursuz bir bütüne ulaştırmak için gece gündüz, uykulu uyanık uğraştığım öykü, öyle başına buyruk davranıyordu ki, ne zaman iki satır yazsam, alıp başını karanlık dehlizlere kaçıyor, bana pusular kuruyordu. Diyelim ki bir pusudan zor da olsa kurtuldum; bu kez nereye açılacağını kestiremediğim bir sürü kapı çıkıyordu karşıma. Bu durumda bütün kapıları dikkatlice açıp, sağı-solu kollamam; kapıların arkasında saklı duran yazınsal sırları çözmem; saklı kalmasını istediğim sırlarımı ise ondan kurtarmam: sonra da dönüp yazıyı sürdürmem gerekiyordu.

Bu umarsız durum neredeyse bir yıl sürmüştü. Bu süre içinde öykü, yaşadıklarımı, E... 'yi ve sırlarımı içine çektikçe, ben durmadan onu kesip budayıp, deriştirmek için uğraşmışım. Bu amansız bir mücadeleyle; maskı bir türlü takamıyordum. Ancak kazanan ben olmalıydım, çünkü kalem benim elimdeydi! Sonunda onu yendiğimi sanıp, muzaffer bir komutan edasıyla yazdıklarımı temize çekmiş; evecen bir ruh haliyle postaneye koşmuş; onu bir dergiye gönderip derin bir soluk almışım. Kendimi, sırlarımı ve E... 'yi ondan kurtardığım için mutluydum: o yalnızca General'in öyküsüydü, içinde biraz Aksaray, biraz da arkadaşım Cavit vardı. Ben ve sırlarım kendimizi ondan kurtarmıştık. O gün postaneden çıktığımda kendimi iyi hissediyordum; ama yanılmışım!

Evet yanılmış ve derin soluk almakta da evocen davranmışım. Çünkü, dergi sayfalarından okuduğum öykü, öyle zavallı bir durumdaydı ki; bambaşka, hiçbir şeye benzemeyen onulmaz bir acıyla sarsılmıştım: o, düştüğü yerden kaldırılmayı bekleyen bir şey' *di*: yaralı, kanayan, düşkün ve kırklanması gereken bir fahişe gibiydi.

Niye şey diyorum ki, zihnimden yaralı dişi hayvan demek geçiyor ona... Öyleyse zihnimin buyruğuna hemen uymalıyım.

Yaralı dişi hayvan, gözlerini dikmiş bana bakıyor, onu düştüğü yerden kaldırmamı bekliyordu. Ama ben onun gizli niyetleri olduğunu biliyordum: uzanıp kaldırmaya kalkıştığım an, beni içine çekip her şeyi itiraf etmemi isteyecek ve bu büyük olasılıkla bunu başaracaktı. Zor da olsa normal bir yazar, normal bir insan gibi davranmalı onu dergi sayfalarında ölüme terk etmeliydim.

Normal davranmak benim için çoğu zaman zor olmuştur: ama o günlerde, kanayan geveze ruhum uyuyordu ve ben, her yazarın yaptığı gibi, öyküyü dergi sayfalarında kendi yaralarıyla baş başa bırakmıştım.

Oysa, *yaralı dişi hayvan* zamana karşı direnmişti: 1994 yılında aklına ve yazısına güvendiğim normal bir arkadaşım: ölüme terk ettiğim kaltağı durup dururken hatırlamış ve şunları söylemişti: - Güzeldi ama pek inandırıcı değildi!

Hangi fahişe inandırıcıdır ki!

Öykümün yaralı olduğunu bilmeme karşın, bu normal eleştiriye alınmış, onun tümüyle gerçek olduğunu söylemiş, yerimden kalkıp sakladığım anı nesnelerini getirip arkadaşına göstermiştim.

Anı nesnelerini uzun uzun inceleyen arkadaşım, hiç olmazsa anlatılan olayın gerçek olduğuna inanmış ve mırıldanmıştı: - Yazsana, iyi roman çıkar bu malzemedен!

İyi malzemedен, her zaman iyi roman çıkacağından emin değilim; ama arkadaşımın sözleri beni kışkırtmış, kaltağı yeniden yazmaya -ama bu kez roman olarak- karar vermiştim. Ancak, bu kararımı geçen güne kadar sürekli ertelemiş, üç yıl onunla

hiç ilgilenmemiş, onu da geveze ruhumun içinde uykuya yatırmıştım... Geçen akşam ise, ruhum o denli büyük ve yeni acılar içinde kanamıştı ki, aldığım karara uygun olarak, öyküyü ve anı nesnelerini çıkarıp masama koymuş, sabaha kadar yazmak için güç toplamaya başlamıştım.

Geçen akşam, her hafta sonu karşı konulmaz bir buyruğa uyarak yaptığım yolculuktan yorgun argın ve acılar içinde dönmüş, otogardan bindiğim takside, sürücünün akıl almaz gevezeliğine direnerek saatler süren acı yüklü otobüs yolculuğunda yaptığım gibi, kanamamı dinleyerek, için için ağlayarak, sık sık mırıldanmıştım: Ah, E...!

Yıllar önce kaçtığım o taşra kentine her hafta sonu düzenli olarak gitmemin tek nedeni E... 'mi, yoksa eksik olan başka şeyleri kavrayıp, algılayıp hakikatimi bulma isteği mi?

Ah, bir bilebilsem!

Ah,*aşk*, söyleniverdiği kadar kolay bir şey olsa; çevresinde başka hiçbir şeyi barındırmasa!

Hakikatim konusunda, zihnimde kimi zaman bazı ipuçları atlayıp zıplayıp yer değiştirip beni uyarır; ancak çok geçmeden bu aydınlanma anı yerini yine karanlık boşluğa bırakır... Şu an ipuçları yine zihnimde dolanıp duruyorlar, ama ben taşra kentinde ruhumda açılan yeni yarayla öyle meşgulüm ki, bir türlü iplerin uçlarını çekecek gücü bulamıyorum; bana yaşatılanları hatırlayıp kanıyorum, için için ağlayıp pıhtılaşıyorum: geçen sabah taşra kentine vardığımda, hemen bir berbere gitmiş, tıraş olmuş, her zaman olduğu gibi, berberin yüzüme kolonya sürmesine izin vermemiş, cebimde taşıdığım ve yanımdan hiç ayırmadığım küçük plastik şişeyi çıkarıp, elime kolonya döküp koklamış ve yüzüme sürmüştüm. Berberden çıkınca eve gidip

soyunmuş, çantamdan çıkarttığım özel giysilerimi iyice fırçalamış; çizmelerimi cilalamıştım. Yeni edindiğim kasket ise iyice buruşmuştu, onu düzeltmek için epey uğraşmış; bir süre de ambalajı bozulan hediye paketinin kurdelesıyla oyalanmıştım. Ev, artık küf kokuyordu... Kuyrukyacağı ve yeşil sabun kokusunun yitmesine nedense üzölmüş, nezeldikleri için iyice eski görünen buruşuk giysilerimi, ayna karşısında düzeltmeye çalışmış; valizlere kötü davranan muavinlerden yakınmış, yıllar sonra ilk kez giydiğim özel giysilerimin üzerine yağmurluğunu geçirip, hediye paketimi alıp evden çıkmıştım...

Hayır, bundan sonrasını anlatmak istemiyorum...

Hani hiçbir şeyi saklamayacak; her şeyi anlatacak, itiraf edecek ve bu içtenliğin beni sağaltmasını umacaktım... Ama gelin görün ki, daha bir paragraf önce, hor görölmemi, örselenmemi anlatamamış; hediye paketinden öteye gidememiştim...

Ah, E...!

Bence, kanayan ruhlar için en etkili ilaç ölümdür: o, her şeyi kökünden çözer, hem de sizi serotonin ve dopamin konularında konferanslar veren, ha bire anti-depresanlar öneren doktorlardan kurtarır.

Not: serotonin ve dopamin beyinde bulunan iki hormon. Saplantılı kişilerde ve şizofrenlerde, bu hormonların dengesi bozuluyor (muş)! Özellikle aşık olan kişilerde, mutluluk hormonu olarak adlandırılan serotonin düzeyinde değişiklikler oluyor-muş... Aşıklar, obsesifler gibi sağaltılabilirmiş! Açıklamam istendi, öğrenip açıkladım. Acaba bu kadar basit mi? (İ.Y.)

Altı aydır kanamamı durdurması için izin verdiğim serotonin uzmanlarından biri bana, anti-depresanların yanı sıra sürekli şu öneride bulunmuştur:

- Sizin için en iyi tedavi yöntemi bir şeylerle uğraşmaktır... Vaktiyle yazılar yazdığınıza gör, niye yazarak oyalanmıyorsunuz!

Bu doktora, her defasında yazının oyalanma aracı olmadığını, olamayacağını anlatmış; onun öldürücü bir uğraş olduğunu söylemiş, ama serotonin uzmanı bayanı bir türlü ikna edememişim.

Sanırım doktorum benden sıkılmıştı ve ölmemi istiyordu!

Ama geldiğim şu noktaya bakın: yazmaya karar vererek, bir anlamda doktorumun önerisini de yerine getiriyorum... Öte yandan, işin bir başka yönü daha var: bu anlatı sırasında veya sonunda ölürsem hem yazının öldürücü bir uğraş olduğunu kanıtlamış, hem de doktorumun isteğini yerine getirmiş olacağım.

Votka etkisini göstermeye başladı galiba!

Şimdi, masamın başındayım, daha önce de yazdığım gibi, ruhuma biriken kanı akaçlayıp akıtmaya, yeni kanamaların önüne geçmeye çalışacağım... Kim bilir belki, yazı bittiğinde her şey çok daha iyi olur...

Ölmek ya da başarısız olmak... Her iki duruma da razıyım; yeter ki umarsızlığımın üzerine ölü toprağı dökülsün, fark etmez! Yeter ki her şey, hiçbir şey olsun! Bitsin!

Şimdi artık bir anı nesnesine dönüşmüş olan ve *yaralı dişi hayvan* diye nitelediğim öyküyü okuyarak başlıyorum güç toplamaya: bedeni darp izleriyle, çürüklerle dolu olan bu yaralı nesne ne denli yardımcı olacak bana şimdiden kestirmek olası değil... Ancak, onun her an saldırma eğiliminde olduğunu biliyorum... Yaralı olmasına karşın, bunca yıl ölmemiş olması onun direncinin göstergesi... Biliyorum, onu besleyen, ölmemesini sağlayan *Büyük Sarışın Hayvan* imgesiyle yine yapacağını yapacak, sıralı-sırasız bir sürü şeyi, kişiyi ve durumu anlatmam için beni kışkırtacak... Şu an, bu satırları yazarken bile *Büyük Sarışın Hayvan* imgesinin yazıya sızıvermesi, kaltağın hınzır evecenliğinden... Bu kez, karar verdim ona uyacağım, bırakacağım başına buyruk davransın, derişmesin; gevşesin genişlesin; böylece açıklanmayan sır, anlatılmayan gerçek kalmasın... Kim bilir belki öykü, bu çabaların sonunda, düştüğü bataklık-tan kurtulur...

Yazdıklarına isteyen inansın, istemeyen inanmasın, dahası isteyen *saçma, inandırıcı değil* diye dudak büksün, umurumda değil!

Evet, anlatacaklarıma inanıp inanmamanız umurumda değil! Ben yalnızca ara sıra katıldığım dost söyleşilerinde bir çırpıda anlatıverdiğim ve her dinleyene bir dizi ardışık ürkü, titreme ve şaşkınlık yaşıtan bu öykünün sizin üzerinizde de eşdeğer etkiler yaratmasını istiyorum... Ama yine de yazmadan yapamayacağım: size inandırıcı gelmese de hem benim yaşadıklarım, hem General'in öyküsü tümüyle gerçektir. Sorun, benim yaşadıklarım ile General'in öyküsünün örtüşmesi...

Kendi iç mantığını bile zorlayan yukarıdaki paragraftan sonra yazıyı iyice başına buyruk bırakmak üzereyim; ama önce yaptığım hazırlıklardan söz etmeliyim: geçen akşam, taksiden iner

inmez her gün alışveriş ettiğim bakkala uğramıştım. Adam, alışık hareketlerle rafa uzanıp büyük şişe votkayı alıp sarmaya hazırlanırken, bir tane daha istemiştim. Sonra da votkaların yanı başında dizili duran üzerinde “İhlara Brendi” yazan şişelerden de iki tane almıştım. Alışveriş listem uzundu: bakkaldan kahve, ekmek, sigara istemiş; az ötedeki kırtasiyeciyeye uğrayıp birkaç tane beş ortalı kareli defter, kurşun kalemler ve silgi almıştım.

Eve gelince, yağmurluğumu bile çıkarmadan, önce yaralı dişi hayvanı, sonra anı nesnelerini masama yerleştirmiş, Karakuş Birahanesi nin sahibi olan, arkadaşım Cavit’in armağan ettiği -daha doğrusu armağan etmek zorunda kaldığı- iki resmi yatak odamın duvarından almış, yazı yazacağım odaya taşımıştım. Bu anlatı için bana bazı bilgiler de gerekiyordu, işime yarayacak ansiklopedi ciltlerini, eski gazete kesiklerini, kitapları da masaya taşımıştım... Yazı masamı son bir kez denetlemiş, küçük kolonya şişesini cebimden çıkarıp ansiklopedi ciltlerinin üstüne koymuştum... Daha sonra, yağmurluğumdan, ardından özel giysilerimden soyunup kurtulmuş; onları çizmelerle birlikte dolaba kaldırmıştım. Ardından çantayı açıp içindeki hediyeye paketini çöpe atmıştım.

Artık hazırım, karşımdaki duvara astığım kirli beyaz tenli kadına ve manzara resmine bakıp, **masamın üzerinde duran anı nesnelerini** inceleyip, kitapları karıştırıp, yaşadıklarımı, tanık olduklarımı ve General’in öyküsünü anlatmaya başlayabilirim.

Masamın üzerinde duran anı nesneleri,

bir küçük not defteri,

bir kartpostal,

bir mektup,

bir pazubent

ve üç fotoğraftan oluşuyor. Bunların hepsi çok eski günlerden kalma ve General'e ait.

Küçük not defteri, anlatacağım öykünün temel unsurlarından biri; yazılı bir nesne olduğu için daha çok şey anlatıyor bana. Üstelik bu defter, anlatacaklarımın gerçek olduğunu kanıtlayan en önemli belge. Fotoğraflara baktığımda, *yaralı dişi hayvanın* vaktinden önce yazıda var ettiği *Büyük Sarışın Hayvan* imgesi, çığlıklarla ve saniye saniye artan bir devinimle zihnime saldırıyor... Kartpostal ise, bu imgeyi besleyip büyütüyor...

O küçük taşra kentinden savrulup geldiğim Aksaray'ın bana bağışladığı bu tanıklığı, aynı zamanda bir tansık olarak da gördüğümü söylemeliyim.

Ülkemde kırma-kıyıma neden olan o ölümcül tufanı, çok daha büyük bir tufana bağlayacak olan tanıklığımı, tansık olarak görmeme siz de hak vereceksiniz, hiç kuşkusuz!

Ülkemde yaşanan bütün tufanları güdüleyen yeryüzünde yaşanan diğer büyük tufanlardır: kırım- kıyım tarihi başlı başına bir kurumdur: kan ile düşünür! General'in öyküsü ve benim yaşadıklarım ve ruh kanamam yalnızca bir izdüşümüdür.

Yazının, yıllar önce yazdığım öykünün ve benim yaramı akaçlamasını umuyor, anlatımın baylan, alımlı ve ölü maskı olmayan, ergen bir genç kıza benzemesini istiyorum... Ama yine de bu yeltenme nasıl sonuçlanacak, şimdiden bilmek olası değil!

Her şey yok olana kadar odamdan çıkmayacağım: ya yazı beni öldürecek ya da ruhumdaki ağır yük akaçlanıp akıtılacak... Ancak bu durumda, yepyeni bir yaşamı kuşanarak giyinip sokağa çıkabilirim.

Az sonra, yıllar öncesine, taşra kentinden kaçtığım o amansız günlere döneceğim ve sığındığım otel odasından başlayacağım anlatmaya...

Giyinip sokağa çıkmaya hazır mısınız?

III. GİYİNİP SOKAĞA ÇIKMAK

Otel, benim gibi olanları koruduğuna, kolladığına inanılan, bundan dolayı da önerilen bir yerdi: bir sonbahar günü doğup büyüdüğüm kentten kaçmış, onun odalarından birine sığınmış-tım... Oda demek ne denli doğru olur, aylarca sanrılar içinde yaşadığım o dördül kutuya, bilmiyorum!

Odam küçük ve rutubetli, otel eski, pis ve neredeyse yıkılacak gibiydi. Ancak o zamanlar bunları düşünecek durumda değil-dim: aklımı ve bedenimi olası felaketlerden korumak için, kendimi kapatacak bir yere ihtiyacım vardı. Adı bile tuhaf olan; kapısındaki paslı teneke tabelada EHLİTABİAT PALAS yazan otel bana önerilen tek korunaklı yerdi. Üstelik burada iyi de karşılanmıştım: otel katibi, uzattığım notu okuduktan sonra yüzüne her şeyden haberdar olduğunu belli eden bir ifade yerleş-tirip mırıldanmıştı:

Bilgi vermişlerdi senin hakkında...

Katip, bir süre beni tepeden tırnağa süzmüş, sonra gözlerini gözlerime dikmiş, konuşmasını sürdürmüştü:

- Tamam Müşfik, sen şimdilik çıkmazsın dışarı... Sigaranı, su-yunu biz getiririz...

Adam, bu sözlerin hemen ardından arkasındaki rafa uzanıp muşamba kaplı bir defter almış, bir süre daha yüzümü inceleyip mırıldanarak deftere eğilmişti:

- Adını Tahsin olarak kaydediyorum, soyadını da Yılmaztürk..

Bu sözleri duyunca elimdeki çantayı istem dışı bir hareketle kaldırıp bankonun üzerine koymuş, ürkek ve kırık cümlelerle sorular sormaya çalışmıştım...

Ürkmüştüm, çünkü bir çırpıda adım ve soyadım değişivermişti... Katip yaşadığım tedirginliği fark etmiş olacak ki, elini uzatıp omzuma vurmuş, kaygılarımı gidermeye çalışmıştı:
- Korkma bu senin güvenliğin için... Üstelik burası muhafazalı bir yerdir...

Avucuma bırakılan anahtara bakıp, öylece duruyor, ikinci katta olduğu söylenen odama çıkmak için herhangi bir eylemde bulunamıyordum. Katibin beni süzdüğünün farkındaydım; anahtara bakakalmıştım... Neden sonra, katibin bankonun üzerindeki çantamı itip beni uyarmasıyla kendime gelmiş, merdivene doğru yürümüş, daha ilk adımımı atmıştım ki yine adamın sesini duymuştum:

- Haa, bir de yemek meselesi var!

Günde bir öğün yemek istemiştım, paramı idareli kullanmalıydım... Öğlenleri kapım üç kere vurulduğunda yataktan kalkıp açıyor, uzatılan tepsiyi alıyordum: tepsinin içinde genellikle otel çalışanları için pişirilmiş yemekler oluyordu: kıymalı patates, ıspanak, nohut ya da mercimek... Kimi zaman tepsiye fazladan bir kase de yoğurt koyuyorlardı.

Odamda yataktan ve küçük sehpadan başka eşya yoktu. Gün ışığı aldığım tek yer ise bir oyuktu. Bu oyuğa pencere diyemiyorum, çünkü yalnızca orta boy bir çay tepsisi büyüklüğündeydi ve tavana yakın bir yere oyulmuştu. *Tavan* sözcüğü o oda için, yalnızca bir sınırı, yani duvarın bittiği yeri imliyordu./ Oysa, *tavan* deyiveririz kolayca, sözcüğün içinde barındırdığı yükseklik duygusunun tuzağına düşerek: kimi zaman, ev içlerine *tavana* asılı avizelerden ışıklar yayar; yerden *tavana* kadar kitaplıklar oluştururuz... Kimi zaman ise, *tavanı* boydan boya kaplayan süs kirişlerinden söz ederiz... Bazen de *tavan* başımıza geçer ya da yıkılır.../

O dördöl kutuda *tavan*, her an başıma geçiyordu: elimi uzatıp rutubetten parça parça dökülmüş küflü, ıslak yüzeye kolayca ulaşabiliyor, küçük tabakalar koparıp parmaklarımın ucunda eziyordum. Oyuktan dışarı bakmak için ise, ayak parmaklarımın ucunda hafifçe yükselmem yetiyordu.

Yatmaktan sıkıldığımda ya da odanın içinde dolanmaktan yorulduğumda, tek ışık kaynağıma gidip sokağa bakıyordum: izlencelerim, ayakkabı ökçeleri üreten bir işlik ve ancak bir kısmını gördüğüm manavdı. Sokağı tümüyle görmem olanaksızdı.

Dışarı bakmak, daha doğrusu ökçeciyi izlemek ve manavın tümünü görmek için çaba harcamak, giderek tek uğraşım olmuştu. İnsanları görmek, onları izlemek; yatağa uzanmaktan, odanın içinde dolanmaktan çok daha anlamlıydı çünkü...

Evet, sanrılı- ürkü dolu yeni yaşamımın ilk günlerinde yaptığım en anlamlı uğraş dışarıya bakmaktı.

Bugün bile, yeni yaşamımın ilk günlerini hatırladığımda yerimden kalkıp pencereye gider veya balkona çıkar, dışarıyı izlerim... Bu bana yetmezse giyinip sokağa çıkar, yorgun düşene kadar yürürüm...

Şu an da aynı duygular içindeyim, ama aldığım kararı eksiksiz uygulamalıyım: yazı (öykü, roman, anlatı ya da her neyse) bitene kadar yerimden kalkmaya niyetim yok... Üstelik yalnız da değilim: sık sık masamın üzerinde duran votka şişesine uzanıyorum... Öte yandan, duvara astığım resimlerden de destek ve yardım alıyorum. Özellikle E.'ye benzeyen yarı çıplak, kirli beyaz kadından: Ah, E...!

Okçeci'yi izlerken sürekli yinelediğim iki sözcük vardı: Ah,
E...! Biri yakınma, diğeri çok özel bir özlemi çağrıştıran bu iki
sözcüğü kimi zaman öyle yüksek sesle yineliyordum ki,
/kendi sesimden korkup
odanın kapısını açıp
koridora çıkıp
başkaları duyar utancıyla susup
gidip
gelip
yürüyüp
dolanıp/ tekrar dördül kutuma döndüğümde, önce fısıltılarla,
sonra mırıltılarla, daha sonra da çığlıklarla başlıyordum yakın-
maya ve özlemeye:

Ah, E...!

Ah, E...!

Ah, E...!

Ah, E...!

Ah, E...!

Ah, E...!

Ah, E...!

Ah, E...!

Ah, E...!

Ah, E...!

Ah, E...!

Ah, E...!

Otele sığındığımın kaçınıcı günüydü hatırlamıyorum: odanın
içinde yürüyüp, bir o duvara, bir duvara gidip gelip, sonra oyu-
ğa yaklaşıp bağırduğımda kapının yumruklandığını duymuş,
kendimi yatağın üstüne atıp, donup kalmış ve bir süre kendime

gelememiş, gözlerimin açık olmasına karşın -sanırım- bir tür baygınlık geçirmiştım.

Tuhaf baygınlığımın ya da taş kesilip öylece kalakalmamın ne kadar sürdüğünü kestirmem olanaksız, ama -isterseniz bir süre diyelim- katibin sesini algılamış, yataktan inip, gidip kapıyı açmışım.

- Neyin var Tahsin kardeş?

Katibin bu sorusuna yanıt verememiş, terlemeye başlamışım: öyle yoğun terliyordum ki, sanki bedenim eriyordu.

Kendime geldiğimde yataktaydım. Yanı başımdaki sehpanın üzerinde duran küçük plastik kolonya şişesi her şeyi açıklıyordu: sanırım terleyip, eriyip yığılıp kaldığım yerden yatağa taşınmış, bileklerim, şakağım limon kolonyasıyla ovulmuştu. Her şey kolonya kokuyordu. En çok da tahta kurusu pisliği ile lekelenmiş yastığa sinmişti ekşimsi, serin koku...

Az önce, otele sığındığımın kaçınıcı günüydü diye yazmışım, o belirsiz gün için... Bu belirsizliğe karşın şurası kesin: ruhumun kanadığını ilk kez o gün hissetmişim: küçük bir çıt sesiyle bir şeyler çatlayıvermiş, ılık bir sıvı zihnimden içime ince ince akmaya, sonra da ruhum olduğunu sandığım şeyin içinde devinmeye başlamıştı. Kanıyordum!.. Üstelik o belirsiz günde bir saplantım olmuştu: artık ne zaman E...’yi düşünsem kolonya kokuları üşüşüyordu zihnime... ya da ne zaman kolonya koklasam E... geliveriyordu gözlerimin önüne: o ince, kirli beyaz tenli, dalgın bakışlı kız, üst dudağının kıyıcığındaki küçük beniyle yanı başımda beliriveriyordu...

Ruhumun kanadığını ilk kez hissettiğim gün, çok uzun bir süre sonra kendime gelebilmiş ve katipten özür dilemem gerekti-

ğini düşünmüş; ancak başımı tahta kurusu pisliği ile lekelenmiş yastıktan bir türlü kaldıramamıştım... Katibin bakışlarındaki o aşağılayıcı, küçük gören ifade beni tedirgin etmişti; yere yığıldığım an gördüğüm gözlerde acımanın ötesinde, onaylamayan ve halden anlamayan bir şeyler, hırçınlık vardı. Ama yine de adam, beni yatağa taşımış, kolonya şişesini bırakıp bir tür incelik göstermişti...

Bağıra çağıra oteli ayağa kaldırmaktan duyduğum utanç ve pişmanlık günlerce zihnimi oyalamış ve beni engelleyerek sessiz durmamı sağlamıştı.. Ancak, E...’nin adını yinelemeyi o denli çok istiyordum ki, sonunda dayanamamış bağırmıştım:

- Ah, E...!

Tek bir Ah, E...! sonra koyu, anlamsız bir sessizlik ve boşluk: bu bana yetmiyordu... Sonunda işe yarar bir yöntem bulmuş, yakınmalı özlemimi yineler olmuştum: önce bir kez yüksekçe bir sesle Ah, E...! diye bağırıyor, sonra giderek alçalan seslerle yineliyordum sözcükleri:

Ah, E...!

Ah, E...!

Ah, E...!

Ah, E...!

Ah, E...!

Ah, E...!

Geçen gün, taşra kentinde yaşadıklarımın, bana yaşatılanlardan sonra çok daha fazla, Ah, E...! Öte yandan şimdi, özlemin, yakınmanın dışında çok daha farklı duygular da içeriyor artık bu çılgılık... Bilir misiniz, bazen sıradan sanılan bir bakış, sıradan bir sözcük ya da bir nida yüreğinizin örselenmesine yetebilir... Örneğin, ruhumun kanadığını ilk kez hissettiğim gün, katibin bakışlarındaki soğuk hor görü beni örselemiş, utanç duymama, kendimi suçlamama neden olmuştu.

Bu arada, *yaralı dişi hayvanın* E...’nin adındaki diğer harfleri yazmam için beni kışkırttığını söylemeliyim... Ancak, bu konuda kararsızım, çünkü henüz; suç işlemekten, suçlanmaktan, korkuyorum... Bu duyguları aşabilirsem yazacağım E...’nin adındaki diğer harfleri...

Öte yandan, baktıkça *Büyük Sarışın Hayvan* imgesiyle sarsıldığım kartpostal; küçük defter ve fotoğraflar da sanki, *yaralı dişi hayvan* tarafından yönlendirip üzerime saldırıyorlar ve her şeyi gecikmeden açıklamamı, yazmamı istiyorlar... Ama iyi ki votka var: onu yudumlayıp güç topluyor, saldırılara karşı direniyorum.

Yukarıdaki satırları yazdıktan sonra, kolonya şişesinin kapağını kapatıp, onu masanın en uzak köşesine koydum ve gözlerimi kirli beyaz tenli yarı çıplak kadından uzaklaştırdım: ökçeci-yi anlatarak sürdüreceğim öyküyü...

Ökçeci dediğime bakmayın siz, orası bir kundura imalathanesiydi: kapısının önüne deri tabakaları, tutkal bidonları ve bir sürü ıvır zıvır yığılmıştı. İşliğin içinde, tepeden sarkan iplere dizilmiş -ya da kapının önündeki kutularda- kadın iskarpinleri için üretilmiş yüzlerce ökçe vardı.

Ökçeleri, kahverengi önlüklü kalfayı, kabak kafalı sarsak sarsak dolanan; ara sıra birbirleriyle itişip kakışan, sonra da kalfalarından şaplaklar yiyen çırakları izlemek oyalıyordu beni... Üstelik işliğin derinlerinde ara sıra parlayan şeyin ne olduğunu çıkarmaya, anlamaya çalışıyordum: sarı bir toz bulutu, kundura imalathanesinin derinliğinde kahverengi bir boşluğa dönüşüyordu. İşte, bu boşlukta bir şey ansızın parlayıveriyor ve anında sönüveriyordu... Bu parlama anında, yalnızca çok kısa bir süre görebildiğim nesnelerin ne olduklarını da merak ediyordum... Parlayan şey, yanıp söndüğünde yoğun bir duman kaplıyordu işliğı. Kimi zaman bu kirli sarı duman öyle yoğunlaşıyordu ki, kapıdan çıkıp, yükselip, sokağın göremediğim derinliğine doğru yol alıyordu.

Kundura imalathanesine ökçeci dememin nedeni küçük camlı bölmede tek başına oturan ustaydı. Orta yaşlı bu adam, sürekli sigara içiyor, ara sıra eğilip tezgahın altından bir şişe alıp, sırtını sokağa dönüp, şişenin içindeki sıvıyı içiyordu. Usta bütün gün ökçelerle ilgileniyordu: bazılarını uzun uzun zımparalıyor, üzerlerine biriken tozları üflüyor, bazen de, sağa sola bakıp, kendisini görececek kimse olmadığından emin olunca, elindeki ökçeyi öpüveriyordu.

Ökçeciden sıkıldığımda, daha doğrusu parlayan şeyin ne olduğunu merak etmekten yorulduğumda, gözlerimi ancak bir kısmını görebildiğim manava çeviriyordum: küfe içindeki elmalar ve onun yanında duran üzüm sandığı az da olsa serinletiyordu

yüreğimi... Bir gün daha fazla serinlik isteyip, sehpayı oyuğun altına getirmiş, üzerine çıkıp pencerenin kolunu çevirmiş, ama açamamıştım. Paslanmış kol, sanki demir çerçeveye perçinlenmişti... Epey uğraşmıştım pencereyi açmak için, çünkü manavın geri kalanını da merak ediyordum: diğer sandıklarda, küfe-lerde büyük olasılıkla armutlar, muzlar, narlar; hatta ıspanaklar, havuçlar, salatalıklar, domatesler de vardı.. Onları da görmek istiyordum.. Ama her defasında başarısız olmuş, pencere kolunu çevirip, açıp kafamı dışarı uzatıp manavın devamını görmemiş, umarsız kalıp, sehpadan inip, yatağa bırakmıştım bedenimi...

Umarsızlık benim için sürekli olan, aynı zamanda içselleştirdiğim bir edimdir: en küçük bir başarısızlık sonucunda veya olayların istediğim gibi gelişmemesi durumunda, anında yılgınlığa düşer, içime kapanır, kendimi dinlerim: böyle anlarda duyduğum ses tam anlamıyla bir uğultudur; parça parça akan, oluk oluk devinen bu ses, bana öyle kararlar aldırmıştır ki, çoğu pişmanlıkla sonuçlanmıştır.

Geçen gün aldığım karar da böyle bir umarsızlık anının sonucudur; ama artık pişmanlıklar yaşamak istemiyorum: yazının beni sağaltmasını umuyor ve istiyorum, bundan dolayı sizlere bütün sırlarımı içtenlikle açıklamaya çalışıyorum... Umarım, bu anlatı bittiğinde kartpostalıdan, fotoğraflardan, mektuptan, kolonya şişesinden ve en önemlisi duvardaki resimlerden kurtulmuş olurum... Ya da bunun tersi olur, beni gerçekten anlayan birkaç kişi ile daha derin bir umarsızlığa düşeriz... Bunu istediğimi söyleyemem; yazı beni öldürsün daha iyi! Artık pişmanlıklar yaşamak istemiyorum!

Şu an gereksindiğim tek şey uyku... Ama bu öykü bitene kadar bana uyku yasak! Çünkü, her şeyi ara vermeden hatırlayıp, hatırlatmak ve unutmak istiyorum... Ancak, siz de çok iyi bilirsiniz, **uyku** öyle bir şeydir ki, gelmesini istediğinizde direnir, uyanık kalmak için uğraştığınızda ise sarıp sarmalayır ve be-deninizi.

Öykü mü, roman mı yoksa anlatı mı yazıyorum? Belli değil! Artık yazının kimliğini belirlemeliyim; kimi zaman öykü, kimi zaman anlatı diye yazmamalıyım... Sanırım en iyisi yazdıklarıma roman demek... Yoksa, yine ölü maskı takıntımın etki alanına mı giriyorum? Kimliğin, adın, türün, nitelemelerin ne önemi var!

Uykunun sokulup bedenimi, zihnimi kuşatmasını bekliyordum. Sehpayı oyuğun dibinden alıp, her zamanki yerine koymadığımdan dolayı tedirgindim. Daha önemlisi, yattığım yerden kolonya şişesine uzanmam, onu almam olanaksızdı. Gözlerimi *tavana* dikip, *tavandan* sarkan, gece gündüz hiç kapatmadığım, odaya sarı ışıklar yayan ampulün çevresinde uçan sinekleri izleyip uykunun gelmesini bekliyordum. Ama boşunaydı, saatlerdir yatakta dönüp duruyordum. Ruhumun kanaması dayanılacak gibi değildi: her şey o denli acı vericiydi ki, ancak uyku; o sokulgan sıcak örtü, kısa bir süre için de olsa bazı şeylerden uzak kalmamı sağlayabilirdi./ Çocukluğumda, akşamın erken saatlerinde yatağa gönderilmekten yakınmazdım, çünkü yatağa uzanır uzanmaz gözlerimi kapar, hayaller kurmaya başlar, olanaksız olan her şeyi başarırdım: kimi zaman çok ünlü bir yazar olur, müthiş kitaplar yazar; kimi zaman da öykündüğüm çizgi roman kahramanlarından birinin kimliğine bürünür, kötü adamlarla kıyasıya savaşırdım... İlk gençlik çağıma geldiğimde ise, bu edilgin edim, kendime yüksek sesle öyküler anlatma eylemine dönüşmüş ve sık sık odamın kapısı önünde tıkırtılar, tıpırtılar duyar olmuştum: öykülerimin, daha doğrusu hayallerimin dinleyicileri de vardı artık: annem ve babam! Onların sabahları beni kuşkuyla süzmelerine kesinlikle aldırınyordum; hatta annemin elleriyle dizlerine vurup, *vah! vah! vah!* diye yakınmaları bile umurumda değildi: ben çok iyiydim.. Bu sözlü, hem de yüksek sesle gerçekleştirilen eylem, daha sonraları yazılı nesnelere dönüşmüş, okunur duruma gelmiş, bir anlamda somutlaşmıştı. Ama ben hayallerimi, gençlik çağı boyunca -kendime- yüksek sesle anlatmaktan hiç vazgeçmedim ve gençlik aklımla hep şunu düşündüm: yazar, hayal kurmanın büyüünü bozan kişidir: çünkü, hayaller, düşler yazıldığında her şey başkalaşır, büyü bozulur... O zamanlar, ölü maskı, kaltaklaştırma gibi kavramlara çok uzaktım; ama dergilere gönderdiğim çocuksu şiirlerimin, öykülerimin ardından bi-

le, kendimi hep eksilmiş hissetmişimdir. Belki de ben çocukluğundan beri yaralı, kanayan biriyim... Evet, mutlaka böyle olmalı!

Ağzınızda samansı bir tatla, içkiye doyamadan, masadan kalkmış olmak ne denli sevimsizse, yazıya dönüştürülen hayaller de o denli eksik ve yaralıdır... Bu gerçeği tam olarak kavramam için yılların geçmesi gerekmiş, bir aydınlanma anında ise karar almıştım: artık yazmayacak, yalnızca kendime hayaller anlatacaktım...

Şu an ise, bambaşka bir şey yapmaya çalışıyorum: eksik kalan her şeyi tamamlamak, bir daha yazmamak üzere her şeyi unutmak!

Uyumak için çırpınıp durduğum o akşam, ruhumdaki kanama öyle şiddetliydi ki, o kadar istememe karşın, kendime bir türlü hayaller anlatamıyordum. Bu durum süreklilik kazanabilirdi ve ben bundan çok korkuyordum: çünkü öyküler anlatmadan, yüksek sesle hayaller kurmadan içe kapanmam; yaşamamı bile olanaksızlaştırabilirdi.

Uzun bir süre yumduğum gözlerimi açtığımda oyuğun tümüyle kararmış olduğunu görmüştüm. Sokaktan da el ayak çekilmiş olmalıydı: bir iki çıtırtıdan, tıkırtıdan başka ses duyulmuyordu. Yine başımı yastığa gömüp, beklenenin gelmesi için neredeyse dua etmeye başlayacaktım ki, bir karış ötemdeki tahtakurusu pisliğini görmüş ve başımı ona doğru kaydırıp, yastığın kokusunu içime çekmeye başlamıştım... Ama hayır, yastığa sinen koku uçup gitmişti. Artık dayanamazdım: yerimden kalkmış,

/sehpayı yerine çekip
kolonya şişesini alıp

birkaç damla yastığa sıkıp
yatağa uzanıp
başımı yastığa gömüp
yan dönüp
yastığı koklayıp **Ah, E...!** diye bağırmış, sonra da
Ah, E...!
Ah, E...!
diye mırıldanıp
Ah, E...!

Ah, E...!
/diye fısıldayıp
uzaklara gidip
daha da uzaklara gidip
uyuyup
hayatımın en güzel düşünüyü görüp/ ertesi gün yüzümde gülücüklerle uyanmış, kıkırdayarak bir süre düşün ayrıntıları ile oyalanmıştım... Günlerdir ilk kez kendimi iyi hissediyordum...

Bu iyimserlik, bana yaşamımı değiştirecek bir karar aldırılmıştı: o gün mutlaka sokağa çıkacaktım.
O gün, bu kararı aldıktan hemen sonra, günlerdir ilk kez dudaklarımdan farklı sözler dökülmüştü:
Bugün giyinip sokağa çıkmalıyım...

Giyinip sokağa çıkmak... Bazı sözcüklerin ardı ardına gelerek genel geçer bir kalıp oluşturması ne kadar kötü! O gece hiç soyunmamıştım ki ben!.. Hatta, Aksaray'la tanıştığım güne kadar, değil pantolonumu, gömleğimi, yağmurluğumu bile çıkartmamıştım sırtımdan: gece gündüz hep tetikte, hep giyinik, hep hazır olmuştum.

Evet, Aksaray'la tanıştığım gün karar vermiştim: giyinip sokağa çıkacaktım.

O gün yemek gelene kadar, ökçeciye izleyip pencere kolunu kurcalamıştım... öğleye kadar beklemiştim, çünkü dışarıda para harcamak istemiyordum. Yemeğimi yer yemez ise, kapıyı açıp merdivenleri inmiş, sokak kapısına yönelmiştim. Katip gazete okuyordu. Onun beni engelleyeceğini düşünüp, parmaklarımın ucunda, usul usul birkaç adım atıp kapıya yaklaşmıştım ki, katibin sesiyle uyarılmıştım:

- Yapma, yapma ama!

Bu uyarıya kayıtsız kalmaya çalışmış, ancak başıma gelecek olası felaketleri düşünüp, elim kapı tokmağında kalakalmıştım.

Katip uyarısının sonuç verdiğini sanıp gazetesine dönmüştü ki, dudaklarımdan şu sözler dökülürmüştü:

- Hamama gitmem gerekiyor!

Hamama gitmek düşündüğüm bir eylem değildi... Ama böyle bir yalanın aklıma gelmesi hem hoşuma gitmiş, hem de beni şaşırtmıştı. Katip *hamam* sözcüğünü duyunca yumuşamış, yüzüne halden anlar bir ifade yerleştirip sokağa çıkmama izin vermişti:

- Soğanağa'da var... Az ileride... Git, hemen yıkan gel!

Sokağa çıkar çıkmaz kaldığım odanın yerini saptamış, otelin hemen yanındaki dar yola sapıp, ökçecinin ve manavın bulunduğu sokağa çıkmıştım. Oyuktan tamamını göremediğim sokak aslında bir yokuştur. Ben yalnızca yokuşun -bir düzlük olan- *başını* görüyormuşum...

Yokuşun *başında* durmuş, önümde ansızın açılıveren denize bakakalmıştım. Yaşadığım taşra kentinde *deniz duygusuna* o

denli yabancıydım ki, bu büyük mavi su, daha önce defalarca görmeme karşın yine de şaşırtmıştı beni. Bir süre denizi ve üzerine serpiştirilmiş tekneleri izlemiş, sonra da ökçeciye yönelmiş ve o an, manavın oyuktan gördüğüm kadar olduğunu fark etmiştim: evet, manav bir elma sandığından ve üzüm küfesinden ibaretti. Beklemediğim bu gerçekten dolayı tuhaf bir iç sızısı duymuş, kendimi kötü hissetmiştim: görmek için onca uğraş verdiğim ıspanakların, domateslerin, havuçların, muzların, narların yokluğu denizin içimde açtığı mavi erinci anında karartmıştı.

Artık yapacak tek şey vardı: ökçecinin içini görmek ve ara sıra parlayan şeyin ne olduğunu öğrenmek. Belki böylece, elma-üzüm satıcısının kararttığı yüreğim yeniden aydınlanırdı.

Önce elma-üzüm satıcısına yaklaşıp, göz ucuyla ökçeciye bakıp manav bozuntusundan iki elma istemiştim. İki elma yarım kilo gelmişti. Parayı verip ökçeciye yönelmiş ve önünde durup içeriyi izlemeye başlamış ama kahverengi dumandan dolayı hiçbir şey görememiştim. Dayanamamış, açık kapıdan içeri girip sormuştum:

- Soğanağa nerede?

Camlı bölmede oturan usta, elindeki kırılğan bir eşya gibi tuttuğu ökçeyi bırakıp, bana yanıt vermek için ayağa kalkıyordu ki, dumanların içinden çıkan iki çırakla göz göze gelmiştim:

- Ne istiyorsun hemşerim?

- Soğanağa'yı soruyorum...

İki çırak aynı anda kollarını kaldırıp, az önce beni denize bakan yokuşa çıkaran dar yolu göstermişlerdi. Ben o sıra boş durmuyor, tavandan sarkan ipe dizili ökçelerle oynuyordum.

Çıraklardan sıfır numara tıraşlı olanı, ökçelerle oynamamı gösterilen yeri anlamadığıma yormuş olmalı ki, Soğanağa'yı daha ayrıntılı tarif etmeye çalışıyordu:

- Şordan yürü... Dümdüz... Elli metre sonra sağa sap... Az yürü... İşte sana Soğanağa!

Sorumun yanıtını almıştım; artık oradan ayrılmalıyım. Bu arada ustayla göz göze gelmişim: adam bana öyle kötü bakıyordu ki, elimi hemen okşadığım ökçeden çekmiş, kabak kafalı çırağa sormuştum: İçerde ne var?

- Heç işte... Kazan... Tutkal kazanı... Kaynatıveriyoruz!

Kazana, -parıldayan şeyi oluşturan nesneye- doğru yürümeye yelteniyordum ki, ustanın sesi patlamıştı:

- Siz, işinize dönsenize ulan!

Artık orada kalamazdım, hemen dışarı çıkıp koşar adım dar yola seğırtmişim. Usta aslında, çıraklara değil, bana bağırırmıştı... Gösterdiğim cesareten dolayı hem şaşkın, hem de pişmandım: ne oluyordu bana böyle, neden böyle düşüncesiz davranmıştım?

Hem düşüncesiz davranışımın, hem de ökçecideki beni meraklandıran şeyleri tam olarak görememekten dolayı tedirgindim... Ama yine de coşkuya benzeyen tuhaf bir duygu içimi ısıtıyordu. Bunun nedeni belki de -katibin dışında- günler sonra ilk kez birileriyle konuşmamdı... Üstelik, çırakların ve ustanın bana yakınlık göstereceğini ummaktan kaynaklanan küçük sevinç duygusu henüz tümüyle yitmemişti: günlerdir izlediğim o insanları, nedense kendime yakın hissetmiş ve onların bana cana yakın davranacaklarını sanmıştım ve pek de yanılmamıştım... Kısacası o gün, birbirinin içine geçmiş, birbirini besleyen; ama aynı zamanda tüketen karışık duygular içindeydim.

Bu karışık duyguları yorumlayıp, tartıp düşünürken, farkına varmadan anayola ulaşmıştım: anayol bana iki seçenek sunuyordu: ya yol tabelasındaki yazıya uyup Çemberlitaş'a yönelecek ya da yokuş aşağı yürüyecektim.

Yokuş aşağı yürümüştüm: sonbahardı, eylül sonuydu; ama insanlar yaz günlerinin sere serpe rahatlığı içinde geziniyor, alışveriş yapıyor, hatta kavga ediyorlardı. Hava sıcaktı... Oysa bu mevsimde, doğup büyüdüğüm taşra kentinde, soğuk günler ve yağmurlar başlamış; kış hazırlıkları çoktan tamamlanmış olurdu.

Kentin alışık olmadığım nemli, ekşi kokulu sıcak havasından öyle bunalmıştım ki, bir süre sonra çevreyi algılamakta zorlanmaya başlamıştım: gördüklerim yalnızca çıplak kollar, bacaklar, terli-tirşe kol altlarıydı. Kurşun gibi ağır ve sıcaktım, terliyordum. Dayanamamış yağmurluğumu çıkarmış, gömleğimin kollarını sıvamıştım... Ama hayır, kente uygun duruma gelme-me karşı, ne serinlemiş ne de hafiflemiştim.

Beni bunaltan yalnızca sıcak ve nem değildi: kenti kuşatan tek düze uğultu, sessiz bir taşra kentinde yaşayan biri için dayanılmazdı. Bu amansız ses yumağı ne yükseliyor ne de alçalıyordu. Ara sıra ayrık bir ses, bir hıçkırık ya da haykırış, bu anlamsız gündüz gürültüsünü delip geçse de, o hemen eski düzene dönüyor ve tek düze akmayı sürdürüyordu.

Bir ara, kalabalıktan, tek düze uğultudan ve insanların bakışlarından o denli bunalmıştım ki, anayola açılan bir sokağa yönelip hızla yürümeye, sonra da koşmaya başlamıştım.

Koşuyordum, çünkü az önce yaptığım gibi bir kez daha E...'nin adını bağırmak istemiyordum... Koşmak, kendi kendime söylenmemi, bağırmamı engelliyordu...

O gün anayola açılan sokakta,
/önce hızlı hızlı yürüyüp
sonra koşup
delicesine koşup
soluk soluğa kalıp
yorulup
durup
geri dönüp
tekrar anayola çıkıp
kesekağıdını cebime tıktırıp
kalabalığın içinde akıp

bir köprünün altından geçip/ küçük bir alana çıktığımda otele dönmeye karar vermiştim. Kaybolmaktan korkuyordum: birkaç kişiye Soğanağa'yı sormuş, yüzüme boş gözlerle bakmalarından ürküye kapılmışımdı. Sıcaktı ve ben artık çok daha fazla terliyordum.

Korku içindeydim ve küçük alanın ortasında taşlaşıp kalmış, yönümü belirlemeye çalışıyordum: yokuş yukarı yürüyüp, Çemberlitaş'ı gösteren yol tabelasını bulmam yeterli olabilirdi. Üstelik oradaki insanlar, bana Soğanağa'yı da tarif edebilirlerdi. Böylece otele kolayca ulaşabilirdim.

O gün uzunca bir süre, çevremde devinen kalabalığın ve alanı kuşatmış seyyar satıcıların arasında öylece durmuş, beni oraya sürükleyen yola bakmışımdı. Bir ara gözlerim gökyüzüne kaymış, güneye akan leylek sürüsünü görmüştüm... Leylekler göz eriminden çıktığı an, beklenmedik bir şey olmuş; güneş, üflenip söndürülmüş bir yağ kandili gibi titrek gölgelerle çekilivermişti gökyüzünden ve hemen ardından, henüz ikindi olmasına karşın, koyu ve ıslak bir akşam çökmüştü kente: önce çiseleyen yağmur, çok kısa bir süre sonra gök gürültüleriyle sağanağa dönüşmüş, kalabalık hızla devinmeye, seyyar satıcılar kaçış-

maya başlamıştı. Yağmurluğumu giymeye bile fırsat bulamadan,
/tezgahlarını kucaklayıp
ya da omuzlarına alıp
hızla koşup
hızla kaçıp/ küçük alanı kapkara bir bulut gibi dalgalandıran
satıcılarla birlikte sürüklenip, çok geniş kapının boşluğuna sı-
ğınmışım.

Küçük alan yağmur altındaydı, az önce sövgü ve haykırışlarla
gerçekleştirilen, çok kısa süren eylemin izlerini taşıyordu. Bir-
likte beklediğim satıcılardan biri ansızın tek ayağı üzerinde,
/seke seke gidip
yerde duran terlik tekini ayağına geçirip
önce yere düşmüş simidi alıp
sonra pratik tıraş bıçağına uzanıp
koşar adım kalabalığa yönelip
hamurlaşmış simidi kuru bir köşeye bırakıp
pratik tıraş bıçağını sahibine verip/ beni uyarmıştı:
- Az geri çekil hemşerim, tezgahı devireceksin!

Bu uyarı üzerine geri geri gidip, kendimi çok geniş bir merdi-
venin başında bulmuş, sonra da basamaklardan inip çok büyük
bir çarşının içinde dolaşıp, sergen camlarında sergilenen eşya-
ya, giysilere bakıp oyalanmış, kadın iskarpinleri satan bir ma-
ğazanın önünde durup, yağmurluğumu giymiş, elmaları ha-
murlaşmış kesekağıdından çıkarıp cebime tıkmışım.

O gün, yeraltı çarşısında uzunca bir süre dolanmış, mağazalar
kapanmaya başladığında, paniğe kapılıp merdiven basamakla-
rını hızla tırmanıp, açık havaya çıkmışım.

O gün, giyinip sokağa çıkmış ve Karakuş Birahanesi'yle General'le, Cavit'le tanışmış, yeni bir yaşama ilk adımımı atmış, Aksaraylı bıçkınların söyledikleri gibi, bambaşka bir muhabbetin içine düşmüştüm.

IV.

HÜZNENGİZ BİR ARABESK

Pertevniyal Valide Sultan Camii'nin yanı başındaki dar sokaktan sapıp Sofular yönüne doğru yüz metre yürüdüğünüzde karşınıza küçük bir alan çıkar. Bu alanı, kanatlarını iki yana doğru açmış bir kartal, egemenliği altına almıştır. Karakuş Birahanesi'nin tavanına kat kat misinalarla asılmış olan bu kuzguni yaratık, pençelerinin altında duran arnavut ciğerlerinin, ezmelelerin, haydarilerin ve patlıcan kızartmalarının üzerinden alanı denetler gibidir.

Karakuş Birahanesi bugün de açıktır: bıçkınlar, berduşlar, muhabbeti seven ağır delikanlılar hâlâ orada meşveret kurup dem tutarlar. Kartal da yerli yerindedir ve yıllar önce olduğu gibi, az sonra kanat vurup, camı parçalayıp uçup gidecek gibidir. eğer bir gün yolunuz Aksaray'a düşecek olursa, Karakuş Birahanesi'ne mutlaka uğrayın, bir iki bardak bira ya da votka içip dem tutun... Küçük alana vardığınızda yapacağınız tek şey kartala doğru yürümek ve Karakuş Birahanesi'nin kapısını itip içeri girmek olmalıdır... Yaralıysanız ve sizin de ruhunuz kanıyorsa, içtiğiniz biralar ve votka çok iyi gelecektir. Ama unutmayın, içerde sizi önce sidik kokusu ve yoğun duman karşılayacaktır; aldırmayın, kısa sürede alışırsınız. Beş köşeli yamuk salon kenar masalarıyla doludur. Bu masalara rağbet etmeyin, birahanenin derinliğine doğru yürüyün: en sonda kilise bahçesine bakan bir pencere göreceksiniz. Bu pencerenin önünde iki kişilik küçük masa vardır. Bu masa bir dönem benim en içten dostum, en önemli sığınağımdı... Dilerseniz kasada oturan orta yaşlı adama yaklaşıp adımı verip, beni tanıdığınızı söyleyin ve General'in öyküsünü bir de ondan dinleyin: hiç kuşkusuz o, her şeyi Aksaray'a çok yakışan diliyle benden çok daha güzel anlatacaktır ve sizi benden daha çok etkileyecektir.

Orta yaşlı adam, aynı zamanda birahanenin sahibi olan arkadaşım Cavit'tir...

Cavit, bir zamanların en şenlikli mekanlarından biri olan havuzlu meyhanelerde başlamıştır mesleğe: önce ayakçı, sonra garson, ardından meydancı olmuştur. Zaman içinde ise, biriktirdiği paralara güvenip, biraz borçlanıp şimdi sahibi olduğu yeri satın almıştır.

Havuzlu meyhaneler, barakalar yoktur artık: bu bıçkın mekanı General'in de taraf olduğu, kavgalı-dövüslü bir yıkımla yerle bir edilmiştir. Havuzlu meyhanelerin yerinde bugün hafif tramvay denilen ulaşım araçlarının yönetim binası bulunmaktadır.

Kartala gelince: bir kuşbaz olan Cavit, ona bitpazarında rastlayıp anında aşık olmuş ve satın alıp evine götürmüştü; kendi yerini açınca da kartalı süs olsun diye asmış... Önceleri adı *Cavit'in Yeri* olan birahane, zaman içinde sergeninde asılı duran kuşuyla ünlenmiş ve **Karakuş Birahanesi** diye anılır olmuş.

Evet, Karakuş Birahanesi'yle giyinip sokağa çıktığım gün tanışmıştım: o gün, yağmurdan kaçıp sığındığım yeraltı çarşısından, mağazalar kapanmaya başladığında çıkmış ve anında paniğe kapılmıştım: hava kararmıştı, küçük alan bomboştu, çevrede kimsecikler yoktu. Sanki bir yerden buyruk gelmiş, kent boşaltılmıştı. Alanın ortasında kalakalmış, kendi kendime söylenip hayıflanıyordum: yeraltında gereksiz yere oyalanmış; yolunu, yönünü bilmediğim kentin büyüüne kapılıp tuzağa düşmüştüm: avcısını kollamayı beceremeyen, şaşkın, umarsız bir av gibiydim; hem titriyor, hem terliyordum.

Adres öğreneceğim kimse yoktu çevrede. Olsa bile titreyip terlerken Çemberlitaş'ı, Soğanağa'yı nasıl soracaktım? Evet, şaşkın, umarsız bir av gibiydim ve rasgele, koşar adım yürümeye başlamış, az sonra da kendimi bir başka küçük alanın ortasında bulmuştum.

Alanda tek ışıklı yer, sergeninde kartal olan birahaneydi. İçkinin bana iyi geleceğini düşünerek oraya doğru seğirtmiş, kenar masalardan birine oturmuştum. Yanımda bitiveren garsona ilkin hiçbir şey söyleyememiş, adamın sabırla beklemesini, masayı uzun uzun silmesini izlemiştim. Az önce kendi kendine açılıp kapanan, yakınıp söven ağzım sanki kilitlenmişti.

- Bira getireyim mi?

Bu öneriye, ancak başımı sallayarak yanıt verebilmiştim.

Garson az sonra masama bira ve plastik tabak içinde leblebi getirmiş, masayı yine silip, beni uzun uzun süzmüş, başka bir şey isteyip istemediğimi sormuştu. Yine başımı sallayarak yanıt vermiştim garsona: hayır başka bir şey istemiyordum.

Gözlerimi bira bardağına ve leblebilere dikmiş öylece duruyordum. Neden sonra gücümü toplayıp bardağa uzanmış, önce bir

yudum almış, ardından yarınlayıvermişim birayı. Bir süre leblebilerle oyalanıp oynayıp zaman geçirmiş, gerekli cesareti bulunca, başımı kaldırıp, göz ucuyla çevreme bakmışım: herkes gözlerini televizyon ekranına dikmiş, beyaz bir kadının zenci erkeği kırbaçlamasını izliyordu; kimsenin benimle ilgilendiği yoktu...

Biram bitmiş, garson yenisini masama bırakmıştı. Aylardır ilk kez kendimi bu denli iyi hissediyordum: içki görevini başarıyla yerine getirmiş, avın cesaretlenmesini, güç toplamasını sağlamıştı. Artık televizyona bile çekinmeden bakabiliyordum: beyaz kadının bacakları çok uzun, çok beyaz ve kaygandı. Pembe tırnaklı parmaklar ağır ağır geziniyordu buz beyazı zeminde...

Rahatlamışım: birayı yudumluyor, leblebilerden atıştırıyordum. Neden sonra, yağmurluğumu çıkarmış, iskemlenin arkasına asmış, bir bardak daha bira istemeye hazırlanıyordum ki, önce kirli beyaz tenli yarı çıplak kadını gördüm, ardından da birkaç metre ileriye asılmış olan manzara resmini!

Yine bira, yine leblebi!

Büyülenmiş gibiydim: gözlerim iki resim arasında gidip geliyordu; artık başka bir şeyle ilgilenmiyordum ve garip bir ses yumağı içinde tanımlayamayacağım bir coşku yaşıyordum.

Bir an geldi ki garip ses yumağı gürültüye dönüşmüş, ister istemez gözlerimi birahaneye çevirmişim. Gürültünün nedeni televizyon ekranındaki gösterinin bitmiş olmasıydı... Artık herkes bağıra çağıra konuşuyor, şakalaşıyor, sövüşüyordu... Bu arada birkaç kişinin beni izlediğini fark etmiş, ama aldırma-mışım: bira, resimler ve ben, çok iyiydik o akşam!

O akşam, yeni bir yaşam başlamıştı benim için: her şeyden önce, alkolü ve onun unutmayı, düş kurmayı ve cesareti artıran yönlerini yeniden keşfetmiştim.../ Kaçtığım taşra kentinde yaşam o denli tek düzeydi ki, sanki her şey asırlar önce düzenlenmiş gibiydi; kimse, kendiliğinden akıp giden bu kalık yaşam biçimine aykırı bir şey yapmayı aklından bile geçirmezdi... Üstelik, orada seçenekler o kadar azdı ki, gideceğiniz okullar belliydi, sizi sağaltacak sağlık ocakları birbirinin aynıydı, doktorlar bile aynı tanıları koyar, aynı ilaçları yazarlardı... Çalışacağınız işyerleri ise; maden ocağı, şeker fabrikası, postane ve bankaydı... Aşevleri de sınırlıydı orada; tek içkili yer, kendine ancak kentin dışında bir yer bulabilmişti... Genelevde ise, yalnızca beş altı yaşlı kadın vardı; yüzyıllardır, kentin bütün delikanlılarına erkek olmayı onlar öğretirdi... Bu durumda, insanların içkiye, kumara, kadına dadanması olanaksızdı: hemen herkes, ister istemez mazbut ve namusluydu... Yalnızca benim gibi, kent dışında öğrenim gören beş on kişi, oraya geri döndüklerinde, yenilik, değişiklik adına bir şeyler yapmaya çalışmışlar; ancak adları hemen sarhoşa, haytaya çıkmış; kendi anaları babaları tarafından bile dışlanmışlardı... Zamanın bile değiştiremediği o kente, altı aydır her hafta sonu gidip, hep aynı şeyleri görür, hep aynı sesleri duyarım: kurşuni yüzölçümler, çok ağır devinen insanlar, sabahları-öğlenleri-akşamları çalan şeker fabrikasının kampanaları; maden ocağında çalışan işçilerin kömür karası yüzleri; akşam saatlerinde tepelerden kente inen uğultu, sarı çam ağaçları, boz bulanık akan ırmak... *Kararlıyım: o, soğuk ve gri bir hayvan leşine bir daha gitmeyeceğim... İşte hepsi bu kadar!*

Yukarıdaki satırları, duvarda asılı duran manzara resmine bakarak yazdığımı anlamışsınızdır: kent de, manzara resmi de kalık duygular uyandırıyor bende; ama yine de özlüyorum orayı; kaçmak, terk etmek zorunda kaldığım için mi? Sanmıyorum... Bir kent tek bir kişi için bile özlenir: Ah, E...!

Sanırım *yazı*, iyice başına buyruk davranmaya, dağılmaya başladı, en iyisi onu toplamak; insanlarıyla, mekanıyla, ilişkileriyle bana yeni bir yaşam hazırlayan **o akşama** dönmek..

Dağılan yazı değil benim aslında: votkalar bitti, çoktandır Glorya ile ilgileniyorum...

O akşamı tümüyle hatırladığımı söyleyemem ama yine de anlatmaya çalışacağım: televizyon ekranındaki gösteri bittikten hemen sonra başlayan konuşma uğultusu, kimi zaman sövgülerle, kimi zaman haykırışlarla, kimi zaman da kahkahalarla beslenip, giderek dayanılmaz bir gürültüye dönüşmüştü.

Bu gürültüden ve karşımda oturan, iri bir tavuğu andıran sakallı adamdan dolayı rahatım kaçmıştı: adam gözlerini dikmiş dikkatle beni inceliyordu... İri tavuğun arkasında, sarı kafalı bir adam daha vardı; o da bana bakıyordu. Ben ise, onlarla ilgilenmemeye çalışıyor, tabağın içinde dağınık duran leblebileri üçlü sıralar halinde düzene sokuyor; kül tablasındaki izmaritleri hizaya getirip, kimi zaman manzara resmine, kimi zaman kirli beyaz tenli yarı çıplak kadına bakıp oyalanıyordum.

İri tavuk, ikide bir leblebilerin sırasını bozuyor, beni sinirlendiriyordu. Sarı kafalı ise, durmadan leblebilerimden atıştırıyordu. Ellerini itmeme, yüzlerine kötü kötü bakmama karşın, adamlar oralı değildi...

Az önce, garson yanıma gelmiş, hesabı ödememi istemişti, ama ben boş bardağı gösterip bir tane daha bira getirtmiştim.

İri tavuk biramdan da içiyordu: onun ağzının değdiği bardaktan bira içmem olanaksızdı; bardağı onun önüne sürüp yine bira istemiştim.

Garson hesabı ödemem konusunda ısrar ediyordu: bir saat sonra birahaneyi kapatacaklarını, sokağa çıkma yasağının başlayacağını anlatmaya çalışıyordu, ama ben ona aldırımıyordum.

İri tavuğa sinirlenmekten vazgeçmiştim, dilim çözölmüş durmadan konuşuyordum, ama tavuk beni dinlemiyordu, yerinden

kalkmış yağmurluğumun cebini karıştırıyordu... Yaptıkları
umurumda değildi, yalnızca konuşuyor, konuşuyor, konuşu-
yordum..

Bazı insanlar yerlerinden kalkıp, kapıya yönelip, çekip gidiyor-
lardı. Benim de gitmem gerekiyordu; garson defalarca uyar-
mıştı, ama çok iyiyidim, yerimden kalkmaya niyetim yoktu...

Masa arkadaşlarım yağmurluğumun cebinde buldukları elma-
ları
/yiyip
itişip
kakışıp/ beni izliyorlardı.

- Tatyos, niye bağılıyor o herif?

Bu soruyu soran, karşımdaki masaların birinde oturan tespih
çeken adamdı... Elmamı yiyen tavuk, bu soruya hemen yanıt
vermişti:

- He ya!.. Bağılıyor işte!.. E... diyor...
- E... de kim ulan?

İlk başlarda aldıramamaya çalışmışım bu konuşmalara; ama
birahanedeki herkes bizim masamıza bakıyor ve gülüyordu...
Dayanılmaz bir şeydi bu! Hemen bir şeyler yapmalıyım...
Tepkimi göstermek için, hemen atılıp leblebi tabağını masa ar-
kadaşımdan kurtarmış, önüme çekmiş, leblebileri yeniden sıra-
ya sokup tıklatmaya başlamışım:
/bir iki üç leblebiyi ağzıma atıp
tık-tıklatıp yutup
bir iki üç leblebiyi daha ağzıma atıp
onları da tık-tıklatıp
bira içip

yerimden kalkıp
sendeleyip
ayak yolunu sorup
WC yazan kapıyı açıp
uzun uzun işeyip
masaya dönüp
gülen adamlara kötü kötü bakıp
hor görüyle bakıp
bağırıp
konuşup
bağırıp
konuşup masama çökecekken /az önce, E... 'nin kim olduğunu
soran adamın sesini yeniden duymuştum:
- Amma iş be!.. Bu muhabbet hepimize yeter ulan!

Kahkahalar başlamıştı; ağızlar açılıp kapanıyor, sesler dağılıp
parçalanıyordu... İri tavuk da gülüyor, sarı kafalının eteklerini
çekiştirip beni gösteriyordu: ama o, olan bitenle ilgilenmiyor,
hiç gülmüyordu...

Kalkıp gitmeliydim, ama nasıl?

Kanayan ruhumda, yaktığım şenlik ateşi sönmüştü

Adamlar çevremde dönüp duruyor; kahkahalar atıp sırtıma,
omzuma vuruyorlardı...

- Rahat bırakın be garibi!

Rahat bırakın be garibi!.. ertesi sabah bu sözleri söyleyenin kim olduğunu öğrenmiştim: uyandığımda yatakta değildim. Kirli ışık halkaları karşımdaki manzara resminin üzerinde dolaşıyor, midemi bulandırıyor.

Midemi bulandıran yalnızca kirli ışık halkaları değildi. Başımı kaldıracabilecek gücü bulabilsem, genzimi yakan pis kokunun kaynağını anlayabilecektim; ama parmaklarımı oynatacak gücüm bile yoktu.

Tuhaftı, her sabah alıştığım seslerin dışında, bambaşka gürültüler duyuyordum. Bu yabancı seslere, araç homurtuları, korna çığlıkları, çan tantanaları da karışmıştı.

Gözlerimi kapamış, yeniden uyumaya çalışmışım... Ama çan sesleri o denli yakından geliyordu ki, çanın tokmağı gidip gelip beynimi dövüyordu.

Kirli ışık halkaları, manzara resminin üzerinde giderek yoğunlaşıyor, evleri, ağaçları, ırmağı parça parça bok sarısına dönüştürüyordu. Genzimi yakan koku dayanılacak gibi değildi, ama bir faydası vardı: zihnimin açılmasına yardımcı oluyordu. Bu kokunun ve çan seslerinin sayesinde, az sonra kirli beyaz tenli çıplak kadın resmini de görmüş, üzerimdeki onca ağırlığa karşın fırlayıp kapıya seğirtmişim...

Kapı kapalıydı. Üstelik, sergen camının üzerine kepenk indirilmişti. Gün ışığı, kepengin halka şeklindeki demirlerinde parçalanıp içeriye saldırmıştı. Kartalın gövdesi de parça parça, halka halkaydı.

Korkuyordum ve ağlamak istiyordum.

Rahat bırakın be garibi! Dün akşam, bu sözlerden sonra sanki yaşamdan kopmuş, karanlık, derin bir boşluğa düşmüştüm.

Çan, hâlâ beynimi dövüyordu.

Birahanenin içinde bir sağa, bir sola koşuyor, kendime çıkış yolu arıyordum. Sonunda kahverengi perdeyle örtülü pencereyi fark etmiş, gidip perdeyi çekmiş ve kiliseyi görmüş, ürküp, sızıp kaldığım masaya dönmüş; genzimi yakan pis kokunun nedenini öğrenip, ayak yoluna gidip hela taşının yanında bulduğum kovaya su doldurup geri dönmüş, bira sifonunun yanında duran bezi alıp suçumu temizlemiştim.

Saat kaçtı, hangi günde idik, bilmiyordum!

O gün zamanı bütün ağırlığıyla hissetmiş, kendime sövgüler düzerek; manzara resmine ve kirli beyaz tenli kadına bakarak kurtulacağım ânı beklemiştim.

Bir süre sonra -birkaç dakika ya da birkaç saat ne fark eder- kepengin inlemelerle yukarıya doğru hareket ettiğini görmüş, yerimden fırlayıp kapıya koşmuştum.

- Sabah şerifler hayrola aslanım... İyi dağıttın dün akşam!

Kapıyı açıp içeri giren ve elindeki anahtarları ve asma kilitleri kartalın ayak ucuna bırakan adam bana gülerek bakıyordu:

- Ben olmasam, seni yiyip bitirirdi bizimkiler!

Bir an önce çıkıp gitmek istiyordum ama adamın buna izin vermeye niyeti yoktu:

- Geç otur!

Bu buyruğa uymuş, masalardan birine sinip oturmuştum.

Adam az sonra bir bardak birayla yanıma gelmişti:

- İç, kendine gel!

O gün içip kendime gelmiş, adının Cavit olduğunu öğrendiğim adama her şeyi anlatmışım: E..’den, korkularımdan, otel odasından söz etmiş; adımın Tahsin olarak değiştirildiğini bile söylemişim... Bu tehlikeli gevezeliğin tek nedeni, Cavit’in beni koruyup kollaması olamazdı: aylardır, ne ayları yıllardır insan sıcaklığına, sıradan dostça söyleşilere, dertleşmelere öyle uzak yaşamıştım ki, aşık olmayı bile, işlenmiş bir suç olarak görmüş, kat kat örtülerin altında sığınıp yaşamla ilgili ne varsa içselleştirmişim.

Hiç kuşkusuz içki, iç dökme konusunda bana yardımcı olmuştu, ama yalnızca alkolle ilişkilendirilecek bir dil çözülmesi değildi bu: zihnimde saklı tuttuğum her şey akıp gitmiş, hiç tanımadığım bir adama, kendimle ve ilişki kurduğum, eylem için birlikte olduğum insanlarla ilgili gizli kalması gereken ne varsa anlatmışım. Böylece bir anlamda ona sığınmış oluyordum.

Cavit ikide bir *aldırma*, *aldırma* diye beni susturmaya çalışıyor, ama ben durmuyor; anlatıyor, anlatıyordum... İkinci birayı da bitirmiştim ki, kapıda dün akşam karşımda oturan iri tavuk ve hiç gülmeyen sarı kafalı adam belirmişti. Cavit onların gelmesini fırsat bilip yanımdan ayrılmış, adamlara doğru yürüyüp bağırıyordu:

- Geç kaldınız ulan, az sonra müşteriler damlar! Haydi iş başına!

İri tavuk ve arkadaşı önce yerleri süpürmüş, sonra masaları temizlemiş, bulaşıkçının yıkadığı kül tablalarını masalara yerleştirmişlerdi.

Adının Tatyos olduğunu öğrendiğim iri tavuk, ikide bir yanıma gelip, He ya... Ah, E...! diye bağırıp benimle eğleniyordu. Aldırmıyordum ona... Sarı kafalı ise aralıksız çalışıyor, verilen işi

yapıyordu: Tatyos'un *al!*, *yap!*, *ver!* Biçimindeki komutlarına uyuyor, istenenleri hemen yerine getiriyordu.

O gün öğleden sonra birahaneden ayrılmış, Cavit'in tarif ettiği yolu izleyerek otele dönmüş, katibin sorularına, azarlamalarına aldırmadan odama çıkmış, bir süre ökçeciyi izlemiş, sonra kolonya şişesini alıp yatağa uzanmıştım... Bu kentte gidebileceğim bir yer, konuşabileceğim bir insan vardı artık. Bunları düşünüp, bildik mırıltıları dudaklarıma yerleştirip uyumuştum.

Yorgun ve sarhoştum, bundan dolayı uyku, istediğim gibi olmamış, hiçbir düşünmemiştim. Uyandığımda ruhum daha çok kanıyordu.

Okuyucu, şimdi de yorgun ve sarhoşum: kalem elimden kayıp gidiyor... Ama bu defterin son sayfasını doldurmadan kalemi bırakmayacağım... Defter bitince, kolonya şişemi alıp yatağa uzanıp biraz uyuyacağım...

Yaralı uyanacağımı ruhumun daha çok kanayıp, daha çok ırk-
tılaşacağını bile bile uyuyacağım!

Yaralı uyanacağım çünkü yazdıklarımı ayık bir zihinle okudu-
ğumda onlardan nefret edeceğim...

Niye beni yaralı bırakan şeyleri çoğaltıyorum?

Hayır uyumayacağım, ikinci defterin kapağını hemen açıp,
yazmayı sürdüreceğim...

V.

ZEVK BAHÇESİNDE ISTIRAP

Az önce, yazdıklarımı okurken fark ettim: bu anlatının benimle birlikte asıl kahramanı olan sarı kafalı adamı iyice vurgulamamış; Tatyos'a daha fazla önem vermişim... Yeni bölüme bu önemli eksikliği gidererek başlıyorum...

Hiç konuşmayan, ama *al! yap! ver!* Gibi komutlara doğru tepkiler veren, *dilsiz* diye adlandırılan, sonraları adı General olan, sarı kafalı adam Karakuş Birahanesi'nin değişmezlerindendi. Her sabah Tatyos ile birahaneye gelir; onunla birlikte etrafı silip süpürür, masaların tozlarını alır, kartalın bakımını yapardı. İkili her sabah yinelenen bu çalışmalardan sonra bira sifonunun başına gidip, emeklerinin karşılığını bira olarak tahsil eder; sonra da çıkıp giderler; ikindi de ya da akşama doğru dönerlerdi...

Tatyos, sonraları General olarak çağrılacak olan sarı kafalı adamı -bir anlamda- yönetiyordu. İkilinin, konuşmadan, hatta işaretleşmeden anlaşmaları şaşırtıcıydı: Tatyos da konuşkan biri değildi, yalnızca sıkıldığı veya neşelendiği anlarda ağzını açar, en çok da *he ya! .. he ya! ..* diye bağırırdı.

İkili kimi zaman Karakuş Birahanesi'nin neşe kaynağı da olurlardı: Tatyos birasını bitirip, sifoncuya yalvar yakar olup, ikinci bardağı alamadığında, onun içtiği biraya göz diker, *he ya!* diye bağırıp bardağa uzanır ve eğlenceli bir itiş kakış başlardı: General, bardağı avuçlarının arasına hapseder, adım adım geri çekilir, Tatyos, yüzüne yerleştirdiği ağlamaklı bir ifadeyle onun üzerine yürür, atlayıp zıplayıp çevresinde dolanırdı... Hemen her kuşluk vaktinde yaşanan bu şamataya kayıtsız kalınmazdı: sabahçıların bazıları Tatyos'u kıskırtır, bazıları ise General'in yanında yer alırdı.

Bu bölüme başladığımdan bu yana sarı kafalıya, kimi zaman o, kimi zaman ise, General' dediğimin farkındayım.... Bu kararsızlığa artık bir son veriyorum: bundan böyle sarı kafalıya ad konulana değin, Q diyeceğim.

O'nun Aksaraylı diğer berduşlardan hiçbir farkı yoktu: onlar gibi yaşar, onlar gibi davranır, parası biraya-votkaya yetmediğinde dudaklarından öperdi menekşeyi. O da Aksaraylı bütün berduşlar gibi kendinin idam mangasıydı: gün boyu durmadan kerdine son arzusunu sorar, şişeye bardağa uzanır ölümüne içerdi. Sesini kimse duymamıştı. Konuşma özürlü müydü, yoksa konuşmayı gereksiz bir edim olarak mı görüyordu bilinmezdi.

Not: konuşma özürlü ya da konuşmayı gereksiz bir edim olarak gören biri, kendine son arzusunu, hiç kuşkusuz iç sesiyle soracaktır. Yanlış yaptığım sanılmasın diye belirtmek gereğini duydum.

Not: okuyucu, menekşe, renklendirilmiş metil alkole denir; yani yakılacak mavi ispirtonun adıdır...

Not: okuyucu, ben şu an Glorya içiyorum ve bu bana çok anlamsız geliyor: Aksaraylı berduşlardan söz ederken Glorya içmem, yazının ruhuna uygun düşmüyor çünkü! Gecenin bu saatinde açık Tekel Bayii bulamayacağıma göre, menekşeyi dudaklarından öpemeyeceğim....

Ah, yazının ruhu!

Ah, kanayan ruhum!

Ah, menekşe!

Glorya'ya devam!

Not: okuyucu, bu notlardan sıkılmış, hatta bana kızmaya başlamış olabilirsin... Ama lütfen biraz anlayışlı ol: saatlerdir yerimden kalkmadan yazıyorum... Votkaları bitirdikten sonra Glorya içmeye başladım... İyi değilim sanırım yazıyı da kendimi de dağıttım... İstersen biraz ara verelim... Ben bu arada eli-

mi yüzümü yıkayayım, balkona çıkıp biraz temiz hava alayım... Sen de zamanını boş geçirme, müzik dinle: örneğin Parsifal bu yazının ruhuna uyar

Not: benim pikabımda saatlerdir Parsifal çalışıyor: bitiyor yenisinden başa alıyorum... Biliyor musun yazının ruhu için katlanıyorum Wagner'e...

Not: okuyucu, galiba en iyisi biraz ara vermek! Lütfen Parsifal'i ihmal etme!...

Kundry:

*Rafft sich mit wildem Wutrasen auf und ruft nach
Hintergrunde zu.*

Hilfe! Hilfe! Herbei!
Haltet den Frencen!
Wehrt ihm die Wege!
Wehrt ihm die Pfade!
Und flöhest du von hier, und fandest
Alle Wege der, Welt,
Den Weg, den du suchst,
Des pfade sollst ou nicht finden;
Des pfadí und Wege
Die dich mir entführen,
So wervünschí ich sie dir;
Irre! Irre!
Mir so wertaut-
Dich weilí ich ihm zum Geleit!

*Klingsor ist auf der Burgmauer herausgetreten und
schwenkkt eine Lanze gegen Parsifal.*

(PARSİFAL ÇALİYOR)

Klingsor:

Halt da! Dich bann ich mit der rechten Wehr!

Den Toren stelle mir seines Mesisters Speer!

*Ed schleudert auf Parsifal den Speer, welcher über dessen
Haupte schweben bleibt.*

(PARSİFAL ÇALİYOR)

Parsifal:

Erfaast der Speer mit der Hand und halt ihn über seinem
Haupte Mit diesem Zeichen bann ich Zauber;

Wie die Wunde er schlisse

Die mit ihm du schlulest

În Trauer und Trümmer

Stürz er die trügende Pracht!

Okuyucu, döndüm. Temiz hava işe yaradı. Şimdi daha iyiyim. Şu an eğer sen de benim gibi Parsifal dinliyorsan, lütfen kasetçalarının ya da pikabının sesini kıs. Çünkü yazdıklarına yoğunlaşmanı istiyorum.

Evet, konuşma ve duyma özürlü olduğu varsayılan O adam *al!*, *yap!*, *ver!* gibi komutlara doğru tepkiler verir; *al!* denilince uzatılan kovayı alır, tahta döşemelere talaş serper; *ver!* denilince bira bardağını gösterilen kişiye götürür; *yap!* denilince buyrulmuş iş ne olursa olsun hemen yerine getirirdi.

Tanık olmuştum: kimi zaman Yenikapı'daki balıkçılarla denize açılır; tayfa payı olarak aldığı balıkları votkalı birayla takas eder; kimi zaman ise, Tatyos'la birlikte yeraltı çarşısının girişini mekan tutan çingenelere yardım ederler, sap kesip demet yaparlar. Bu iş karşılığında aldıkları karanfillerle, papatyalarla masaları süslerlerdi.

O, Karakuş Birahanesi'nin değişmez kişilerindendi, ama kim olduğunu, nereden geldiğini kimse bilmezdi. Cavit, altmışların sonunda Aksaray'a gelip iş tuttuğunda tanımış O'nu; o zamanlarda da Tatyos'la dolaşıp, havuzlu meyhanelerde ayak işlerine koşarmış...

Karakuş Birahanesi'nin gediklisi olup, kısa sürede kenar masalardan, aile salonundaki kilise bahçesine bakan masaya terfi ettiğimde, daha da ilgilenir olmuştum O'nunla: kimi sabahlar Tatyos'tan kaçır, gelip karşıma oturur, gözlerini kiliseye dikerdi. Ölü birer balığı andıran gümüş rengi gözlerindeki boğucu hüznün beni rahatsız eder, yüzüne -özellikle gözlerine- bakamazdım... Ama O, karşımda otururken, gözlerine bakamasam da kendi kendime daha rahat konuşur, dilediğim kadar kendimi suçlar, yakınırdım...

Silik soluk günlerdi... Savrulup geldiğim kentte, daha doğrusu sığındığım Karakuş Birahanesi'nde hakikatimi iyice yitirmeye başlamıştım.

Karakuş Birahanesi'nde adım Tahsin'di! Cavit ve diğerleri *Tahsin Bey* diyorlardı bana

Cavit bana öyle içten davranıyor ve ben ona o kadar çok güveniyordum ki, fırsat buldukça yaşamımın bütün ayrıntılarını anlatıyordum ona... Ama -yine de- ona bile diğer adımı söylememiştim. Birilerine güvenmek o kadar çok şey ödetmişti ki bana; aldanmanın, aldatılmanın ne demek olduğunu benden daha iyi bilen başka biri olduğunu hiç sanmıyorum.

Niye *bey* diyorlardı bana bilmiyorum... Belki de bir gevezelik krizi sırasında Cavit'e ifşa ediverdiğim mesleğim önemli gelmişti Karakuş takilere: *Muhasebeci Tahsin Bey!*

İnsanın içinde bir şey *çıt* diye kırılıvermeye görsün, anında her şey başkalaşır: ben o *çıt* sesini daha çocukluğumda duymuş, ruhumu acıtan, nedenini bilmediğim sıkıntılar içinde büyümüş, her şeyi başka türlü görmüş, başka türlü yaşamıştım... Çocukluğumda anlam veremediğim, birilerine anlatmaya korktuğum *Çıt*'lamayla oluşan o küçük çatlak, doğup büyüdüğüm taşra kentini terk ettiğim geceyi izleyen günlerde büyük bir yarığa dönüşmüş ve kanamaya başlamıştı... Müşfik ya da muhasebeci Tahsin, her ikisi de kanıyordu ve artık her ikisi de, her şeyi, o yarığın açtığı yeni pencereden izliyor; her şeyi çok daha farklı görüyorlardı... ve gördükleri bambaşka şeyleri anlatmak için durmadan konuşuyorlardı... Ancak konuşmak *ruh*'u daha da çok kanatıyor, bundan dolayı her ikisi de engelleyemedikleri gevezeliklerinden dolayı yeni kaygılar üretiyorlar, eyledikleri işi normal bulmuyorlardı... Ama konuşkan ruh susmak bilmiyordu; ha bire anlatıyordu...

Taşra kentini terk ettiğim geceyi izleyen günlerde, benim için her şey başkalaşmış, değişmişti. Değişmeyen tek şey E...’nin imgesiydi ve ben o imgeyi de yüksek sesle anlatmaktan kendimi alamıyordum.

En çok da O’nunla konuşuyordum. Çünkü O’nun beni duymadığı kanısındaydım... Böylece normal bulmadığım gevezelik eylemimi ve E...’nin imgesini daha az kişiyle paylaşmış, bir anlamda saplantımı gizlemiş oluyordum.

Cavit benim gevezeliğimden hemen sıkılır, *amma pimpirikli herifsin be Tahsin! Taktın gitti şu kaltağa...* diye çıkışır, yanımdan kalkıp giderdi. Ama O, kımıltısız, sessiz dinlerdi beni.

Cavit yanlış düşünüyordu: o zamanlar taktığım yalnızca E... değildi, her şeydi... Ama her şey, E...’nin imgesi çevresinde bambaşka bir gerçekle yeniden şekilleniyordu... Bu durum, altı aydır kanamamı ve akan kanının pıhtılaşmasını engellemesi için izin verdiğim serotonin uzmanının çabasına karşın pek değişmiş değil... Gerçi artık eskisi gibi gevezelikler yapmıyor, işime daha kolay yoğunlaşabiliyorum ama olmadık zamanlarda duyduğum yeni bir *çıt* sesi, beni yeni düzenli, hatta tek düze eylemlere yönlendiriyor: altı aya yakın bir süredir, niye her hafta sonu o kalık taşra kentine gidiyorum sanıyorsunuz!

Öte yandan Cavit’in E...’ye *kaltak* demesine kızmıyordum... Hatta bundan gizli bir keyif de alıyordum... *Kaltak!*.. Bir gece, otel odasında bu sözcüğü defalarca yineleyip dolanmış, sonra da pişmanlık duyup ağlamıştım.

Okuyucu, yukarıdaki cümleyi kendim için yazdım: çünkü, ara sıra bu cümleye bakıp, hiçbir şeyi saklamamak konusunda kendimi uyarmayı düşünüyorum... Aslında en iyisi yukarıdaki cümleyi büyük kağıda yazıp duvardaki resimlerin yanına iliş-tirmek...

Öte yandan, anlatmaya çalıştığım kişilerin de normal olmadığı sanırım anlaşılmıştır: lütfen ökçeciye hatırlayın! O'nun ve Tatyos'un nasıl kişiler olduğu zaten belli... Cavit'e gelince, onun kuşları kösnül sayılabilecek bir duyguyla sevmesine ne demeli! Cavit bugün bile, kuş uçurtma, kuş yarıştırmaya turnuvalarına katılır, müşterek bahisler düzenler; Topkapı'daki kuş pazarından aldığı yavru güvercinlerin gagalarını ağzına alır, ekmekler yedirir, onları ana güvercin gibi besler sonra da kendinden geçerek okşar.

Duvardaki resimlerin yanına, az önce sözünü ettiğim yazıyı iliş-tirdim... Hatırlarsınız, birinci defterin daha ilk sayfalarında hiçbir şeyi saklamayacağımı, her şeyi bütün açıklığıyla anlatacağımı ve bu eylemin beni sağaltacağını umduğumu yazmış-tım... Bir iki kaçamak dışında bu kararımı ödünsüz uygulamaya çalıştım... Bundan böyle ise daha içten olacağım... Duvardaki yazıyı yalan söylememi engellemesi ve beni kaçamak yap-maktan alıkoyması için astım...

VI.
MEÇHUL KİMLİĞİMİZ

Kilise bahçesine bakan pencerenin önündeki masaya oturmuş önümdeki birayla oyalanıyor; tam karşıma astığım resimlere bakıp, her zaman olduğu gibi E...’yi ve kaçıp geldiğim taşra kentini düşünüyordum. Cavit resimleri yan yana asmama ve onları akşamları otele götürmeme izin vermişti... Artık kimse ara sıra ayağa kalkıp, Ah, E...! diye bağırmama aldırıyordu... Karakuş’takiler normal olmayan davranışlarına alışmışlar, kendi kendime konuşmalarına ve ansızın ayağa kalkıp bağır-malarına giderek kayıtsız kalır olmuşlardı. Öte yandan yabancı biri sırtıp bana laf atmaya kalkacak olsa, imdadıma Cavit yetişiyor, yabancının yanına gidip gerekli uyarıyı yapıyordu.

Kısa bir süre içinde, Karakuş Birahanesi’ndeki yaşama uyum sağlamıştım. Çok değil, iki üç ay önce süfli ve anlamsız bulduğum, şiddetle karşı çıktığım bir yaşam biçiminin parçası olmuştum: bütün öğrendiklerim ve edindiğim bütün duyarlıklar eski bir dostun yardımıyla beni terk etmiş, onların yerini yeni bir savunma yöntemi almıştı: alkol!.. Tahsin, Müşfik, eski dostum alkol, duvardaki resimler ve Karakuş, hepimiz çok iyiydik artık! Bir de akşamları otele dönme zorunluluğu olmasa, her şey daha da kolaylaşacak, günlerimizi esrimiş bir tedirginlikle kolayca tüketecektik...

Manzara resminin üzerinde ilerleyen kirli ikindi ışığı,
/çerçevenin sınırlarına ulaşır
ve hemen kırılıp
yanındaki kirli beyaz tenli kadına uzanır
orada yoğunlaşıp
kadının bedenini ışığa boğup
parçalayıp/ anlamsızlaştırmıştı... Işığın bu oyunundan rahatsız olmuş,

/kalkıp

kahverengi perdeyi çekip

yerime oturup/ gözlerimi kirli beyaz tenli kadına dikmiş, ama hiçbir şey görememiştim. Resimler duvardan silinip gitmiş, birahane kararmıştı...

/yine yerimden kalkıp

perdeyi açıp

sonra oturup/ gözlerimi bu kez yalnızca manzara resmine dikip, az önce yaşadığım tedirginliğimi unutmaya çalışmışım: resmin gerisinde, dağa benzeyen tepenin zirvesinde bu mevsimde kar olmalıydı... Bu durumda küçük evlerin bacalarından mutlaka duman tüterdi... ağaçların arasından görülen, belli belirsiz çizilmiş patika muhasebe büromuza giden yola çok benziyordu... İleride çatallanacağını bildiğim bu yol, istersem beni E...'nin oturduğu sıraevlere de götürürdü... Ama hele bir hava kararsın, E...'nin üzerine düşen, onu anlamsızlaştıran çiğ aydınlık çekip gitsin, Karakuş'un ışıkları yakılsın, o zaman giderdim E...'nin yanına... Şimdi yapılacak en iyi iş tepelere doğru yürümektir...

Birayı bir dikişte bitirip tepelere doğru yürümek üzere gözlerimi manzara resmine çevirmiştim ki, içeriye şamatacı birkaç genç girmiş, yürüyüşümü ertelemek zorunda kalmışım. Az sonra O da gelmiş, ağır ağır yürüyüp bira sifonuna yanına gitmiş, tezgaha kolunu dayayıp beklemeye başlamıştı.

Kasım sonuydu. Pencereden sızan kirli ışığın etkisi giderek azalıyor, ikinci akşama dönüyordu. Karakuş ıssızdı. Öğlen saatlerinde yaşanan curcuna yerini sakin ama verimli bir telaşa bırakmıştı. Ha bire, *miki filmi yok mu?* diye sorup yakınan gençlerin gürültüleriyle mutfaktan sızan sesler birbirlerine karışmıştı...

Mutfaktan birbirine değen tabak, bardak, çatal sesleri geliyor,

kızartma kokuları cızırtılarla ve ince bir dumanla ağır ağır her yere sızıyordu: öğle saatlerinde tüketilen yemeklerin yerine yenileri hazırlanıyor; kirli tabaklar, bardaklar, çatalar yıkanıyor-du... O, bira sifonunun başında bekliyordu. Tatyos, henüz gelmemişti.

Şamatacı gençler *miki filmi* konusunda garsonları ikna edememişlerdi. Çünkü bu tür gösteriler daha çok akşam saatlerinde, müşterilerin yoğun olduğu sıralar gerçekleştirilir; adamların mihlanıp kalmaları böylece ardı ardına bira içmeleri sağlanırdı.

Sonunda garsonlardan biri, şamatacıların bütün umudunu kırarak yalanı, en çok ısrar eden gence söyleyip işi bitirmişti:

- Kaset yok aslanım!

Bu sözler üzerine gençler biralarını hızla bitirip, büyük olasılıkla *miki filmi* oynatan başka bir birahane bulmak üzere çekip gitmişlerdi. Artık yalnızca mutfaktan gelen seslerle yetinmek zorundaydım... Cavit henüz dönmemişti. Yine sanrılar yaşamamak, yine özlemle yakınıp kendi kendime konuşmamak için ilgimi birahaneye yöneltmiş, toto oynayıp maç tahmini yapan garsonları izlemeye başlamıştım. Kirli ışık bir bulut gibi dolaşıyordu birahane. Ara sıra açılıp kapanan kapıdan içeri üşüşen sokak gürültüleri, mutfaktan ulaşan kokular olmasa çoktan bağırmıştım: Ah, E...!

Her şey çok yavandı o gün... Böyle bir duygu benim için çok tehlikeliydi. Çünkü biliyordum ki, yağı, kanı, tuzu, biberi çekilmiş bu tatsız düşüncenin hemen ardından, kanlı-canlı feryatlar zihnime üşüşecek ve ben kuşkularımı, korkularımı kusacak, durmadan konuşmaya, yakınmaya, kendimi suçlamaya, kanamaya başlayacaktım. Bu olumsuz durumun önüne geçmek için yapmam gereken tek şey vardı; o da yerimden kalkmak, boşa-

lan bardağıma bira doldurtmak, hatta içine bir duble de votka ilave ettirmekti. Ancak, cebimde bir iki gün yetecek kadar para kalmıştı, bu olumsuz durum beni engelliyor, zihnimi ve ruhumu kasan tatsız duyguya katlanmak zorunda kalıyordum.

Kilisenin bahçesi ağır ağır kararıyordu. Bir süre bahçede yaşanan bu zaman devinimini izlemiş; paket taşları arasındaki toprağı gagalayıp yiyecek arayan güvercinlere, uçuşan yapraklara, çevreyi firdönen ve ara sıra havlayan köpeğe bakıp oyalanmıştım. Karanlık arttıkça, güvercinlerin sayısı giderek azalmış; kuşlar sanki, gün ışığının çekilmesine uygun bir düzen içinde ve sırayla tek tek uçup gitmişlerdi. Son güvercin de uçup gittiğinde kilisenin kapısındaki top lamba yanmış, kapıya gömülü olan metal istavroz, parıldayıp aydınlanıvermişti... Ve ben aynı anda camda patlayan sarı ışık topları arasında yüzümü görmüş-tüm: Karakuş'un bütün lambaları yakılmıştı: önde benim yüzüm, geride bütün birahane; garsonlar, birkaç müşteri, *O* ve kartal derinlemesine yerleşmiştik cama...Yüzümü, çökük avurtlarımı görmek istemiyordum. Yerimden kalkıp camdaki görüntüden çıkmış, bira sifonuna yürüyüp, sayılı paramla votkalı bira almış; ama bununla da yetinmemiş, sifondan bir bardak bira daha çektirip *O*'na uzatmış, sonra da koluna girip, masama götürüp karşıma oturtmuştum.

Artık daha iyiydim: konuşuyor, anlatıyor, fısıltılarla, mırıltılarla yakınıyor, suçlarımı sayıp döküyor; çekmem gereken cezaları sıralıyordum. *O*, gözlerini bana dikmiş kımıldamadan duruyor, ara sıra bira bardağını kaldırıp içiyor, sonra gözlerini yine konuşkan masa arkadaşına çeviriyordu... Gözleri o denli rahatsız ediciydi ki, kimi zaman karanlık bahçeye bakıp istavrozun görüntüsüyle oyalanıyor, ancak yüzümü uzun süre görmeye dayanamayıp yine *O*'na dönüyor konuşmayı sürdürüyordum.

O'nun sessizliği, benim sığındığım bir alandı ama konuşmaya başladıktan bir süre sonra gözleri yüzünden her şey sessiz bir çığlığa dönüşüyor ve ben, iki ölü balığı andıran gümüş renkli, camsı söbü nesnelerden bir an önce kurtulmak istiyordum. Yalnız gözleri değil, kımıldamadan durması da rahatsız ediciydi: sarı kafalı bir heykel gibiydi: ara sıra bira bardağını kaldırıp ağzına götüren ve bu eylemi, heykel olmanın doğal bir sonucuymuş gibi yapan bu adam, yaşamı konusunda hiçbir ipucu vermiyordu. Saçları dökülmemiş bütün sarışın *heykeller* gibi yaşı yoktu. Üstelik gözlerindeki soğuk ölüm, *heykelliğine* çok yakışıyordu.

Evet yaşı yoktu ama bu saptama o gün için geçerliydi. Daha sonra elime geçen anı nesnelerinden biri, yaşı konusunda beni bilgilendirmişti: şu an masamın üzerinde duran, *Büyük Sarışın Hayvan* imgesini besleyip büyüten ve zihnime saldırtan *kart-postal* onun yaşı konusunda tam anlamıyla doğru bilgi veriyor: 1941 tarihli bu kartpostal, bir kadın tarafından onun 23. yaşını kutlamak için gönderilmiş.

Şimdilik bu kadar bilgi yeter diye düşünüyor ve o güne dönüyorum...

O gün beni O'nun bakışlarından birahanenin önüne yavaşan bir kamyon kurtarmıştı: kamyon sergen camının önünde durup, kartalın görüş alanını kapatmış; motor sesinin kesilmesinin hemen ardından kapı açılmış, içeriye giren bir adam *haydi!* diye bağırıyordu.

Sifoncunun *haydi!* uyarısını yinelemesi üzerine mutfaktan bir aşçı yamağı ve O, uzatılan plastik kovalarla kapıya yönelmişler, kovaları kamyonundan atılan koyun kelleleri ile doldurup sürükleyerek mutfığa taşımışlardı.

Artık talaşların üzerinde şeritler, damlalar halinde iz bırakan kırmızı sıvıyla birlikte, içkievinin sidik ve ağır yağ kokusuna bayat kan kokusu da karışmıştı.

Votkalı biram bitmek üzereydi. Cavit uzun bir süredir yoktu. Bugün onunla mutlaka konuşmalı, para sorunuma çözüm bulmalıydım. Kaçıp geldiğim kentteki tanıdıklarına mektup yazmam ve telefon etmem yasaktı. Üstelik kimsenin umurunda olduğumu da sanmıyordum. Neredeyse üç aydır ne tanıdıklarım-dan, ne omuzdaşılarımdan, ne de E...’den bir haber alabilmiş-tim... Yalnızca otele sığındıktan birkaç gün sonra (kaçıncı gün hatırlamıyorum) bir adam gelmiş; uzun uzun neler yapmam, nasıl davranmam, yakalanırsam nasıl bir tavır koymam konusunda önerilerde bulunmuştu: kesinlikle E...’yi ve diğerlerini aramayacaktım; kimseyle yazışmayacak ve kimseyle arkadaşlık yapmayacaktım...

Adama adını sormuştum; ama o bunun gereksiz ve tehlikeli bir bilgi olduğunu vurgulayarak elime Tahsin Türkyılmaz adına düzenlenmiş bir kimlik tutuşturmuştu... O gün şunu anlamıştım: her şey benim düşüncem alınmadan belirlenmişti. Artık yalnızdım. doğduğum büyüdüğüm kentle, tanıdıklarımla,

hatta ailemle bile ilişkim kopmuştu...

O gün, adam gittikten sonra elime tutuşturuluveren yeni kimliğime öyle uzun süre bakmıştım ki, yeni annemi, yeni babamı, yeni doğum yerimi, yeni hane no mu, yeni cilt ve sayfa no mu ezberlemiştim: ben Tahsin Türkyılmaz'dım artık!

O gün, yeni adımları defalarca yineleyip
/odada dolaşıp
hızlı hızlı dolaşıp
dolanıp
yakınıp
parçalanıp
yarılıp/onlarca Tahsin Türkyılmaz'ın ardından dudaklarımın
arasından önce,
/ “ah” çıkıp
ardından “E...” çıkıp

Ah, E...!

Ah, E...!

Ah, E...!

Ah, E...!

Ah, E...!

Ah, E...!

Ah, E...!

Ah, E...!

diye bağırpıp, dolanıp durmuştum... Ta ki kapı çalınıp
kapıyı baygın bir zihinle açıp, katibi görüp
- Neyin var Tahsin kardeş?
sözlerini duyup yere düşene kadar!

Az önce Tahsin Türkyılmaz'ın kimliğini, masamın üzerinde duran diğer anı nesnelerinin yanına koydum... Sonra ceketimin cebinden diğer kimliğimi de çıkarttım. Şimdi her ikisine birden bakıyorum...

Müşfik'in Tahsin'e, daha sonra Tahsin'in yeniden Müşfik'e dönüşmesi sırasında o denli çok şey yaşandı, araya o denli karabasan, sanrı, sevgisizlik ve aldatılma girdi ki, oluşan çatlak tam olarak onarılabilir mi bilmiyorum? Hele, altı ay önce yeniden kanamaya ve pıhtılaşmaya başlayan yeni yaramın sağaltılması konusunda umarsızım... Ama kesin olarak bildiğim bir şey var: Müşfik'in ve Tahsin'in -yani bizim- hakikatimizi bulmaya ihtiyacımız var: her şey buna bağlı!

Biz, Müşfik Naci Adatepe olarak 1953 yılında doğduk. Ankara Üniversitesi'nde felsefe okuduk.

Askerliğimizi er olarak tamamladıktan sonra, doğduğumuz kente dönüp, babamızın yanında muhasebe elemanı olarak çalışmaya başladık. O sıralar E... 'ye aşık olduk.

Bir sonbahar günü doğduğumuz kenti ve E... 'yi terk etmek zorunda kaldık. Çok büyük bir kentte Tahsin Türkyılmaz olarak yaşamaya başladık. 1981 yılında kaybolduk.

1984 yılında, kendimizi bulduğumuzu sandık. Cavit'in yardımıyla bir büroda muhasebecilik yapmaya başladık. 1981-1984 zaman aralığı konusunda hiçbir şey bilmiyoruz; yalnızca uzun ve beyaz bir koridor hatırlıyoruz.

1985 yılında yazı yazdığımızı hatırladık ve öyküler kotarmaya başladık birkaç tanesini Tahsin Türkyılmaz adıyla yayınladık. 1992 yılında yapıtın, tasarıma takılmış ölü maskı olduğuna karar verdikten sonra yazmama kararı aldık.

Ruhumuzdaki kanamayı ve pıhtılaşmayı durdurabilmek için, altı aydır yeniden çeşitli araçlar-yöntemler kullanıyor, çeşitli kişilerden yardım alıyoruz.

Babamızı gömdüğümüz günden başlamak üzere her hafta sonu doğduğumuz kente gidiyoruz. Geçen gün de *(belki iki gün önce ya da üç gün önce demeliydik, zamanın ucu kaçtı; ne kadar süredir bu odadayız bilmiyoruz)* gittik ve örselendik; bir daha gidemeyeceğiz!

Bu iki kişilik yaşam bizi çok yoruyor: okuduğunuz defterleri iki kişi yazıyoruz, kimi zaman Müşfik, kimi zaman Tahsin oluyoruz; yani iki kişi olarak düşünüyor, eylemlerimizi iki kişi

olarak gerçekleştiriyoruz... Tahsin dinleyen; kimsenin duymadıklarını duyan biri... Müşfik ise konuşan, kimsenin bilmediklerini Tahsin'e anlatan bir adam... Her hafta sonu yaptığımız yolculuklar için otogara gittiğimizde iki kişilik bilet alıyoruz: Müşfik pencere kenarına oturuyor ve yolculuk boyunca otobüsün camından yüzümüze bakıyor...

Çalıştığımız muhasebe bürosunda seviliyoruz, çünkü iki kişi olarak düşünüyor ve çalışıyoruz. Bundan dolayı ara sıra kaybolmalarımıza göz yumuyorlar...

Doktorlarımdan biri bize hep şunları söyler: *Müşfik bey, siz bilgili ve aydınınsınız sorunlarınızı aşabilmek için kendinize yardım etmelisiniz..* Doktor hanımın söylediklerine hak veremiyoruz çünkü o, Tahsin'in varlığına inanmıyor... Sanırım bundan dolayı E... 'ye olan iki kişilik aşkımızı bir saplantı olarak değerlendiriyor. Bize söylemiyor ama gözlerinden anlıyoruz: saplantılı bir sapıgız biz. Çünkü ikimiz de çok seviyoruz E... 'yi!

Aksaray'dan kopamadık, her akşam Karakuş Birahanesi'ne uğrar Cavit'le konuşuruz... Yedikule İmrahor'da oturuyoruz. Müşfik'in annesi ve babası öldü; artık kimsemiz yok! Gecen günden sonra eski dostumuz yazıya sığınmaya karar verdik: se-re serpe, yalansız, sırsız, saklısız dertleşiyoruz... Biz yazıyı iki elimizle yazıyoruz; hem sağ, hem sol ellerimiz kalem tutuyor bizim: iki elle sarıldık eski dostumuza...

İki kimliğimiz de şu an masanın üzerinde duruyor: Birisi plastik muhafaza içinde tek yapraklı bir nüfus hüviyet cüzdanı. Diğeri ise çok yapraklı kapağı koyu gri olan bir kitapçık. Bu kimliğimizde askerlik kayıtlarımız, yoklamalarımız da var... Şimdi olduğu gibi kimliklerimize ne zaman baksak yüreğimiz çarpar, telaşlanır, heyecanlanırız; çünkü başka başka yüzler görmeyi umarız; ama her defasında aynı yüzüm ile karşılaşırız.

Camda yüzüm ve bütün Karakuş Birahanesi hep birlikteydik o akşam. Kilisenin bahçesi kapkaranlıktı. Az önce gelen birkaç kişi de masalarına dirsek dayayıp görüntüye dahil olmuşlardı. Bir ara cebimde taşıdığım kolonya şişesini çıkarıp koklamayı düşünmüş, ancak hemen vazgeçmiştim çünkü camda yabancılar giderek çoğalıyordu. Ama elim cebimdeydi, sürekli sıkıp okuyordum küçük plastik şişeyi..

Tatyos'u görmüştüm: cebinden çıkarttığı bozuk paraları dizip tek tek saymış; kendine ve O'na bira almıştı. İş çıkış saati olmasına karşın ıssızdı birahane: herkes öyle suskun ve durgundu ki, koyun kellelerini kalın şişlere geçiren meydancının gerçekleştirdiği eylem, bütün başların camda hızla devinip, kellelere dönmesine neden olmuştu. Ben de dönüp bakmıştım: meydancı, dilinin ucunu ısırmış, yutkunarak çalışıyordu. Şişlenen kellelerin ardı ardına çıkarttığı kaygan ses, ardı ardına yankılar yaparak çoğalıyordu birahänenin sessiz durgun ortamında.

O akşam Cavit alışverişten döndüğünde meyveleri, sebzeleri, etleri komilere verip yanıma gelmiş, boş bira bardağıma bakıp garsonlardan birine bağırıp iki bira ve yeni kavrulmuş arnavut ciğeri istemişti..

Biralar ve arnavut ciğeri geldiğinde *ben bunların parasını ödeyemem, param bitti* diye mırıldanmıştım. Cavit, *aldırma sonra ödersin* diye yanıt vermiş; sanırım parasızlığımı geçici bir durum olarak değerlendirmişti...

O akşam sözü hep para konusuna getirmiştim. Sonunda Cavit durumu anlamış, yüzü gölgelenmişti. Bu gölgelenmeyi ilkin, sabahdan akşama değin içki tüketen kazanç kaynağının kurumasından dolayı duyulan tedirginlik olarak yorumlamıştım. Ama yanılmışım, Cavit acımişti bana ve şu sözleriyle yüreği-

me su serpmeye çalışmıştı: *takma kafana, hallederiz... alışverişe gidersin, hesap kitap işleriyle uğraşırsın... hem sen muhasebecisin bizim burada sana danışacak bir sürü adam bulunur...* Benim, mutfakta bile çalışabileceğimi söylememi, temizlik işlerine yardımcı olmayı önermemi ise boş gözlerle dinlemiş, sıkılıp yanımdan ayrılmış, hâlâ kellelerle uğraşan meydançıya telaşla bir şeyler anlatan adamın yanına gitmiş, bir süre oradaki söyleşiye katılmış, sonra bana doğru seğirtmiş ve uyarmıştı: Sofular'da cemseler dolaşıyormuş, Yenikapı'daki restoranlar basılmış beş on kişiyi alıp götürmüşler...

Bu uyarıdan hemen sonra hızla yerimden kalkmış, resimleri asılı durdukları yerden alıp cebimden çıkarttığım çöp torbasının içine koymuş, otele gitmek üzere Karakuş'tan ayrılmıştım.

Ökçeci henüz kapanmamıştı. Usta yine elindeki ökçe tekine dalıp gitmişti. İşliğin önünde ise, çıraklar temizleniyorlardı: biri su döküyor diğeri elini yüzünü sabunluyordu. Az sonra görev değişikliği yapmışlar, su döken de yıkanmıştı. İçerden sı-zan sarı dumansı ışık, sabunlu sularla birlikte sokağı aydınlatıp parlatmıştı.

Az önce otele girdiğimde katip tarafından yine denetlenmiş, çöp torbasının içindekileri çıkarıp bankoya koymuş, torbayı sallayıp içinde başka bir şey olmadığını kanıtlamıştım. Katip her sabah ve her akşam poşetin içindekilere bakmadan, üstümü aramadan beni dışarı bırakmıyor ya da içeri almıyordu. Bu can sıkıcı denetime katlanmak zorundaydım. Çünkü iki haftadır oda parasını ödememiştim. Katip ilk günlerdeki gibi yardımsever ve içten değildi artık. Yemeğim de kesilmişti: akşamları yemek veremezlermiş! Artık her sabah, dışarı çıktığım için değil, oda parasını ödemediğim için uyarılıyordum.

Canımı sıkan bir başka şey de sabah akşam sorgulanmamdı: o gün nereye gidecektim, bütün gün nerede sürtmüştüm ya da niye getirip götürüyordum bu resimleri otele?

Resimlerle geldiğim ilk gün küçük bir kriz yaşanmıştı otelde: katipten çivi ve çekiç istemiş ancak alamamıştım: orası nalbur muydu? Üstelik resim asmak yasaktı duvarlara! Bunun nedenini sormuş, ancak yanıt alamamıştım... Odalara resim asmak yasaktı işte!

Yalnızca bana yasaktı resim asmak: çünkü katibin arkasındaki duvarda güllerden, şeftalilerden, üzümlerden ve boynu koparılmış bir çulluktan oluşan bir yemek odası resmi asılıydı. Öte yandan bir gün boş bir odanın açık kalmış kapısından bakmış duvardaki resimleri görmüştüm... Boş oda ne kadar geniş, aydınlık ve temizdi. Benim çarşafımı bile değiştirmemişlerdi henüz.

Katibin bana kötü davranmasının nedeni yalnızca oda parasını ödememiş olmamdan kaynaklanmıyordu sanırım... Bunun başka nedenleri de olmalıydı: giderek kılıksızlaşmam, kirlenmem, benim bile genzimi yakan, giysilerime, tenime sinen içkiyle karışık ekşi kokumdan da rahatsız oluyordu belki de! Zaten daha ilk günlerde katibin gözünde saygınlığımı yitirmiştim: E...’nin adını ilk kez bağırdığım gün, onun yüzündeki aşağılayıcı ifadeyi unutmam olası değil!

Yine de bir yolunu bulmuş, resimleri duvara asmıştım: her iki çerçevenin arka yüzlerinden birer çivi çıkarmış, çivileri duvara ayakkabımın topuğunu kullanarak çakmıştım.

O akşam ökçecinin kepengi indirildiğinde pencereden çekilip yatağa uzanmış, her zamanki yerlerine astığım resimlere dik-

miştim gözlerimi. Bir ara koridordaki seslerden tedirgin olmuş,
kapıya kulağımı dayamış, ayak seslerinin ve konuşmaların
merdiven yönünde basamaklar boyunca uzaklaşmasıyla rahat-
lamış, bedenimi yatağı bırakıp manzara resmine bakmaya baş-
lamıştım; ikinci saatlerinde ertelediğim yolculuğı yapabilir-
dim artık:/
evet şimdilerde kar yağmıştır tepelerin doruklarına/
belki kent de ince bir kar örtüsüyle kaplıdır/
tepelere değil de, E... 'nin oturduğu sıraevlere ulaşmam için ön-
ce patika boyunca yürümem, sonra Kale sokağını aşmam, ar-
dından köprüyü geçmem gerekir/
köprü taşlarının arası yosun tutmuştur, kaygandır/
köprünün taşları hep ıslaktır/
dikkat etmeliyim ince kar örtüsü daha da tehlikeli yapacaktır
köprü yürüyüşünü/
dilersem köprüde durup ırmağı bakabilir, kirli boz suya düşen
ve ırmak boyunca dalgalanan evlerin yanslarıyla bir süre oya-
lanabilirim/
güneş batıyor, az sonra hava kararacak, kuru bir ayaz ellerimi,
yüzümü kavuracak./
hızlanmalıyım/
tepelerden bir uğultu iner akşamları kente/
rüzgar değildir bu uğultunun nedeni/
sıcak yaz gecelerinde de duyulur bu inlemeli, yakınmalı, san-
cılı ses/
geceleri bu yüzden ıssızdır kent/
kimsecikler olmaz sokaklarda/ uğultu düze indiğinde ışıklar
kapatılır, perdeler çekilir, kapılar kilitlenir/
uğultu bir buyruktur, gün onunla biter/
yalnızca kent merkezinde ışık olur geceleri/
kent merkezi denilen yer aslında, ortasında heykel bulunan kü-
çük bir alandır/
heykelin önünde bir havuz vardır/

kar yağdığında havuzun suları donar/
kent merkezindeki binaların duvarlarında afiş parçaları, silin-
miş yazılar vardır/
heykelin bulunduğu yerden, tren istasyonu ve onun yanı başın-
daki maden ocağının kurşuni çatılı yönetim binası görülür/
tren yolu boyunca yürünürse yine sıraevlere ulaşılır/
gökyüzünde, güneşe yakın bir yerde tek bir kuş var, ne kuşu
bu/ kentin göğü çoğunlukla kuşsuzdur/
ara sıra birkaç göçebe kuş, birkaç güvercin ya da bir öbek kum-
ru iner tarla kıyılarına, ırmak boyuna/
kimi zaman, çalıların arasından kargalar havalanır/
çam ağaçlarının dibindeki gölgeler o kadar koyu ki, insan bu
karanlığın içinde kolayca kaybolabilir/
ama hayır çitlerin üzerinden atlamalı tepelere doğru koşmalı/
sığınacak, saklanacak ne kadar çok yer vardır tepelerde/
gün batıyor/
kırmızıya çalan bulutların arasında mavi ışık çizgileri var/
uğultu az sonra inecektir düze/
hızlanmalıyım/
sıraevlere doğru yürümeliyim./
ama önce Remzi Adatepe ve oğlunun muhasebe bürosunda
durmalıyım/
üç katlı sarı badanalı binanın ikinci katındaki oda Müşfik'in iş-
yeridir/
niye durayım ki orada/
E... 'yi bekletemem/
E..., ya perdeyi aralamış yolu gözlüyordur, yada da uğultuyu
delip geçecek ısığımı duymak için dikkat kesilmiştir/
ayak sesleri var/
hızlanmalıyım/

Ne zaman ayağa kalkmış, ne zaman yatağın çevresinde dolaş-
maya başlamıştım? Öyle hızlı yürüyordum ki,,döşeme tahtala-

rını döven ayak seslerimden korkmuştum, ama kendime engel
olamıyordum, yatağın çevresinde firdönüyordum... Tehlikenin
geçtiğine emin olduğumda, kirli beyaz tenli kadının önünde
durmuş, uzun bir işaret ıslığı çalıp beklemiş sonra yatağa uza-
nıp kadını okşamaya başlamıştım:/
kadın bir koltukta oturuyor/
sol memesini açık bırakan vişneçürüğü bir buluz giymiş/
kolunu koltuk kenarına öylece bırakıvermiş/
sol memesinin üzerindeki nokta dün yoktu
ne lekesi bu/
kadın bana bakıyor, ama gülmüyor/
dudaklarını bükmüş yalnızca/
gözlerinde sıradan bir hüznün var/
sıradan mı/
yitirilmiş ama hatırlanan sevinçlerin hüznü bu/
geride beyaz örtülü bir masa duruyor/
örtü kadından daha beyaz/
masanın üzerinde iki kadeh, bir şişe var/
şişe dolu, bardaklar boş/
kadının bacakları uzun ve pürüzsüz/
dizleri hafif pütürlü olmalıydı/
resim kadının topuğunda bitiveriyor/
ayak parmaklarını ancak düşleyebilirim/
tombul parmaklar yok/
bu kötü/
kadının koltuk kenarına bırakıverdiği elinin parmakları ince ve
gölgeli/
diğer kolunu başının arkasına götürmüş/
kol altında ince bir ter dokusu var/
silik, soluk renkler/
neredeyse her şey kahverengiye dönüşecekmiş gibi/
kadının saçları da kahverengi
saçların arasında sarı küçük ışıklar var/

her şey aynı/
baldırlardan başlayan hafif gölge, yukarılara doğru koyulaşı-
yor/
diz gamzeleri çok güzel/
ama pütürsüz/
resim kadının topuğunda bitiyor/
bu da kötü/

Resmin kadının topuğunda bitmesi ve dizlerinin pürüzsüz ol-
ması beni rahatsız ediyordu... Bunlara bir çözüm bulamazdım
ama resimdeki bir eksikliği giderebilir, bir fazlalığı yok edebi-
lirdim: o akşam kadının sol memesi üzerindeki lekeyi (sinek
pisliğini) bir fiskeyle yok etmiş ve kalemle üst dudağının kıyı-
cığına bir ben yapmış, sonra da başımı tahtakurusu pisliği ile
lekelenmiş yastığa gömüp uyumaya çalışmıştım.

VII.
ROTA FORTUNAE

Kuşluk öğleye yaklaşmak üzereydi. İşlerimi bitirmiş, votkalı biramı yudumlamaya başlamıştım. Cavit'in kahvaltı niyetine masama bıraktığı dünden kalma pilakiyle çatalın ucuyla oynayıp siftiniyordum. Benden başka bir iki sabahçı daha vardı birahane: adamlar gözlerini bira bardaklarına dikmişler, konuşmadan, kımıldısız öylece duruyorlardı. Televizyon açılmamıştı. Sessizliği, temizlik yapan, masaların üstüne kül tablalarını, tuzlukları yerleştiren kominin mırıldandığı türkü bozuyordu yalnızca. Az önce, yevmiye defterine gündelik kayıtları işlemiş, ödenecek vergileri belirlemiştim. Bir iki gün içinde, Karakuş'un bütün girdisini, çıktısını öğrenmiştim. Yaptığım işlerin karşılığında karnımı doyuruyor, dilediğim kadar bira içebiliyordum...

Yine resimlere takılmış, sokaklarda satılan resimlerin de anlamlı olabileceğini, en azından bazı insanları etkileyebileceğini düşünüyor, edinilmiş duyarlılıkların her zaman işe yarayacağını ve bunların hiçbir zaman unutulamayacağı konusunda yorumlar yapıyordum. İçkiye yeni başlamıştım, dolayısıyla zihnim açıldı. Sormamıştım ama Cavit, bu resimleri büyük olasılıkla; kahvehaneleri, birahaneleri, aşevlerini, hatta kasapları dolaşıp eserlerini pazarlayan adamlardan almıştı. Geçen gün bu işi yapan bir ressam gelmiş, manzara resmi satmak için uğraşmıştı: adam eserini öyle güzel tutuyordu ki, sanki resim elleri arasında kırılğan, dokunulduğunda dağılıverecek bir nesne gibiydi. Cavit'in boş duvar olmadığını öne sürerek ressamı savmasına üzülmüştüm.

Bu düşünce ve akıl yürütme anı çok uzun sürmemiş, duvardaki resimler beni yine çağırmaya başlamışlardı. Şu sıralar onla-

rın içine girmem doğru olmazdı: artık çalışan bir insandım ben: işlenecek muhasebe defterlerim, yatırılacak vergilerim vardı. Zihnimi resimlerin kışkırtıcı çağrılarına kapamış, alnımı nikotin izleriyle lekelenmiş cama dayamış, kilise bahçesinde küçük- tedirgin adımlarla dolaşan papazları, kara giysili adamları, dudu bayanları izlemeye başlamıştım: güneş, çan kulesinin üzerindeki büyük istavrozdan kırılarak bahçeye düşmüş ve kilisenin şatafatlı kapısından başlayarak, paket taşlarının üzerinde sağa-sola, aşağıya-yukarıya çatallanan tuhaf bir ışık yolu oluşturmuştu. Aralık ayının bitmesine çok az gün kalmasına karşın; ışıkl, aydınlık bir gündü.

Kilise bahçesinde papazların, kara giysili adamların, dudu bayanların yanısıra *O* ve Tatyos da vardı; onlar bahçe kapısına sinmişler, kimi zaman eğilip bir bezin üzerine dizdikleri ince, uzun mumları düzenliyorlar, kimi zaman ise gazete kağıdına sardıkları şişenin dudağını sırayla öpüyorlardı. Bir de her zaman olduğu gibi iri ve gürültücü bir köpek vardı bahçede: köpek ikide bir mum tezgahına yaklaşıp bezi ve mumları kokluyor; *O*'nun ve Tatyos'un tekmelerine aldırıyor, tekneyi yediğinde uzaklaşıp küçük bir çember çiziyor sonra yine tezgaha yöneliyordu.

Cavit gelip karşıma oturmuştu. Birlikte izliyorduk bahçede olan biteni: ikilinin köpekle giriştiği mücadele oldukça eğleneliydi: hayvan tekneyi yediğinde bize ulaşan incecik bir havlamayla kaçıyor, çemberini çizip, kilise kapısının önünde bir süre durup güç topluyor, ardından hücum kalkıyordu.

- Papazın köpeği, adı Novart!

Cavit bunları söyledikten sonra köpeğin *O*'nu hiç sevmediğini, sokaklarda kovaladığını, hatta bir keresinde ısırıldığını anlatmıştı. Ancak *O* ve Tatyos, Novart'a karşın, önemli günlerde kilise

bahçesinde mum satmayı denerlermiş... Aslında kimse mum almazmış onlardan; ama sadaka verenler olurmuş...

Az sonra önde papazlar, ardından kara giysili adamlar ve dudu bayanlar, daha geride Novart yavaş yavaş kiliseye yürümüşler; cemaat şatafatlı kapıdan içeri girip yittiğinde; köpek parlak ışığın içinde, bir aşağı- bir yukarı dolaşmaya başlamıştı: hayvan kilise kapısından aşağı yürürken, önce sağa, sonra sola sapıyor; bahçe kapısına kadar iniyor; sonra yine sağ-sol yapıp kiliseye yöneliyordu. Novart'ın ışığın dışına çıkmaya hiç niyeti yoktu.

Ansızın tuhaf bir şey olmuş, Tatyos O'nun yanından ayrılıp köpeğin peşi sıra, parmaklarının ucunda tin tin yürümeye başlamıştı. Olan biteni daha iyi görmek için uzanıp pencereyi açmış ve fark etmiştim: Tatyos ve köpek kiliseden bahçeye akan ilahinin ritmine uygun yürüyorlardı: yürüyüş ekibi koronun sesi yükseldiğinde hızlanıyor, ses geriye çekildiğinde yavaşlıyordu.

Işık yolu içinde yaşanan bu tuhaf gel-git'e kaptırmıştım kendimi. Anlamını bilmediğim Tanrısal şarkı, her şeyi değiştirivermişti: pencereden bakan biri olarak ben de bu sıra dışı görüntünün içindeydim artık. Bir kopma anı yaşıyordum: bunun nedeni sabah sabah içtiğim votkalı bira olduğu kadar, bugüne kadar yalnızca seyrettiğim ve hakkında hiçbir şey düşünmediğim kilisenin işlev kazanmasıydı: gri renkli kasvetli yapıdan Karakuş'a kadar ulaşan ezgiler o denli belirleyiciydi ki her şey, ama her şey sanki başka bir zamana taşınmıştı: Novart'ın ve Tatyos'un yürüyüşleri, daha doğrusu, sağa-sola çark edişleri; ileriye-geriye gidip gelişleri zihnimi başka düşüncelere taşımıştı...

Bu tuhaf dolanmayı o gün, Rota Fortunae'ye benzetmiş huzurdan servete/
servetten kibire/

kibirden savaşı/
savaştan yoksulluğa/
yoksulluktan alçak gönüllülüğe/
alçak gönüllükten huzura/ gidip gelmişim.
Okuyucu, Rota Fortunae benzetmemi lütfen bilgiçlik olarak yorumlama... Unutma ki yalnızca anılar değil, bilgiler de hatırlanır: bu bilgi o gün tanık olduğum olayla eşsiz bir uyum sağlamıştı.

O gün Tatyos'un ve Novart'ın yürüyüşleri sırasında ulaştıkları Tanrısal uyum çok uzun sürmemişti: diğer mum satıcısı da satılmayan mumları cebine tıktırıp yürüyüşe katılmış ve görün-tü daha da tuhaflaşmıştı: köpeğin ezgiye uygun yürümesinin, Tatyos'un parmak uçlarında kimi zaman yavaş, kimi zaman hızlıca ve tin tin süzülmesinin bir anlamı kalmamıştı: üçüncü ve en arkadaki yürüyüşçü sert adımlarıyla yürümesine karşın ilahinin ritmine, belirlemelerine uyuyordu: *O*, Tanrısal ezgiyi duyuyor muydu yoksa öndeki yürüyüşçüleri mi taklit ediyordu? Bu soru beni kısa bir süre için meşgul etmişti; çünkü, yürüyüş ekibinin uyumu çok geçmeden bozulmuştu: Novart bir ara geriye dönüp bakmış ve *O*'nu görmüş, anında üstüne atlayıvermiş ve aynı anda müthiş bir mücadele başlamıştı: *O*, köpeği tekmeleyerek ışığın dışına atmaya çalışıyor, bu arada elindeki şişeyi korumak için de çaba harcıyordu: Tatyos ise olayı yalnızca izlemekle yetiniyor ve ara sıra neşeli çığlıklar atıyordu:

- He ya!

Köpek vazgeçecek, yılacak gibi görünmüyordu: tekneyi yedikçe cüssesinden beklenmeyecek ince bir havlamayla kaçıyor, biraz soluklanıp saldırıya hazırlanıyordu... Sonunda olan olmuş, Novart, arka ayaklarının üzerinde gerilip *O*'nun üzerine hızla atlamıştı. Bu amansız saldırı sırasında menekşe şişesi yere düşüp kırılmış, uçucu sıvı ışığın üzerine yayılıp ağır ağır buharlaşmaya başlamıştı.

Novart bu başarıyla yetinmemiş ikinci saldırısında dişlerini *O*'nun bacağına geçirip, yere devirip, üzerine çıkıp avını parçalamaya hazırlanıyordu ki, Tatyos olayın vahametini anlamış, köpeğe tekmeler atıp, geriye zıplayıp, tekrar tekme atıp *O*'nu kurtarmaya çalışıyordu...

Karakuş'ta kim varsa yanıma gelmişti: mücadeleyi hep birlikte izliyorduk... Cavit para kasasının bulunduğu masanın altında sotada tuttuğu sopayı kapıp pencereden atlayıp, bahçeye çıkmaya hazırlanıyordu ki kilisenin kapısında bir papaz belirmişti:

- **Novart**, gel oğlum buraya!

Köpek papazın bağırarak verdiği komutu duyunca avını bırakmış, sahibinin yanına gidip havlamayı sürdürmüştü.

O gün Novart'ın ve *O*'nun mücadelesi Karakuş'un en önemli konusu olmuş, geç saatlere kadar konuşulmuş, kahkahalarla gülünmüş, bazıları Tatyos'un, köpeğin ve *O*'nun yürüyüşlerini taklit etmişlerdi. Ortak bir konu bulunduğu için muhabbet kolaylaştıkça kolaylaşmış, şenliğe dönüşmüştü... O akşam havuzlu meyhanelerin müdavimleri bile Karakuş'a uğramış şamataya katılmışlardı. Şenliğin başını Tatyos çekiyordu: Novart'ın ardından nasıl yürüdüklerini tekrar tekrar gösteriyor, kimi zaman tin tin süzülüyor; kimi zaman sert adımlarla tahta döşemeyi dövüyor, çığlıklar atıyordu:

- He ya!

O ise, bütün gün ve akşam boyunca bira sifonunun başında hareketsiz durmuş, olan biteni boş gözlerle izlemişti. Novart'ın bacağına açtığı yara derin değildi; Cavit tentürdiyot oksijen aldırılmış, yaranın pansumanı ben yapmıştım.

O akşam sarhoş ve şamatacı kalabalık coşku içinde karar almıştı; yeni yıl aynı muhabbet, aynı neşe içinde Karakuş'ta kutlanacaktı!

Not: Novart -yanlış bilgilendirilmediysem- gül demekmiş... Erkek bir köpeğe, dişi ad veren şakacı papazı selamlıyor, Glor-yamı onun sağlığına yudumluyorum...

Not: Rota Fortunae: döngüsel felsefenin ilk benzetisi ve değişmez simgesi olan çark fikrini bir dizi ahlaki kategori çerçevesi içinde yorumlayan Talih Çarkı (Arnold Toynbee).

VIII.
AD KOYMA TÖRENİ

Karakuş Birahanesi'ni fısıltılardan, mırıltılardan, yakınmalardan oluşan kaygılı bir uğultu kuşatmıştı: Aksaraylı abiler, gözü pek yeni yetme bıçkınlar, hiçbir şeyi iplemeyen berduşlar beş köşeli yamuk salona küçüklü büyüklü kümeler halinde dağılmış

/fısıldaşıp

mırıl mırıl yakınıp

içkilerini içip/saatin 24 olmasını bekliyorlardı.

Bir saat sonra bir yıl bitecek, bir yenisi başlayacaktı.

Biten yılı uğurlamak, başlayacak olanı coşkuyla karşılayabilmek için sabahtan beri çalışılıyordu Karakuş Birahanesi'nde: özel tavuk yemekleri pişirilmiş, mezeler özenle hazırlanmış, fındık-fıstık-leblebi stokları gözden geçirilmiş; kasa kasa votka, rakı, şarap tezgah altına istiflenmişti. Cavit ve komiler pek de yatkın olmadıkları halde -benim yardımımıla- krepon kağıtlarından rengarenk kedimerdivenleri yapmışlar, japon fenerlerinin ve balonların eşliğinde sağa sola, tavana, duvardaki manzara ve çıplak kadın resimlerinin çerçeve kenarlarına asmışlar; bir çam dalının üzerine köpük köpük karlar yağdırıp, kurdeleler takmışlardı..

Cavit yılın bitmesine iki saat kala birahanenin küçük alana bakan sergen camının kepengini indirtip, camı koyu mavi defter kabıyla kat kat örtmüş, dışarıya ışık sızmamaları için önlem almıştı. Artık kimsenin havanın karanmasıyla birlikte iyice ıssızlaşan alanı görmesine olanak yoktu: Karakuş Birahanesi mavi defter kaplarıyla örtünerek, gizlenmiş yeni yılı beklemeye başlamıştı.

Cavit bu kadar örtünmeyi yeterli görmemiş olacak ki, tavandan sarkan top lambalara aynı kağıttan şapkalar yapıp takmış, ışıkların şiddetini azaltmaya çalışmıştı: Karakuş Birahanesi artık sarı ışık toplarının hastalıklı bir esrimeyle tembel tembel dolaştığı bir yer değildi: çivit mavisine kadifemsi ışık, kıyıyı köşeyi öylesine egemenliği altına almıştı ki, diğer renkler anlamlarını yitirmiş; her şeyi herkesi ayırmısz tek bir renk kuşatmıştı.

Mırıltılar ve fısıldaşmalar, koyu mavi gizlenmeden sonra başkalaşmış; yakınmalara, inlemelere dönüşmüştü: gözü pek yeni yetme bıçkınların, hiçbir şeyi iplemeyen berduşların ve Aksaraylı abilerin hareketleri ağırlaşmış, herkes daha sessiz olmaya özen göstermeye başlamıştı. Bu arada televizyonun sesi de iyice kısılmış; neşeli şarkılarla ara sıra çatlayan uğultu, iyice sessizleşerek kaygı üretir olmuştu: artık mırıltı-fısıltı karmaşasından sekip kaçan of'lar, ah'lar uçuşuyordu sağda solda.

Her şeyi, herkesi çivit mavisine boyayan örtünme, sergen camında asılı duran kuzgun karası yarattığı bile sarıp sarmalamış, şekilsiz bir yığına dönüştürmüştü. Kartal o sabah bakıma alınmış; *O* ve Tatyos tarafından tozu alınmış, tüyleri ıslak bir bezle silinmiş, gagası ve gözleri parlatılmıştı. Akşamüstü kartalın da gövdesine karlar yağdırılmış, kanatlarının ucuna kedimerdivenleri ilıştırılmış, pençelerinden birine japon feneri asılmıştı. Artık tavandan sarkan koyu mavi şapkalı toplardan çevreye dağılan ışık zerrecikleri, /sigara dumanlarıyla buluşup küçük mavi bulutçuklara dönüşüp kartalın çevresinde toplaşp oradan bütün birahaneye dağılıp/ her yerde oynaşmaya başlamışlardı.

Ben o gece en çok; her yerde, her şeyin üzerinde uçuşan mavi bulut kümelerini izlemiş, kartalın birahanenin duvarlarında ka-

nat açmış gölgesiyle oyalanmıştım.

Başından beri anlamsız bulduğum bu oyunsu çabaya, sonunda dayanamamış ben de katılmıştım. Bir tür karşı koyuş eylemiydi bu. Sanırım bunu sezinlediğim için tuhaf bir dürtüyle ben de yardım etmişim kutlama hazırlıklarına: ilkokulda öğrendiğim gibi krepon kağıtlarından ince ince şeritler kesmiş, kedimerdivenin katlama biçimini küt parmaklı, beceriksiz komilere öğretmeye çalışmış; hatta bir koşu Fındıkzade'deki büyük kırtasiyeciden japon fenerleri almıştım.

Evet, ben de katılmıştım oyuna... Oysa benim gibi biri için en doğru eylemin otel odasında siftinmek olduğunu çok iyi biliyordum. Ancak bu oyunsu karşı koyuş eylemi hoşuma gitmiş, katılmadan edememiştim. Üstelik Cavit'i yalnız bırakmam doğru olmazdı. Bu arada yüreğimi serin tutmak için yapacağım tek şey vardı: içmek!

O gün sabahın köründe, *O*'nu karşıma oturtup içmeye başlamıştım içmeye... İçtikce, konuşup anlattıkça kaygılarım, korkularım azalmış; kendimi daha iyi hissederek olmuş, coşkuyla, istekle katılmıştım hazırlıklara.

Ancak koyu mavi örtünme ya da kapanmadan sonra herkes gibi kaygılarım artmıştı; ama yardımcım masanın üzerinde duruyordu, dilediğim an ona uzanıp, kaygı denen o şeyi sindirebiliyordum.

Kartalın birahanenin duvarlarında açılmış kanatlarını, mavi bulut kümecikleri pelerinlere dönüştürmüştü: iki ayrı duvarda, iki lacivert pelerin, eteklerine iliştirilmiş kedimerdivenleri ile ağır ağır salınıyor,
/içkilerini içip

fısıldaşıp
inleyip
mırıl mırıl konuşup/ yakınan insanların üzerinde açılıp kapanı-
yordu.

İnsanların elleri, yüzleri öylesine değişken, öylesine hareket-
liydi ki onları izlerken başım dönüyordu: onların kadehlerini
dudaklarına götürüşleri, çatalarla alıp ağzına götürdükleri yi-
yecekleri çiğneyişleri dayanılmaz bir eylemdi benim için: yüz-
ler ve eller, kimi zaman genişleyip şişiyor; kimi zaman ise in-
celip uzuyordu... Üstelik bu insanlar çoğalıyordu: bir sürü ağız
açılıp kapanıyor, bir sürü el inip kalkıyordu.

Eller, yüzler silinip yittiğinde, birahaneye çöken mavi boşlu-
ğun içine düşüyor, üzerimde açılıp kapanan pelerinlerin eşli-
ğinde **gidip geliyordum**: o gece her zamankinden çok daha
fazla sarhoştum.

Evet, o gece her zamankinden çok daha fazla sarhoştum; gidip geliyordum: kimi zaman içine düştüğüm mavi boşluktan uzaklara güdüleniyor, E...’yle konuşup dertleşiyor, ona dokunup, okşuyordum... Kimi zaman ise geri dönüp, ellerin yüzlerin çoğalmalarını ürküyle izliyordum.

O gece otel odasına sığınıp manzara resmine ve kirli beyaz tenli kadına bakıp çok daha özgür düşler kuramayacağıma göre, zihnimi kışkırtan, fakat ruhuma da iyi gelen alkolle, her zamankinden çok daha yakın bir ilişki kurup uzaklara güdülenmek en iyi çözüm gibi gelmişti bana..

Yineliyorum: o gece; fısıltılarla, mırıltılarla, inlemelerle, yakınmalarla kuşatılmıştı Karakuş Birahanesi. Böyle olması kaçınılmazdı. Çünkü yeni yıl kutlamalarına yiğitlik edip katılan insanlar dışarıda avını bekleyen, tuzaklarla dolu; pusuya yatmış bir gece olduğunu biliyorlardı.

Gece, her an içeri girebilir, gönüllü avlarını
/kapıp
kaldırıp
vurup
aşırtıp/ karanlığında yok edebilirdi.

İnsanlar... Yoksa avcısını bekleyen avlar mı demeliyim onlara? Yakalandığında herkesten daha çok acı çekecek ve büyük bir av olan kendimi onlardan ayrı tutmalıyım belki de. Çünkü bazı avların, avcının iştahını daha çok kabarttığı bilinen bir durumdur. Ama şimdilik kendimi av sürüsünün içinde değerlendirep, **herkes** diye yazıp o geceye dönüyorum...

Herkes küçük mavi bulut kümeciklerinin arasında fısıltılarla konuşup yakınıyordu. Kaygı dolu, kırık dökük yakınmalar o denli sıklıkla yineleniyordu ve hemen herkes o denli pişmandı ki, hiç durmadan mırıldanılıyordu. Herkes kendi masa arkadaşlarıyla fısıldaşıyor ve herkes -sanırım- geceyi kazasız belasız atlatabilmek için dualar ediyordu... Fısır fısır mırıl mırıl konuşuluyordu; ancak ah'ların, of'ların dışında anlamlı bir cümle duymak olanaksızdı o gece Karakuş Birahanesi'nde. (Bu durumu sarhoşluğumla ilişkilendirmeyin sakın!)

Televizyondan sızan gecenin anlamına uygun şarkılar kimse- nin umurunda değildi... Çatallar, bıçaklar ezmelere, haydarilere, patateslere, isteksizce uzatılıyor; yiyecekler isteksizce ağız- lara götürülüyordu. Gün ışıyana değin, Karakuş Birahane- si'nde kalmak kaçınılmazdı. Bundan dolayı benim dışımdaki- ler içkilerini ağır ağır yudumluyor; kimse erken bir esrime ya- şamak istemiyordu. Büyük av olan ben ise, içkiyi idareli tüket- mek niyetinde değildim. İçtikçe uzaklara gidip, uzaklardan dö- nüyordum.

Bu gel-git'ler arasında insanların bedenleriyle de ilgilenir ol- muştum. Zihnimdeki bulanıklığa karşın, herkesin tedirgin ol- duğunu beden devinimlerinden de algılayabiliyordum. Eller, kollar, bacaklar da pişmandı bu kutlamaya katıldıkları için. Az ötemdeki abi, tespini öyle hızla çekiyordu ki, uğultuya tane- lerin birbirine dokunuşlarında duyulan tek parça sesle değil, sürekli rırırıt rırırıt'larla katılıyordu. Bir başkası saatlerdir bıyıklarını buruyor; onun yanındaki omzunu oynatmaktan he- nüz yorulmamıştı. Masaların altındaki bacaklar sallanıyor, ayaklar döşemeye titrek darbelerle durmadan vuruluyordu.

Evet o gece, kutlamaya katıldıkları için yüzler kadar eller, kol- lar, bacaklar da tedirgindi. Zaten bazıları birkaç gün önce içki-

den iyice esrimiş, şenlikli bir meşveret anında alınan ortak karara uymamış, yeni yılı karşılama gecesine katılmamışlar, Karakuş'ta bulunanları ekmişlerdi. Onlar büyük bir olasılıkla, şimdi evlerinin korunaklı ortamında, dışarıdaki avcı geceyi düşünmeden pinekliyordardı.

Her şeyi göze alanlar ise, kırmızı ışığı fır dönen bir ambulansın yansıması koyu mavi defter kaplarına düştüğünde ya da bir cemse homurtusu duyulduğunda taşlaşıp kalıveriyorlardı. İşte o zaman ne ayaklar, bacaklar sallanıyor; ne omuzlar titriyor, ne de rırırırırır sesi duyuluyordu... Başlar sık sık kartalın kanat açtığı sergen camına dönüyor, bütün önlemlere karşın yansıyan ışık çakıntıları ya da ansızın beliriveren gölgeler korku dolu bakışlarla izleniyordu. Başlarla düzensiz bir şekilde gerçekleştirilen izleme eylemi, zaman içinde tuhaf bir işbirliğine dönüşmüştü: birileri koyu mavi yüzeye bakarken, diğerleri yiyecekleriyle, içkileriyle ilgileniyor; onlar başlarını çevirip içkilerine, yemeklerine döndüklerinde; diğerleri gecenin her an içeriye girebileceği yere yöneliyordu...

Kendiliğinden oluşuvermiş bu düzenli devinim, içkiden daha çok döndürüyordu başımı. Üstelik gazla karatılmış döşeme tahtaları üzerinde dolaşan ışık öyle bunaltıcıydı ki, oturduğum yerden kalkıp kiliseye açılan pencerenin koyu mavi kağıtlarını yırtıp, sonra da camı açıp dışarıya atmak istiyordum kendimi.

Bazıları en az benim kadar bunalmış olacaklar ki, sokağa çıkma yasağı henüz başlamamışken çekip gitmek için yekinmişler. Yerlerinden kalkıp henüz kilitlenmemiş olan kapıya yönelmişlerdi. Ancak Cavit, kaçıp gitmeye kalkışanlar için önlemini almış, en bıçkın garsonunu kapıya dikmişti, /yerinden kalkıp kapıya seğirtip

garsonu atlatmaya çalışanları
Cavit kollarından tutup
yerlerine götürüp
onlarla kadeh tokuşturup
bütün dişlerini gösterip
sırıtıp
gülüp
adamların sırtlarına pek de dostça olmayan şaplaklar atıp/
-bir iki kişi dışında- ona kazanç sağlayacak kalabalığı Kara-
kuş'ta tutmayı başarmıştı.

Herkesten çok tedirgin olması gereken ben, öyle bir an geliyor-
du ki, içkinin verdiği cesaretle hiçbir şeyi umursamaz oluyor-
dum: ne aranıyor olmamı ne de yakalandığım an büyük av olu-
vereceğimi ipli-yordum. Bütün sarhoş zamanlarımda olduğu gi-
bi, yüzüme kendiliğinden yerleşiveren şakacı gülümsemeyle
insanları, mavi bulut kümelerini izliyor; kartalın duvarda açılıp
kapanan pelerinlerine iştirilmiş kedimerdivenlerine dalıp gi-
diyor, ara sıra iki kişilik küçük masamdan kalkıp pencereyi
açıp kaçıp gitmek istiyordum.

Okuyucu, iki kişilik küçük masamda o gece yalnızdım ve çok sarhoştum. Tıpkı şimdi olduğu gibi, her şeyi birbirine karıştırıp, yineleyip duruyordum
yineleyip
yineleyip
yineleyip
uzaklara gidip/ uzaklardan gelmek benim esrimiş halimin temel belirtisi olduğunu her halde anlamışındır. Unutmadan yineleyeyim: bir başka belirti de -az önce okuduğun gibi- yüzüme kendiliğinden yerleşiveren şakacı gülümsemedir.

O geceyi, en iyi biçimde anlatabilmek için, Gloryadan çok daha fazla yardım almaya başladım... Bilmem anlatabildim mi, bütün amacım seni, sarhoş; ama bir o kadar da şaşırtıcı, amansız geceyle en inandırıcı biçimde buluşturabilmek... Umarım başarırım... Başaramazsam bahanem şimdiden hazır ve ben onu yineleyip duruyorum:

- Sarhoştum ve yaralıydım!
- Sarhoştum ve yaralıydım!
- Sarhoştum ve yaralıydım!

Okuyucu, yazdıklarımı okuduktan sonra, eğer beni başarısız bulursan senin de yineleyeceğin sözcükler hazır:

- Sarhoştum ve yaralıydım!
- Sarhoştum ve yaralıydım!
- Sarhoştum ve yaralıydım!

Not: Okuyucu, esrime ve sarhoş sözcüklerini birlikte kullandığım cümleler oldu; kızdın mı?

Not: “Okuyucu, Gloria içine brendi katılan kahveye denir.”
(*Samuel Beckett*)

Glorya sandığım kadar masum bir içki değilmiş, şimdi izin verirsiniz bir süre dinleneyim. Ama hayır, hızımı kesmemeli, yazmayı sürdürmeliyim: o gece sarhoştum ve yaralıydım. Üstelik konuşacağım kimse yoktu, yalnızdım. *O* ve Tatyos ikinci vakti çıkıp gitmişler, bir daha da görünmemişlerdi. Cavit onca iş varken, onların ortadan kaybolmalarına çok sinirlenmiş, sövüp durmuştu. Ben de kızgındım *O*'na çünkü beni kendi sesimle yalnız bırakmıştı.

Evet. İki kişilik küçük masamda yalnızdım ve her şeyi anlamlı bulmaya, kutlama-süsleme üzerine tezler geliştirip, japon fenerlerinin ve kedi merdivenlerinin tarihi üzerine düşünceler üretmeye başlamıştım. Ancak bir ara kirli beyaz tenli kadının topuğunun kenarına asılmış kedimerdiveni sinirimi bozmuş, yerimden kalkıp kadını ondan kurtaracaktım ki, Cavit'in fısıldaşmaları, mırıldanmaları bastıran sesini duymuştum:
- Haydi kızlar!

Bu komut üzerine birahanenin en kuytu köşesinde oturan, ara sıra hemen herkesin kaçamak bakışlarla süzdüğü iki kadın ve onlara eşlik eden üç adam yerlerinden kalkmışlar; önce adamlar /beş köşeli yamuk alanın ortasına yürüyüp kendileri için hazırlanan taburelere oturup ellerindeki torbalardan darbuka, keman ve tambur çıkarıp torbaları yere bırakıp çalgılarının akortlarını yapıp başlarıyla, gözleriyle işaretleşip/ çalmaya başlamışlardı.

/Adamlar sazlarına ısınıp, taksimi bitirip daha oynak bir havaya giriştiklerinde, kadınlar yerlerinden kalkıp, mantolarını çıkartıp odanın ortasına doğru hızla atılıp

salınıp
parmaklarına taktıkları zilleri şıklata çınlata oynamaya başla-
mışlardı:
Şık dı dı
Şık dı dı
Şık
Şık
Şık dı dı
Şık dı dı
Şık dı dıydı ki Cavit'in sesi yeniden duyulmuştu:
- Biraz yavaş çalın anam! Enselenmeyelim!

Darbukacı, kemancı ve tamburcu bu uyarıya hemen uymuşlar, şenlikli oyun havasını daha sessiz çalmaya başlamışlardı. Adamlar o denli pes perdeden çalışıyorlardı ki, kadınlar bir tür-
lü hızlanamıyorlardı.

Öte yandan, kadınların bacak aralarından sarkan pembeli ma-
vili tüller öyle ağır salınıyorlardı ki, bir türlü esip açılıp izleyi-
cilere kösnül hayal olanakları sunmuyorlardı.

Kaçmak üzere kapıya seğırtip iri yarı garsonla ve Cavit'le iti-
şip kakışmayı göze alan birkaç kişi, dansözleri görünce masa-
larına dönmüşlerdi.

Bu arada mavi bulut kümecikleri ve ışık zerrecikleri, kadınlara
dönen gövdelerin ve başların devinimine uyararak yer değiştir-
miş; payetlerle, pullarla, boncuklarla bezenmiş külotların, sut-
yenlerin üzerine üşüşmüşlerdi. Kadınlar ağır aksak oynadıkça
mavi bulut kümecikleri de deviniyor,
/çıplak ayaklara inip
oradan tombul baldırlara çıkıp
tülleri yalayıp

apış aralarına sızıp
sonra sutyenlerdeki boncukların üzerinden kayıp
gerdanlardaki tirşe teri emip
dönenip/ duruyorlardı.

Kadınlardan biri kızıl saçlı, diğeri sarışındı. Her ikisinin de yaşlarını yüzlerine bakarak tahmin etmek olası değildi: kadınların yanaklarındaki yoğun allık, dudaklarındaki kırmızı boya, süslenme ve güzel görünmenin ötesinde başka bir durumu gösteriyordu. Hafif sarkmış tombul göbekler, damarları belirginleşmiş bacaklar gerdanlara saldırmış gıdılar; kadınların çoktan orta yaş sınırına ulaştığını, hatta bu sınırın ötesine geçtiklerini işaret ediyordu. Ancak yine de bütün başlar onlara dönüktü.

Az önce kaçıp kurtulmak isteyenlerden bazıları masalarını terk edip oyun alanına yaklaşmış, elleri pantolonlarının ceplerinde kadınları izliyorlardı.

Kadınların bedenleri üzerinde dolaşan mavi bulut kümeciklerine ve hınzır ışık zerreciklerine o denli dalmıştım ki hiçbir şey umurumda değildi: dansözlerin kalça atımlarından, göbek çevirmelerinden, gerdan kırmalarından çok bulutsu mavi ışığın devinimlerini izliyor, kadınların bedenlerine o ışıkla dokunuyor, okşuyordum.

Mavi ışık kümeciciği, kızıl saçlı dansözün kalçasındaki iri et benini aydınlatıp, sonra da pütürlü baldırlarına kaydığında, omzuma dokunan el sayesinde kösnül umursamazlığımdan ayrılmış; çok kısa bir süre için bile olsa, bana öğrencilik yıllarımı hatırlatan adamın boğazına sarılıvermiştim.

Omzuma dokunan elin sahibi yanımdaki masada saatlerdir bir küçük rakının başında oyalanan yeni yetme bıçkındı: ben onun

boğazını sıkarken, dokunma bana diye inliyor ve ağlıyordum. Yeni yetme bıçkın ise bir yandan boğazına kenetlenen ellerimden kurtulmaya çalışıyor; bir yandan da, ne yaptık ya diye yakınıyordu. Müzik susmuştu. Sanırım herkes bize bakıyordu.

O gece adamın boğazını ne kadar süreyle sıkığımı hatırlamıyorum; ama ağlamak iyi gelmiş, ayılır gibi olmuş ve ruhumdaki yaranın sızısı azalmıştı. Cavit bıçkını kurtarıp masasına oturttuğunda öylece ayakta duruyor ve ağlıyordum.

- Otur koçum!

Bu sözleri söyleyen ve kağıt peçeteyle yanaklarımdan süzülen yaşı silen kızıl saçlı dansözdü. Yumuşak bedeniyle üzerime abanıp koluma girmiş beni iskemleme oturtmuştu.

Okuyucu, genç bıçkının o gece, benden ne istediğini öğrenememiştim; tuz mu, çakmak mı, yoksa söyleşmek mi?

Öğrenememiştim çünkü dayanamayıp gönlünü almak için yanına gidip ne istediğini sormuş ama yanıt alamamıştım. Adam, *boş ver ya... boş ver ya* diye yakınmış, bana pek de iyi olmayan bakışlar atıp, rakı kadehini bir kerede dipleyip, başını başka yöne çevirmişti.

Az sonra dansözler yeniden oynamaya başlamış; başlar ve gövdeler yeniden onlara dönmüştü. Çalgıcılar yine pes perdeden çalışıyor, kadınlar yine ağır aksak çalkalanıyorlardı. Bir ara sessizlik olmuş, dansözlerin konuşmalarını duymuştum:

- Kendimi çırılçıplak hissediyorum kız!.. Biraz hızlanalım!

- Ben de! Keşke gelmeseydik!

Kadınlardan sarışın olanı bu konuşma üzerine hızlanmaya çalışıp, bedenini savurmuş, ama hemen durup müziğin kısık sesine uymuştu. Darbukanın, kemanın, tamburun sesi bana bile öy-

le derinden ulaşıyordu ki, sanırım birahanenin uzak köşelerinde oturanlar müziği hiç duymuyorlar yalnızca kadınların hareketleriyle yetiniyorlardı. Bundan dolayı hem müziği duymak hem de dansözleri yakından izlemek için kıyıda köşede kalanlar belirli bir düzen içinde oyun alanına yaklaşmışlardı.

Oyun alanının çevresi iyice kalabalıklaşmış ve benim kızıl saçlı kadını görmem zorlaşmıştı. Yine de yerim iyi sayılırdı...

Ağlamak bana gerçekten iyi gelmişti, artık ayık bile sayılabıldim... Kendimi bakıma muhtaç küçük bir çocuk gibi hissediyordum...

İçkiler ağır ağır tüketilmesine karşın yine de bazılarını etkilemeye başlamıştı: az önce omzuma dokunan elin sahibi yerinden kalkıp, kalabalığı yarıp, kendini oyun alanının ortasına atıp, dansözlerle göbek atmaya başlamıştı. Kadınların aksine genç adam çok daha hızlıydı,

/eğilip
bükülüp
tuhaf hareketler yapıp
gerdan kırıp
bel kıvrıp
kadınlara yaklaşıp
iyice yaklaşıp
apış aralarını örten tülleri kaldırıp
kızıl saçlı olanın memelerini elleyip/ dansını sürdürürken kadın,
- Hop dedik

diye yakındığında, darbukacı, kemancı ve tamburcu hemen aletlerini bırakıp adamı tartaklamaya başlamışlardı. Ben de yerimden kalkıp genç adama saldırmaya hazırlanıyordum ki, Ca-vit ve garsonlar işi anında bitirmişler,

/yeni yetme bıçkını yaka paça sürükleyip
cebinden içtiği rakıların parasını alıp
karga tulumba dışarı atıp/ avı geceye teslim etmişlerdi.

Çalgıcılar yeniden çalmaya, kadınlar yeniden oynamaya başlamışlardı ama artık her şey çok tatsızdı. Kaygı, tedirginlik yoğunlaşarak geri gelmiş, az önce yaşanan tatsız olay, kısa ama bir o kadar coşkulu, kösnül zaman parçasının bütün izlerini silivermişti. Kızmana karşın genç adamın karga tulumba dışarıya atılmasına, geceye teslim edilmesine üzülmüştüm. Sanırım herkes benim gibi düşünüyordu: sarhoş olmaktan başka bir suç olmayan bıçkının başına gelecekler konusunda yorumlar yapılmaya ve onun adına yakınılmaya başlanmıştı.

Çalgıcıların yüzlerindeki yapay gülümsemeler yerini hüzne ve ürküye terk etmişti. Herkes çok isteksizdi artık. Oyun alanı bile boşalmış, hemen herkes masalarına çekilmişti. Dansözler ve çalgıcılar ilgisizliği fark etmiş olacaklar ki, çalgıcılar çalmayı, dansözler oynamayı bırakmış, kuytadaki yerlerine yönelmişlerdi. Karakuş Birahanesi'ni derin bir sessizlik kuşatmıştı. Bütün gözler televizyona çevrilmiş, on dakika sonra başlayacak yeni yıl bekleniyordu: televizyondan sızan kırık dökük bir şarkıdan başka hiçbir ses yoktu. Bu durgun anı fırsat bilen Cavit, tabak dolaştırıp dansözler ve çalgıcılar için para topluyordu.

O gece derin sessizlik Cavit'in feryadıyla dağılıp parçalanmıştı:

- Eyvah, yemediler sotayı!

Bu sesi duyan bütün bedenler, bütün başlar dalgalanmış; çatal-
lar, bıçaklar, kadehler sanki birer suç aletiymişçesine masa
üzerlerine, tabak kenarlarına bırakılmış, bütün gözler koyu ma-
vi defter kabının üzerinde büyüyen kasketli gölgeye dikilmişti.

Sergen camına yakın masalarda oturanlar yerlerinden kalkmış, usul usul ve geri geri yürüyüp gölgeden uzaklaşmaya başlamışlardı.

Sergen camına yakın oturanların geri çekilme eylemi bütün birahaneyi etkilemiş; hemen herkes benim bulunduğum yere yığılmıştı. Gölgeyi daha iyi görebilmek için ayağa kalkmış, başımı uzatıp bakmış ve görmüştüm: Cavit kartalın sağ kanat gölgesinin düştüğü duvarın dibinde, beş on kişinin önünde -adamları engellemek ya da korumak istercesine- kollarını iki yana doğru germiş, ağzı korkudan ve şaşkınlıktan açılmış, kımıltısız duruyordu.

Az sonra gölge pencereden uzaklaşmıştı. Bazıları tehlikenin geçtiğini sanarak rahatlamışlar, yüzlerine buruk bir gülümseme yerleştirmişlerdi. Bazıları ise sarsak adımlarla masalarına dönmeye kalkışmışlardı. Cavit hâlâ kımıltısız duruyordu: iki yana açtığı kollarıyla gelecek saldırıya karşı önlem almaya çalışır gibiydi.

Sarsaklardan birinin marifeti olacak, bir çatal yere düşüp

Ç

1

n

n

n ladiğında kapı vurulmaya başlamıştı: giderek şiddetlenen bu darbelere kimsenin yanıt verecek gücü yoktu. Ancak kapı o denli şiddetle dövülüyordu ki, Cavit çaresiz kollarını indirip, sürüklenircesine yürüyüp, kapıyı usulca yarısına kadar açıp kafasını boşluğa uzatıp bakmaya hazırlanıyordu ki, eşikte üniformalı, parlak mı parlak, uzun konçlu çizmeleri olan kasketi öne düşmüş biri belirivermişti.

Üniformalı, ellerini beline koymuş uzun uzun birahaneyi süzerken, kedimerdivenleri-japon fenerleri-balonlar; açık kapıdan içeri doluşan soğuk ve hırçın rüzgarın etkisiyle delicesine sallanıyorlar, içki evinin derin sessizliğini -sanki- acımasız tarakalarla dağıtıyorlardı. Kartal da etkilenmişti rüzgardan, önce asılı olduğu tavana doğru yükselmiş, sonra da sallanmaya başlamıştı.

Bir iki pişmanlık sesi, bir iki ağlak mırıltıdan sonra, ölümcül inlemeler de duyulmaya, yankılanmaya başlamıştı Karakuş'ta.

Neredeyse tamamen ayılmıştım. Artık kaçıp kurtulmaktan başka hiçbir şey düşünmüyordum. Avlanmaya niyetim yoktu... Kapı açılıp üniformalı görüldüğünde, iskemlenin üzerine bırakıverdiğim bedenimi toplamış, usulca yerimden kalkmış, duvar kenarından kapıya doğru süzölmeye hazırlanıyordum ki üniformalı ürkü dolu bakışlara, inlemelere, yakınmalara aldırmadan,

/sert adımlarla döşemeyi dövüp

orta yere gelip

sonra sağa dönüp

bira sifonunun bulunduğu tezgaha yürüyüp

tezgaha abanıp

sifonunu gösterip/ bira istemişti. Titreyen bir el, bardağı musluğun altına tutup, doldurup uzattığında havai fişekler patlamaya başlamıştı: televizyondan yankılanan çatlar, patlar ve müzik eşliğinde boğuk bir ses herkesin yeni yılını kutluyordu ama kimse bu iyi niyetli mesajlarla ilgilenecek durumda değildi: herkes taşlaşmış, birasını yudumlayan adamı izliyordu. Ne bir fısıltı, ne bir mırıltı, ne de bir yakınma duyuluyordu. Birahaneyi sarıp sarmalayan tek ses, televizyondan sızan yeni yıl şarkısıydı.

Yeni yıl şarkısı bitmiş reklamlar başlamıştı ki, hâlâ açık duran kapıda bir başka kişi daha belirmişti: eciş-bücüş, partial giysili tostoparlak bir şeydi bu. Atkısını yüzünün yarısını örtecek biçimde boynuna dolamış, beresini alnına kadar çekmişti; partial paltosunun üzerinde kar tanecikleri vardı.

Adam beresini çıkarıp, atkısını çözdüğünde, birkaç kişi aynı anda adını ünlemişti:

- Tatyos!

Ardından Tatyos'un sesi duyulmuştu:

- He ya!

Tatyos, tin tin adımlarla birahanenin ortasına yürüyüp, sonra sağa dönüp üniformalının yanına gelmiş, ısrarla bira istemeye başlamıştı. Sifoncunun ona bira vermeye niyeti yoktu: bir ısrarcı beleşçiye, bir Cavit'e bakıyor, aynı zamanda titreyip duruyordu.

Üniformalı duruma el koymuş, bira sifonunu işaret etmiş, Tatyos'a bira doldurulmuştu... Herkesin bakışları tezgahın önündeki tuhaf ikiliye kilitlenmişti; onların bardak tokuşturmalarını, bardaklarını ağızlarına götürmelerini, ardından çinko tezgaha bırakmalarını büyülenmiş gibi izliyordardı.

Üniformalı bir ara, birasını daha rahat içebilmek için alnına düşmüş; yüzünü gölgelendiren kasketi geriye atmış ve aynı anda sifoncunun çılgılığı, Karakuş Birahanesi'nin kusursuz sessizliğini parçalayıp dağıtmıştı:

- Bu puşt bizim dilsiz be!

Küçük bir duraksama ve şaşkınlık anından sonra, Cavit usul usul parmaklarının ucunda üniformalının yanına /yaklaşıp

kasketi kapıp
kendini geriye atıp
bir süre adama bakıp/ sonra tezgaha yaklaşıp bağırıyordu:
- Evet, bu ibne dilsiz!

Cavit kasketi kaptığı an O'nun sarı saçları dağılmıştı. Cavit'in çılgılığı ve sarı saçlar her şeyi değiştirivermiş; kusursuz, korku dolu sessizlik ansızın dağılmış, birahaneyi tam anlamıyla gülünç bir şaşkınlık ve gürültü sarıvermiş ve herkes küfür ede ede, itişe kakışa O'nun çevresinde toplanmaya başlamıştı.

Ben de rahatlamış, çözülen bedenimi iskemleye bırakmış, durmadan içiyordum.

O'nun çevresinde yumak oluşturan kalabalık işi iyice abartmıştı: kimi sırtına yumruk atıyor, kimi omzuna pat pat vuruyordu... Kasketi birbirlerine atıp tutup eğleniyorlardı.

Az önce yaşanan korku dolu zaman parçası unutulmuş, taşlaşmış bedenler çözülmüş, damarlarda dolanan kan yeniden ılınıp ısınmış ve daha hızlı akmaya başlamıştı. Şimdi herkes hep birlikte gülüyor, konuşuyor, şakalaşıyordu. Dışarıdaki avcı kimse- nin -hatta benim bile- umurunda değildi. Kısa da olsa yaşanan korku dolu zaman parçasından sonra gelen rahatlama her şeyi anlamsızlaştırmıştı. Zaman da, yer de önemsizleşmişti artık: kimse fısıldamıyor, kimse yakınmıyor, kimse ürkek mırıltılarla konuşmuyordu. Herkes bağırıyor, herkes haykırıyor, herkes kahkahalar atıyordu. Korku saatlerinin zemberekleri boşalmış, zaman akıp gitmişti.

Herkes üniformalının çevresinde toplanmıştı ve yanıt alamayacaklarını bile bile sorular soruyorlardı:

- Nereden buldun bunları ulan?
- Hangi eskiciden arakladın cicilerini

- Çizmelere bak!
- Serseri yakalanırsan dibini oyarlar senin!
- General gibi olmuşsun be!

Ancak *O*, şamataya karşı kayıtsızdı: insanları ve çevreyi boş bakışlarla izliyor, ara sıra bira bardağını havaya kaldırıp selam verircesine tutuyor; sonra vakur bir edayla dudaklarına götürüyordu.

Herkes konuşuyor, gülüşüyor, bağrışıyor, hatta çığlıklar atıyordu. Tek sessiz kişi oydu.

Dansözler ve çalgıcılar da şamataya katılmışlardı: darbukacı, çalgısının derisini patlatırcasına dövüyor; kemancı kemanının tellerini daha hızlı yaylıyor, tamburcu mızrabı kırmak ister gibi vuruyordu tellere... Dansözler ise çok değil, bir saat önceki ağır aksak dansın intikamını alırcasına

/delicesine dönüp

savrulup

bel kıvrıp

gerdan kırıp/ oynuyorlardı: apış aralarını örten mavili-pembeli tüller uçuşuyor; payetler, boncuklar, pullar koruyup sakladıkları şeylerle birlikte şıkırdıyorlardı. Kızıl saçlı dansöz işi daha da ileri götürmüş, *O*'nun yanına gitmiş, önünde oynamaya başlamıştı:

/bedenini öne doğru atıp

hafifçe sürtünüp

sonra çekilip

yaklaşıp

kendini geriye atıp

aniden durup

bacaklarını kırıp

başını eğip

alnını O'nun pantolonunu sürtüp/ bahşış bekliyordu.

Çalgıcılar da yerlerinden kalkmış kızıl saçlı dansözün yanına gitmişlerdi. Herkes gibi ben de bu tuhaf gösteriyi izlemek için bir ara kalkmış, ancak anlam veremediğim bir huzursuzlukla yerime oturup içki kadehime uzanmıştım... Az sonra ise helaya gidip yüzüme bakıp, mendilimi çıkarıp yanaklarımı silmiştim

Ayak yolundan döndüğümde kızıl saçlı kadın dilsize sürtünmeye devam ediyor, onunla konuşmaya çalışıyordu:

- Adın ne senin koçum?

-

- Adını söyle be!

-

- Ay, hiç konuşmaz mı bu be!

O, kadının cilvelerine kayıtsızdı: boşalan ve anında doldurulan bira bardağından başka hiçbir şeyle ilgilenmiyordu:

/birasını içip

ara sıra Tatyos'un sırtına vurup

çevresine uçuşan mavi bulut kümecikleri arasında öylece durup

kimi zaman kollarını kavuşturup/ çevreyi süzüyordu.

Kızıl saçlı dansöz gösterisini bitirip, yerini sarışına bırakmıştı. Şamata devam ediyordu: çünkü yakılan şenlik ateşi öylesine büyüktü ki dışarıda pusuya yatmış gece bile, bundan sonra insanların neşesini kaçıramazdı.

Cavit o zamana kadar rakıyı idareli tüketmiş, ancak rahatlama, şenliğe, sonra da boş vermişliğe dönüşünce, o da delicesine içmeye başlamıştı: artık şakalar yapıyor, dansözleri muncıklıyor naralar atıyordu; ne yaptığın bilmez haldeydi ya da yaptıkları

ona yetmiyordu... İki de bir
/O'nun yanına gidip
- İyi uyuttun ulan bizi
diye bağırap
adamın karnına yumruklar atıp
uzanıp/ saçını başını karıştırıyordu:
- General gibisin puşt, general gibi!

Küçük mavi bulut kümecikleri de şaşkındı: giderek kara karmaşaya dönüşen eğlenceden ürkmüşçesine sağa sola kaçışıyorlardı.

Evet, kara karmaşa denilebilirdi o gece olan biten her şeye: çivit mavisi şenlik, öyle bir an gelmişti ki, ufak tefek itişip kakışmalarla bölünmeye başlamıştı: sövmeler, laf atmalar artık gırla gidiyordu.

Rahatlama, boş vermişlik yerini gerilime bırakmıştı: iki yeni yetme bıçkın, kara karmaşayı doruğa tırmandırmakta öncülük yapmışlardı: biri cebindeki muştayı çıkarmış, diğeri sustalısını tıkladmış birbirlerine sövüp duruyorlardı. Az sonra kan çıkacaktı. Bazı abilerin duruma el koyma girişimlerine karşın, gençler kararlıydı, birbirlerine ölümcül bakışlar fırlatıyor; hamle yapmak için uygun zamanı bekliyorlardı... Saflar alınmış, kavga başlamak üzereydi. O, kollarını kavuşturmuş pür dikkat gençlere bakıyor, gerilime katkıda bulunuyordu. Muştalı olan hamlesini yapmak üzereydi ki Cavit'i görmüştüm: küçük para kasasının bulunduğu tezgahın oradaydı; eğilip kalkıp bir şeyler aranıyordu. Anlamıştım, az sonra her olasılığa karşı sotada tutulan şimşir sopa ortaya çıkacaktı.

Cavit çok geçmeden şimşir sopayı bulmuş, dövüşçülerin arasına hızla atılıp, sopayı havada döndürüp, sağa sola savurup bağırmıştı:

- Oturun yerinize ulan! Adam gibi için ibneler!

Hamle durumlarını bozmayan, ancak şaşırان gençlere en bıçkın bakışlarıyla bakan Cavit, önce muştalıya doğru yürüyüp itmiş, parmaklara takılı aleti almış; sonra diğer dövüşçüye yönelip sustalıyı alıp kapatmış; öldürücü aletleri, sabah teslim edilmek üzere emanete almıştı.

Kanlı dövüşü engelleyen Cavit, uzatılan rakıyı bir dikişte içip, elindeki sopayı önce savurup, sonra dilsiz bakıp gülümsemiş, az sonra da yürüyüşü başlatmıştı: önde Cavit, sopasını omzuna dayamış rap rap; arkasından Tatyos tin tin birahaneyi fırdönüyorlardı.

Önce bir iki kişi, sonra birkaç manga asker, Cavit'in ve Tatyos'un başını çektikleri yürüyüşe katılmışlardı: döşemeler sert adımlarla dövölüyor, marşlar söyleniyordu..

Askerler üniformasının önünden geçerlerken başlarını sert hareketlerle çevirip onu selamlıyorlardı. O, askerlerine kayıtsız değildi: yürüyüş grubu turunu atıp ona yöneldiğinde, bira bardağını havaya kaldırıp vakur bir edayla kendisine dönen başlara karşılık veriyordu.

Geçit törenini izleyenler ise şenliğe alkışlarla, ıslıklarla katkıda bulunuyorlardı. Bira, rakı, votka su gibi tüketiliyordu. Yemek dolabındaki soğuk mezelerin hepsi bitmişti. Bütün bunları soluk bir tül perdenin gerisinden izleyen ben ise artık ne korku duyuyor, ne de kaygı üretiyordum. Ruhumdaki kanama bile uyuşmuştu, törene gücümün el verdiğiince katılıyor, alkışlıyor, ıslıklıyor ve durmadan içiyordum.

Tören mangaları arkadaki askerlerinden fire vermeye başlamıştı: önce yorulan birkaç asker masalarına çekilmişler, sonra da diğerleri onlara uymuştu. Yalnız kalan Cavit ve Tatyos bir iki tur daha atıp içkilerine dönmüşlerdi. Yine fısıltılar, mırıltılar kuşatmıştı Karakuş Birahanesi'ni; ama bunlar yakınan cinsten değillerdi. Duyulan yalnızca yorgunluk sesleriydi. İskemlesinde kaykılıp, başlarını masalara dayayıp uyuyanlar da vardı.

Benim de gözlerim kapanmaya başlamış, bedenim karşı konulmaz biçimde ağırlaşmaya başlamıştı: o gece kadehin elimden kayıp yere düşmesine aldırmadan başımı masanın üzerine bırakıvermiştim...

O gece, ne kadar süreyle sızdığımı veya uyuya kaldığımı bilmiyordum: belki bir saat, belki daha az ya da daha çok... Ama çok net hatırladığım başka bir şey var: karanlık uykumdan **gür bir sesle uyanmıştım.**

Uyanıp gür sesin geldiği yöne baktığımda üniformalıyı görmüştüm: bira bardağını havaya kaldırmış, hiç bilmediğim, hiç duymadığım, sarhoş zihnimle dilini çözemeyeceğim bir şarkı söylüyordu: derinden gelen, kırık ama kalın ses giderek yükseliyor, açık kalmış televizyonun sesine karışıp dağılıyordu.

O an birahane uyanık tek kişi bendim,
/gözlerimi ovuşturup
yerimden kalkıp
bedenimi sürükleyip
yere serilmiş, sızıp kalmış birkaç kişinin üzerinden zorla sekip/
Cavit'in uyuya kaldığı yere ulaşmıştım. Cavit zor da olsa uyanabilmiş, duyduğu şarkıya o da benim kadar şaşırmıştı.

Şarkı bittiğinde üniformalı yerde uyuyan Tatyos'u omzundan tutup kaldırmış, sert adımlarla döşemeleri dövüp çıkıp gitmişti. Ardından da Tatyos, yuvarlana yuvarlana kapıya yönelmişti. Cılız bir gün ışığı mavi sergen camını aydınlatıyordu. Ben ve Cavit hâlâ şaşkındık: benim birkaç aydır, Cavit'in ise yıllardır dilsiz sandığı adam, o gece sabaha karşı şarkı söylemiş, sonra da çekip gitmişti.

O gece sabaha karşı yalnızca Cavit ve ben tanık olmuştuk
O'nun da bir sesi olduğuna; hatta şarkı bile söylediğine...

O'nun da bir adı vardı artık: General!

IX.
EXERCISE BOOK

Uyumuşum/
gün doğarken uyandım.
gün doğumlarını sevmem/
başlangıçtır/
bir şey başladı mı, onu sürdürmek gerekir/
gün sürdürülmesi gereken bir şeydir/

Masanın başına geçtim/
yazdıklarımı gözden geçirdim/
beğenmedim/
yeniden mi yazmalıyım acaba/
ama hayır, nasıl olursa olsun bitsin artık bu yazı/
sıkıldım/
perdeler kapalı, ancak güneş odaya sızmış, başlamam için kış-
kırtıyor beni/
peki nasıl başlamalı/
doğal olan, çay veya kahve içip sarhoş gecenin tortularını gi-
dermektir değil mi/
çalıştığım muhasebe bürosunda müşterilerimize sorarız: ne
içersiniz; çay, kahve, meşrubat/

Niye yazıyorum, bu gereksiz şeyleri/
yazıyorum çünkü parmaklarım, zihnim yazıya alışsın istiyoy-
rum/
yani temrin yapıyorum/
yazıların en güzeli temrindir.

Temrin -iç açıcı, baylan bir kız ismi gibi- çok güzel bir sözcük/
eser ya da yapıt, temrinin inceliğinden yoksundur/
kartlaşmış birer orospuya benzer onlar/

ya da şöyle yazabilirim: eser veya yapıt, kızlık zarı yırtılmış
temrine denir/

Bence yalnız yazıda değil, yaşamda da her şey temrin olarak
kalmalı/

kesinlikle çelişkiye düştüğümü sanmıyorum: yapıt ya da eser
bozulmuş şeylerdir/

kimileri beğenir

kimileri ise nefret eder/

temrin öyle midir/

kimse onun için iyi ya da kötü diyemez/

çok özel bir şeydir o/

keşke, okuyucu bütün yazdıklarını temrin olarak değerlendir-
se/ eleştirmenler umurumda değil/

Ben yaralı kalmamak, ruhumdaki kanamayı durdurmak, pıhtı-
yı akaçlamak için yazıyorum/

yapıt yapmak/

eser vermek için değil/

yapıt, ne çirkin bir sözcük/

kaba bir fahişe gibi!

temrinin Türkçesi alıştırma/

o da güzel sayılabilir

ama baylan değil/

Eser ise, ağır, hantal ve yaşlı/

Uykum dağılıyor, zihnim açılıyor/

yakında temrinle yaşadığım cilveleşme anları bitecek/

yine boğucu bir uğraş başlayacak/

yanlış şeyler yazmamak için önceleri, temrini taciz etmekle ye-
tineceğim/

ama çok geçmeden onun ırzına geçmem -hem de defalarca- ka-
çınılmaz olacak/

okuyucu, yazdıklarını okurken büyük bir olasılıkla bunların farkına varmayacak/
yazıdaki çürükleri, darbeleri ve kanamayı algılayamayacak/

"Yapıt, tasarımın ölü maskıdır."/
ne doğru bir saptama/
buna benzer bir cümleyi az önce ben de yazmıştım/ yineleyeyim: eser, temrinin, yazar tarafından orospulaştırılmış halidir/ keşke her şey temrin olarak kalsa/
ve okuyucular, eleştirmenler, yayıncılar bu kız oğlan kız metinleri anlayabilseler ne iyi olur/
böylece zavallı yazarlar yapıt yapmak, eser vermek için bu denli sapıklaşmazlardı/

Evet, işte yeniden başlıyor temrini kaltaklaştırma süreci/
anı nesneleri, ansiklopediler, bilgi kaynakları, fotokopiler hepsi masamın üzerinde duruyor/
Glorya ve plastik kolonya şişesi de hazır...

Kaç gündür bu odadayım, kaç gündür yazıyorum, saptamam olası değil/
zamanı değil, defterleri ölçüyorum/
şimdiye değin, iki beş ortalı defter bitirdim/
bu satırları yazdığım bu yeni defterin kapağında bir genç kız ve bir delikanlı var/
akılları sıra çağdaş bir grafik düzenleme yapmışlar -kapakta şunlar yazıyor/
nothing in my pocket/
riding high/
new generation/
exercise book/
okul defteri /
gel de kızma/
gel de gülme/

Exercise Book'umun ilk dört sayfasını doldurdum/
ama bir türlü kösnüyüp temrine saldıramıyorum/
bugün isteksizim/
yardım almalıyım o zaman/
sabah sabah olur mu demeyin/
içkinin zamanı yoktur/
okuyucu bırak bu tür belirlemeleri, ön yargıları/
en azından beni kınama/
bir gün çalıştığım muhasebe bürosuna gelersen sana soracağım
şu soruya mutlaka doğru ve içtenlikle yanıt vermelisin/
ne içersiniz bira mı votka mı, yoksa rakı mı/
peki şimdi ben ne içmeliyim
glorya kesmez/
en iyisi sek votka/
cilalansın zihnim/
akıp gitsin yazı/
ve temrin benden korksun artık/

Okuyucu sanırım sıkılmaya/
hatta kızmaya başladı/
o halde şerefe/

Karakuş Birahanesi'nde en çok kullanılan söz kalıplarından biridir: O halde şerefe! Bu üç sözcük söylendiğinde kadehler bardaklar kaldırılır, birbirlerine vurulur; rakı kadehleri *tickt*, bira bardakları *tackt* diye ses çıkarır...

O yılbaşı gecesinin sabahı Cavit evine, ben otel odama dönmenden önce birer bira daha içmiş ve aynı anda mırıldanmıştık: o halde şerefe! *Tackt! Tackt!*

O sabah *şerefe*'nin o halde olması özel bir anlam taşıyordu: gece kazasız, belasız, avlanılmadan atlatılmış, kazanç yüksek olmuş, Cavit iyi para toplamıştı!

Karakuş'tan çıktığımda gecedен başladığı belli olan kar, her yeri örtmüştü. Sokaklar bomboştu. Üşümüyordum. Zor yürüyordum. Bütün günü otel odasında geçirmek zorundaydım ve bu canımı sıkıyordu. Yüküm ağırdı, çöp torbası elimden kayıyordu. Sokak bomboştu. Bir minibüs haykıran şarkısıyla yanımdan geçip gitmiş, ardında karlı yolda tekerlek izlerini bırakmıştı. İnsanlar olmadığı için her şey devleşmiş gibiydi, kaldırım taşları, yol işaretleri bile büyümüştü... Hele binalar gökyüzüne saldırır gibiydiler. Henüz gecenin etkisinden kurtulabilmiş değildim: şaşırtıcı bir tören olmuştu. Dilsiz diye bilinen adam, her şeyi alt üst etmiş; içimizdeki korku, tedirginlik akıp gitmiş, yerini şenliğe bırakmıştı... Yalnızca Cavit ile benim duyduğumuz o tuhaf şarkı ise geceyi bambaşka bir boyuta taşımıştı. Konuşma özüllü olduğunu varsayıp, karşıma oturtup, saatlerce dertlerimi anlattığım adam, ne dilsizdi ne de sağırdı, üstelik hiç kimsenin bilmediği bir dilde şarkı da söylemiş, yılbaşı gecesini kendince kutlamıştı. Sesi kalın ve hırpalayıcıydı... Ya da bana öyle gelmişti... Sarhoş olmasaydım, hangi dilde şarkı söylediğini kolayca anlayabilirdim; ama soğuk hava bile ayılmamı sağlayamamıştı: boş anayolda evlere bakıp, değişik hayaller

kurup yürüyordum. Çevrede üstgeçidin altına sığınmış birkaç berduştan başka kimse yoktu. Berduşlar bir teneke içinde yak-
tıkları ateşin başında birbirlerine sokulmuş, ellerini ateşe uzat-
mış, titreyiyorlardı. Az ötede boyaları akmış, çorabı düşmüş
yaşlı bir orospu, onlara bağırıp sövüyordu. Adamlar, kadının
sövgülerine kayıtsızdılar. Yaşlı orospunun berduşları bırakıp
bana doğru seğirttiğini görünce hızlanıp oradan uzaklaşmışım.
Minibüsün bıraktığı zincir izleri boyunca Laleli'ye ulaşmışım.
Bir saat önce Karakuş Birahanesi'ni terk eden herkesin yüzün-
de tuhaf bir bungunluk vardı: özel anlam verilen gece bitmiş,
yerini tatsız tutsuz bir boşluğa bırakmıştı... Ben de aynı boşluk
içindeydim: heyecanla beklenen bir kavuşma anının hemen ar-
dından yaşanan duygu yitimine benziyordu bu derin çukur...
Tedirgin edici bir sınav sürecini aştığımda; edindiğim bütün
duyguları yitirip her zaman derin bir çukur içine düşmüşüm-
dür. Duygu yitimi aslında yer değiştirmeye benzer ve her yer
değiştirme gibi, neden-niçin sorularıyla uzun süren boğuşmayı
gerektirir. O sabah sarhoş zihnimle yaptığım bu dalgali, gel-
git'li akıl yürütmelerimin tadı otele girdiğimde kaçmıştı: sar-
hoş olmanın verdiği rahatlık ve çukuru doldurma isteğiyle ka-
tibe sarılıp yeni yılını kutlamış ve azar ıstıtmışım: *ne biçim bir
adamdım ben... sorumsuzun düşüncesizin tekiydim... neredey-
dim bütün gece... ya yakalansaydım kaç kişiyi tehlikeye ataca-
ğımı biliyor muydum?*

Katibe kızmışım, alınmışım ama yine de önemsemezmiş gibi
davranmış, adamın merdivenleri çıkarken arkamdan bağırıp
kendime çeki düzen vermem için beni uyarmaya devam etme-
sine, hatta tehditler savurmasına kulaklarımı tıkamışım.

O gün Karakuş açılmayacaktı, dolayısıyla bütün günü odada
geçirmek zorundaydım... Odanın soğuk olması umurumda de-
ğildi... Canımı sıkın şey sokağı seyredemeyecek olmamdı:
oyuğu kar örtmüştü... Pencere kolunu açamayacağımı bildi-

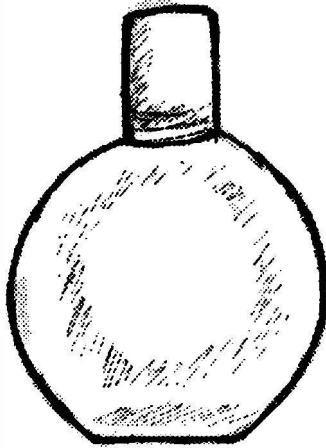
ğimden yağmurluğumu çıkarıp battaniyenin altına girmiş, resimlere gözümü dikmişim... Ama hayır, aklım dilsiz sanılan adamın söylediği şarkıdaydı; ne E...’ye, ne de kente yoğunlaşabiliyordum...

Yalnızca şarkı değildi yoğunlaşmamı engelleyen: katibin uyarılarını tehditlerini düşündükçe tedirginliğim kat kat artıyordu: artık bu otelde kalamazdım... Keşke bugün de açık olsaydı Karakuş, Cavit’le konuşur, ondan sığınacak yeni bir yer bulabilmem için yardım isterdim... Bir an önce yarın olsun diye uyumak istiyordum ama uyku öyle uzaklardaydı ki! / Çocukluğumda, yalnızca ertesi günü iple çektiğim akşamlar, kendime hayaller anlatmayı, düşler kurmayı erteler, bir an önce yarın olsun diye sımsıkı yumardım gözlerimi: iple çekilen ertesi günlerde aslında hiçbir şey özlemle beklenmeye degecek kadar güzel olmazdı benim için... İlk gençlik çağımda ise aşık olduğumda iple çekerdim ertesi günü, sevdiğimi göreyim, göz göze geleyim diye: ne sersemmişim!.. (hâlâ sersemim çünkü, her hafta sonu yaptığım yolculuklardan önce gözlerimi sımsıkı yumup bir an önce yarın olsun diye uyumaya çalışan kırk yaşını çoktan aşmış bir aymazım ben! Benim gibi sersem aymazları kendilerine ancak hor görülmek getirebilir.. Bu geçen gün kanıtlandı!)/

O gün yeni bir yer bulma düşüncesi, kısa sürede sıkıntı üretmeye başlamış ve ben alışkanlıklarımdan uzaklaşmanın getireceği yeni durumun olumsuzlarını içimden yineleyip, yeni bir sıkıntıyı yüreğimde çoğaltmaya başlamıştım: otel odası kötü ve soğuk da olsa alıştığım bir yerdi.. Yeni bir yerin bana ödeteceği şeyler mutlaka olacaktı!

O gün olumsuz düşüncelerimden yeni kaygılarımdan uzun süre kurtulamamış, hatta olumsuz olan her şeyi zihnimde iyice harmanlayıp eziyete dönüştürmüştüm...

Alışkanlarınız takıntıya dönüştüğünde işiniz zordur. Bir sürü sayrılığın yanı sıra saplantı ya da bilimsel adıyla obsesif kompulsif nevroz tanısı da konmuştur bana. Doktorum olan saygıdeğe bayan, bazen saygıya gerekli değeri vermeyen kişiler gibi davranır, sinirlenip bağırır bana: yabancı diller bilen, okumuş birinin bu hallere düşmesi olacak şey midir? Melankolinin yanı sıra bir de obsesyon! Hayır bunlardan değil, her gün onu aramamdan yakınmaktadır doktor hanım... Yoksa benim bir sürü sayrılığın yanı sıra melankolik bir obsesif olmam onun para kazanması için bulunmaz bir fırsattır. Ancak onun serotonin ya da dopamin konusunda verdiği konferansların ve ilaçların altı aydır hiçbir yararını görmedim: aslında ben E..’yi her gün gidip görmek istiyorum. Yanlış yazmadım; onu her gün gidip görmek istiyorum, evet o, onsekiz saatlik yolculuğu her gün yapmak istiyorum... Çünkü ruhumdaki kanama kendime eziyet etmemi de teşvik ediyor.. Doktor hanım bunu anlıyor anlamasına; ama neyse... Üstelik ondan sakladığım bir saplantım daha var; haydi artık açıklayıp rahatlayayım: plastik kolonya şişele-ri...

Yukarda şeklini gördüğünüz kolonya şişelerinden evimde on-larcası vardır. Onları bir dolapta saklarım... ve hemen her gün ya hastane kapılarından, ya eczanelerden bir yenisini alırım... Yıllar önce inzivaya çekilmiş olan bu alışkanlığım, altı ay önce ruhumdaki münzeviyle aynı anda uyanmıştır. Yaşamımın vazgeçilmez nesnesi olan bu plastik şişelerden biri mutlaka cebimde bulunur; sıkıldığım, bunaldığım zaman onu sıkıp okşar; dışarıdaysam bileğime, evdeysem yastığıma damlatır koklarım... Bu eylemler her zaman rahatlatır beni... Akşamları eve geldiğimde dolabı açar tek tek gözden geçiririm kolonya şişelerimi...

Şimdi karar verdim: yarın doktor hanımı arayıp ona bu saplantımı da açıklayacağım; hatta ona eskilerden söz edecek, ökçecinin ökçe takıntısını, Cavit'in kuş sevgisini anlatacağım. Belki bunlar işine yarar, serotonin uzmanının...

Sanırım yine yazının şehvetine kapıldım; temrinim baylan genç kızlar gibi seke seke alıp başını gidiyor... Bu bölümün adını Exercise Book koymamın nedenini anlamış olmanız... Yoksa siz geri zekalı bir yaratıcının yaptığı defter kapağına, başka anlamlar atfederek oyun oynadığımı mı sandınız?

X.

EFENDİ, UŞAK, KAHRAMAN

Günlerdir üniformalı bir adamın sokağa çıkma yasağına karşın; devriyelere, kolluk güçlerine aldırmadan, her gece Aksaray'da, Samatya da, Sofular'da, Yenikapı'da dolaştığı konuşulur olmuştu. Biz Karakuş'takilerin ortak kanısı bu adamın "dilsiz" olduğuydu. Herkes birbirine ürkü dolu fısıltılarla onun yeni adını fısıldıyordu: General adı giderek yaygınlaşıyordu.

Ben ve Cavit, General'in bir sesi olduğunu herkese söylemiştik. Özellikle Cavit, kösnül bir coşkuyla General'in şarkı söyleyebildiğini önüne gelene yemin billah anlatmıştı... Ama ne ben ne de Cavit, bu konuda kimseyi ikna edememiştik.

General artık gündelik yaşamın en önemli kişisi olmuştu: öyküleri fısıltılarla kulaktan kulağa yayılıyordu: anlatıldığına göre bir gece köprüaltı keşlerini toplayıp götüren devriyelerin önüne çıkmış, müthiş bir çatışmadan sonra hepsini kurtarmış... General kimi zaman Yenikapı'da, kimi zaman Samatya'da görülüyordu... Ne zaman nerede ortaya çıkacağı sırdı; ansızın zuhur ediveriyordu. Sabahları anlatılan öyküler, öyle değişik mekanlardan derlenmiş oluyordu ki hepsine inanmak olası değildi...

Neredeyse herkes,
/kolluk güçlerini her gece atlatıp
izini sürenleri çaresiz bırakıp
izbe kömürlüklere sığınıp
harap bahçelerden fırlayıp
dövüşüp
koşup
kaçıp
metruk evlere dalıp
izini yitirip/ gecenin insanları avlamasına izin vermeyen General'i konuşuyordu.

Gündüzleri üniformasız, çizmesiz aramıza katılan ve sıradan berduş yaşamını sürdüren General'e artık iş yaptırılmıyor; sık sık bira ısmarlanıyordu. O, her şeyi, her zaman yaptığı gibi sessizce kabul ediyor; içkisini içiyor sonra da Tatyos'la gidip Yenikapı'daki balıkçılara, çiçekçi çingenelere yardım ediyor; Karakuş'a balıklar, çiçekler getiriyordu... Ben, General karşıma gelip heykel gibi kımıltısız oturduğunda; onlarca kez anlattığım şeyleri yakınlıkla yineliyordum... Bir iki kez onu konuşturmayı denemeye çalıştıysam da başarısız olmuştum.

Tatyos da saygı gösterir olmuştur General'e: artık onu aşağılamıyor, eğlenmiyor, iş buyurmuyor ve bira bardağına saldırmıyordu. Tatyos'un hazırladığını varsaydığım yılbaşı şakası, ayrılmaz ikilinin aralarındaki ilişkiyi başka bir boyuta taşımış, efendi ile uşak yer değiştirmişti.

Niye mi o yılbaşı şakasını Tatyos'un hazırladığını varsayıyorum... Bu soruya yanıtı Tatyos'un şakaya, oyuna yatkın kişiliği ve geçmişi veriyor: Cavit hem Tatyos'un ona anlattıklarını, hem de yıllar önce tanık olduklarını bana aktarmış ve ben başka bir yaşamın tuhaf gerçeğiyle tanışmıştım: Tatyos, ellili yıllarda yıldızı her geçen gün daha çok parlayan bir komedyenmiş: Tarık Tıgılı... O yıllarda önemli bir tiyatro kumpanyasının değişmez oyuncularından biri olan Tarık Tıgılı, Cavit'in de bilmediği bir nedenden dolayı, rol arkadaşlarından birini yaralamış ve birkaç yıl hapis yatmış. 1960'da özgürlüğüne kavuştuğunda Beyazıt'taki düğün salonlarında, bir başka komedyenle ikili oluşturup, Şen Bülbüller adıyla gösteri yapmış; ancak dikiş tutturamamış; bir süre elinde megafon, destanlar, şarkı sözleri satmış... Daha sonra sesi güzel olduğu için bazı geceler havuzlu meyhanelerde şarkı söyleyip bahşiş toplamaya başlamış... Bununla yetinmeyen Tatyos, şarkılarının aralarına fırlatılan sıkıştırıp gösterisini geliştirmiş; dahası General'i kendine

ortak alıp yeni bir ikili oluşturmuş... Cavit'in bildikleri bu kadar değildi; Tatyos'la General'in yaptığı bir gösteriyi katıla katıla gülerek anlatmış, Tatyos'un söylediği şarkıyı mırıldanırken gözleri yaşarmıştı: /akşamın ileri saatleridir.. Havuzlu meyhanelerin en büyüğü olan Orkide'de herkes demini almış, muhabbetin en koyusuna dalmıştır... Ansızın megafondan duyulan bir ses meyhanenin ortasına gülle gibi düşüp, muhabbeti dağıtır: ...ve karşınızda Küçük Tatyos ve Dev Dilsiz! Bu anonsun hemen ardından biri kısa boylu- tombul; diğeri dev yapılı-sarışın iki adam meyhanenin orta yerinde kendileri için açılan yere koşarak, el sallayarak gelirler, dört bir yana dönüp eğilip selam verirler... Adamlardan uzun boylu ve sarışın olanı entari giymiş, yanaklarına ve dudaklarına kırmızı boya sürmüştür... Kısa boylu olan entariliyi bir tabureye oturtur, çevresinde sinirli sinirli dolaşmaya başlar... Taburede oturan hareketsizdir; gözlerini bir noktaya dikmiş öylece durmaktadır...

Kısa boylu konuşur:

- Söyle bakalım dilsiz karı, öpüşmek hangi ayda tatlıdır?

-

- Konuşsana dilsiz karı!

Sataşmalar:

- Dilsiz konuşur mu ulan!

- Dili var mı, dili?

Kahkahalar...

Kısa boylu emreder:

- He ya... çıkart bakayım dilini!

-

- Çıkartmıyor... Biz çıkartalım!

Kısa boylu entarilinin arkasına geçer, ağzını açması için avurtlarını sıkarak, konuşur:

- Bakın dili var!

-

- Konuşsana kadın!

-

Kısa boylu yine entarilinin çevresinde sinirli sinirli dolaşıp dert
yanmaktadır:

- Kadının ağzı var, dili yok olanı iyidir.. Ama bu karı var ya bu
karı, insanı çileden çıkartır, imandan eder, nuh der peygamber
demez, ağzını açıp gülmez... Seni gidi tüylerini almaz, cilvesiz
karı! He ya!

Sinirli koca bu sözlerden sonra, entarilinin kulağına eğilip ba-
ğırıp onu iter... Entarili yere düşer ve öylece serilip yatar. Kısa
boylu birkaç tur attıktan sonra, yerdeki karıyı çevirip, kaldırıp,
üzerine ata biner gibi biner ve şarkısını söyler:

Samatya küçük Pariz
Ortasından tren geçer
Kadının iyisi tüyü alınmış olandır
Öpüşmek bahar ayında tatlıdır
Kadının iyisi ağzı gülen
Dili olmayandır

Bu öyküyü Tatyos'dan da dinlemek istemiştım. Asıl amacım
General'in kim olduğunu nereden geldiğini öğrenmekti. Ancak
Tatyos, ser verip sır vermeyecek bir adamdı: ben onu konuştur-
maya çalıştıkça gülerek yüzüme bakıyor, *uzun hikaye boşver
anlamazsın, he ya!* deyip çekip gidiyordu...

Artık gece gündüz Karakuş'ta yaşamaya başlamıştım: otelden
kovulmuş, lümpen bir hergele gibi kapının önüne konuluver-
miştim. Bir sabah tam otelden ayrılırken katip beni çağırmış,
önce bir şey söyleyecekmiş gibi yüzüme bakmış, sonra uzanıp
kolumdan saatimi çıkarıp el koymuştu. Ardından tezgahın üze-
rine bıraktığım anahtar elinde sallayıp ayak işlerine bakan ço-
cuğu çağırıp çantamı getirmesini söylemişti.

Siz hiç kovuldunuz mu?

Eğer kovulduysanız bir insana yaşatılabilecek bu en aşağılık duygunun, ne büyük ruh kanamalarına neden olduğunu da bilirsiniz... Peki biri kolunuzu hoyratça çekip, saatinizi koparır-casına bileğinizden söküp ve bir başkasına git şunun eşyalarını getir diye komutan edasıyla emir verip sizi iyice aşağılarsa ne yaparsınız? Biraz düşünün!

Düşündünüz mü? Sanırım aranızdan dövüşürüm, kavga ederim diyenler olacağı gibi, benim durumumu düşünerek yorumlar yapanlar da olacaktır...

Düşünmeyi veya yorum yapmayı boş verin! Kovulduğunuzu duyduğunuz veya anladığınız an hiçbir şey yapamazsınız; büyük bir olasılıkla benim gibi taşlaşıp kalıverirsiniz... Ama sonraları öç almak istersiniz: hor görülen kişinin görüntüsü yalnızca kısa bir süre için tevazu figürü nitelemesine uyar. Sonrası ise: lanet olsun!

O sabah boş bileğime bakıp, saatin tenimde oluşturduğu izin ağır ağır silinmesini izlemiş; yaşanmış bir zaman parçasına, daha doğrusu anılara da el konulabileceğinin farkına varmış-tım: Saat, E... 'nin hediyesiydi; güzel bir zaman parçasını tekrar tekrar yaşattırdı bana: kırmızı kurdelenin çözülüşü, kutuyu saran yaldızın usulca açılışı... Dolgun, boğuk sesin yankılanışı: *ben takayım, uzat bileğini*... Bileğimi tutan ince uzun parmaklar... saatin usulca takılışı... Metal kemerin takılırken çıkarttığı tık sesi... Yüzün kızarması... Teşekkür mırıltıları... Paniğin atlatılması... Sarılma... Tenin baş döndüren ılık kokusu...

Lanet olsun, yalnız bunlar değil, başka sesler, ışık, bakışlar ve kösnüme de var: tren düdüğü, perdeden odaya sızan gün ışığı, şeker fabrikasının siren sesi...

Lanet olsun E...’de bütün kadınlar gibi hediye alıp vermeyi se-
verdi; beni de bu yönde bir anlamda eğitmişti: sanırım her iki-
miz de, hediye alıp vermenin ardından gelen, törensi anları se-
viyorduk... Hele ben, kendimi sevginin ılık kokusuna teslim et-
mekten çok büyük haz alıyordum...

Şimdi ise bambaşka düşünceler içindeyim ve kendi kendime
soruyorum: bir insan, bir diğerine niye hediye verir? Çok fazla
düşünmeden yanıtlayayım:

1. çıkar umduğu için
2. teşekkür etmek için
3. sevdiği için

İlk iki maddenin bence hiçbir önemi yok, ama üçüncü madde
çok önemli: çünkü sevgi bitebiliyor; o zaman ne yapacaksınız
aşkınızın anı nesnesini? Hele sizin değil de, hediye veren kişi-
nin sevgisi bitmişse ne olacak? Bence bir insan bir diğerine ne
hediye vermeli, ne de almalı!

Lütfen bir kadın size sevgisini göstermek için hediye vermişse,
asla almayın, ya da onun sevgisinin biteceğini düşünüp serin-
kanlı yaklaşın ve sakın o anı nesnesinin yaşamınızın vazgeçil-
mez bir ögesi olarak görmeyin

Ben E...’nin hediye ettiği saati, bedenimin ayrılmaz parçası
olarak değerlendirmiş, yıkanırken bile bileğimden çıkartmak
zoruma gitmişti...

Geçen gün (hâlâ geçen gün yazıyorum) elimde E...’ye verilmek
üzere hazırlanmış hediye paketi öylece kalakaldığımda, kovul-
maktan beter olmuş, hediye alıp vermenin ne kadar anlamsız
bir eylem olduğunu kavramıştım; ama **lanet olsun**, saati kati-
bin elinde gördüğümde böyle düşünmüyordum...

Lanet olsun, o gün lümpen bir hergele gibi ya da içi tıklım tıklım dolu bir çöp torbası gibi kapının önüne konuluvermiştim: ayak işlerine bakan çocuk, çantamı elime tutuşturduğunda, *saati almasaydınız, sonra öderdim paranızı* deyip katiple konuşmaya çalışmış; ama yalnızca bir işaretle koluma girilmiş, kapıya sürüklenmiştim. Ardından tezgahın üzerine bıraktığım resim torbası da getirilip otelin kapı eşiğine atılmıştı.

O gün içi tıklım tıklım dolu olan çöp torbası hiç durmadan söylenip içmiş, için için ağlamış; kenarlarından sular sızmış, gide-rek kokuşmaya, kurtlanmaya başlamıştı... Evet, o gün tam anlamıyla böyle hissediyordum kendimi. Utancımdan ne kirli beyaz tenli kadına bakabiliyor, ne de manzara resminde dolaşabiliyordum. Gözlerimi kilise bahçesine dikmiş, katılıp kalmıştım... ve sanki içki dolu vücudum musalla taşına konmuş, meyhaneci tezkiyemi yapmaya hazırlanıyordu.

Hayır katibin “lümpen hergele” diye hakaret etmiş olması umurumda değildi... Çünkü artık “lümpen” olmanın çok da kötü bir şey olmadığını anlamıştım...

Not:

Musalla Taşı:

Bir gün ıçkı dolu vücum

Musalla taşına konursa

Sen bilirsin meyhaneci onu nasıl sevdiğimi

Namazım kılınır da

Merhumu nasıl bilirsiniz diye sorulursa

Tek suçu aşka inanmaktı

İyi biliriz dersin değil mi

(beste: Orhan Gencebay, söz: Cengiz Çerezcioğlu)

Otelden kovulduğum gün, Cavit'in "bir süre burada kal bari" demesi üzerine az da olsa rahatlamıştım, çünkü içki dolu vücu-dum gecenin avı olmaktan kurtulmuştu. O akşam kepenk üzere kapandığında, pencere kenarındaki iki masayı birleştirmiş, üzerlerine yağmurluğumu serip uzanmıştım.

Şubatı. Buz gibi oluyordu geceleri. Üstelik Novart, her gece kilise bahçesinde firdönüp durmadan havlıyordu.

Yer değiştiğinizde edindiğiniz alışkanlık nesneleri de değişiyor: tahta kurusu pisliği ile lekelenmiş; benli, kirli yastığım, bir türlü açıp hava alamadığım oyuğum, döşeme tahtalarım, seh-pam yoktu artık ve ben onları huzursuzluk duyarak özlüyordum. Her sabah otelden ayrılmadan izlediğim ökçeciye ve onun eline aldığı ökçeyi ansızın öpüvermesini unutmam ise olanaksızdı.

Gecenin sesleri de değişmişti: Gedikpaşa'daki otel odasında bana eksilerek ulaşan tıkırtılar, tıptırtılar, denizin üfürdüğü kay-gan uğultu Karakuş'ta yoktu. Kıpır kıpır devinen bir gecenin içindeydim artık ve kendimi sokaktaymış gibi hissediyor; siren seslerini, düdük çığlıklarını duyduğum an, yerimden fırlayıp masaların arasında koşmaya başlıyordum. Her şeye karşın yeni yerim bana bazı kolaylıklar sağlamıştı: geceleri içkiye devam edebiliyordum: sifondan bira çektiğimde ya da bir ölçek votka aldığında hemen bir kibrit yakıp, bir kağıda içkinin ede-rini yazıyor, kısacası param olduğunda ödemek üzere Cavit'e olan borcumun dökümünü yapıyordum. Kibrit, kolonya şişesi-nin yanı sıra en önemli eşyamdı: geceleri kirli beyaz tenli ka-dını görmemi sağlıyordu.

Bir gece dolanıp, koşup, bağırıp yorgun düşmüş masaların üzerine uzanmaya hazırlanıyordum ki, kilise bahçesine bakan pen-cerenin tıklatıldığını duymuş, korkuyla yaklaşip perdenin ucu-

nu aralayıp bakmıştım: Camı tıklatan General'di: eliyle işaret edip pencereyi açmamı istiyordu. Pencerenin önünde başka bir konuğum daha vardı: Novart: hayvan General'i rahat bırakmıyor, havlayıp saldırıyordu... Köpek, ancak çok sert bir tekme yedikten sonra kaçıp uzaklaşmış ve ben aynı anda General'i içeri almıştım... Siren ve düdük sesleri yaklaşıyordu. Konuğum beni pencerenin önünden çekmiş, birlikte duvar dibine çökmüştük: kilise bahçesinden gelen seslere kulak kesilmiştim. Ayak sesleri, koşturmalar, konuşmalar ve Novart'ın yükselen sesi beni neredeyse öldürecekti. Titremeye başlamıştım. General yaşadığım korkuyu anlamış olacak ki elimi tutmuştu... Novart'ın havlamaları artık kızgın hırlamalara dönüşmüştü. Her şey pencereye çok yakın bir yerde olup bitiyordu. Çöktüğüm duvar dibinden görüyordum: kartalın asılı bulunduğu sergen camında mavi bir ışık çılgın gibi, hiç durmadan dönüyordu. Kilise bahçesine girenlerle Novart'ın arasında yaşanan -duyarak algıladığım- dalaş, tek bir el silah sesiyle sona ermişti. En son duyduklarım ise kaygan, kırgın bir çığlık ve uzaklaşan ayak sesleriydi... Çok geçmeden sergen camında dönen mavi ışık da homurtuyla uzaklaşmış, som sessizlik olmuştu.

Titremem durmamıştı. Kımıldamadan oturuyorduk. Ne kadar zaman geçmişti; kestirmem olanaksızdı... Zamanı algılayacak durumda değildim, belayı Novart'ın sayesinde savuşturmuş-tuk; ama benim korku nöbetinden kurtulmam için zamanın dışında bir yardımcıya daha ihtiyacım vardı; titrememem durur durmaz yerimden kalkıp bira sifonunun başına gidecektim.

O akşam, kendime ancak General'in sesiyle gelebilmişim:
- Ah, E...!

Sesi duyduğumda dönüp konuğuma bakmış; tam olarak göremediğim gölgeli yüzünde belli belirsiz bir gülümseme hisset-

miştim. General, ona uzun uzun merakla bakmamdan olacak E...’nin adını yinelemişti:

- Ah, E...!

Yalnızca bir sesti bu: boş, E...’yi tanımayan; biraz kaba, yırtık pırtık bir ses... Anlamını bilmediğimiz, kavrayamadığımız, kodlayamadığımız nesnelerin adları ağızımızdan çıktığında; o nesne hakkında hiçbir şey bilmediğimiz, ya da yabancı olduğumuz nasıl hemen anlaşılırsa; bu ses de öyleydi: *Tahsin* adını ilk kez söylediğimde, tanımlanması neredeyse olanaksız takırtı gibiydi...

O akşam A’nın incelendiğı, E’nin kalınlaşıp, “EĞ” haline geldiğı “Ah, E...” sesi iyi gelmişti bana: ne de olsa ruhumu kanatan “şey”lerden birinin adını, bir yabancından duymuştum.

General’in sesini iki ay sonra yeniden duyacaktım: ama bu ses, bir kişinin ya da bir nesnenin adı değıldi: ağlamaydı, hem de hıçkıra hıçkıra, katıla katıla !...

General artık hemen hemen her gece geliyordu pencerenin önüne: kimi zaman içeri giriyor; içki içip beni dinliyordu, kimi zaman ise yalnızca camı tıklatmakla yetiniyor; perdeyi açtığımda geriye çekilip, kolunu uzatıp selam veriyor, hemen ardından karanlığa karışıp yitiyordu. Kış bitmek üzereydi. Gece-ler kısalmış, güneş daha erken doğmaya başlamıştı. Sokağı çıkma yasağı devam ediyordu; ancak artık siren ve düdük sesleri daha az duyulur olmuştu: her halde huzur, az da olsa tesis edilmişti.

Bir gece cam yine tıklatılmış, kalkıp perdeyi çekmiş; önce yaşadığımız günlerin bir parodisi olarak değılendirdiğim o tuhaf selamı alıp, aynı şekilde -hem de daha abartılı- karşılığını ver-

miş; sonra da pencereyi açmak için uzanmıştım... Ama hayır içeri gelmek istemiyor, el işaretleriyle beni dışarı çağırıyordu. Öyle ısrar ediyordu ki her şeyi göze alıp pencereyi açıp dışarı çıkmıştım...

Aylardır ilk kez gecenin içindeydim: önce kilisenin bahçesini aşmış, Karakuş'un önüne gelmiş; sonra elli metre kadar yürüyüp durmuştuk: Sergeni kırmızı bir ampulle aydınlatılmış, bir işyerinin önündeydik... Camında "Bahçevanoğlu/ Düğün/ Vaf-tiz/ Cenaze İşleri Yapılır" yazan bu yerde durmamızın nedenini ilkin anlamamıştım... Bahçevanoğlu'nun sergeninde bir sürü tören fotoğrafı, küçük istavrozlar, çiçek buketleri, minik çelenkler vardı... Sonunda İsa resminin yanında duran Novart'ın bir papazla birlikte çektiirdiği fotoğrafı görmüştüm: fotoğrafın önünde kuru bir gül duruyordu. Öylece kalakalmıştım...

Bir süre sonra General kolumdan çekip, beni Novart'ın büyü-sünden kurtarmış, karanlığın içine dalmıştık: yoğun bir duman her yeri kuşatmış, ağır ağır deviniyordu. Biz adım attıkça bulutlar dağılıyordu... Kimi zaman dumanların arasından küçük ışıklar çakıp sönüyordu... Sanki iyice yoğunlaşmış ve camsı bir sıvının içindeydik... Hızlanamıyorduk, çünkü iki adım ötemizi görmemiz bile olası değildi ve ansızın karşımıza bir karaltı çıkıyor, onu elimizle yoklayıp, çevresinden dolanıp yolumuza öyle devam ediyorduk...

O gece çöp bidonlarını, durak demirlerini, ağaçları yoklayarak ilerlemiş, derinlerinde bir alevin görüldüğü kümbet gibi bir yerin önünde durmuş, bir mazgaldan atlayarak içeri girmiştik. Mağara gibi bir yerdi burası... Aleve doğru iki adım atıp durmuştuk: bir berduş maltızın başından kalkmış, birkaç kişiyi iteleyip bize yer açmıştı.

Gözlerim karanlığa alıştığında kümbetin içinde onlarca insanın olduğunu fark etmiştim. Hepsinin iyice duman oldukları belliydi. İlerde, mezar taşlarının olduğu yerde devinen bir şey vardı, neden sonra onun bir köpek olduğunu anlamıştım. Mezar taşlarının önündeki yığından, ağlarcasına bir şarkı sesi geliyordu. Bu dertli ses, mazgaldan içeri doluşan dumanı sanki daha da ağırlaştırıyordu. Şarkının, kimi zaman sağdan soldan yankılanan *ah ulan!*, *ah!* yakınmalarıyla tuhaf bir uyumu vardı...

General, kendisine uzatılan sigarayı sömürdükten sonra bana da uzatmıştı...

Mazgalın açtığı boşluktan görüyordum: sis öyle bir çökmüştü ki Aksaray'a, Ufî (Ucuz Fakat İyi) mağazasının cephesinden sarkan reklam bezleri kımıldadıkça bütün bina yere yatıp kalıyordu... Gökyüzünde ise ay değil, dağılmış çürük yumurta vardı... ve mide bulandırıcıydı... Kümbetin içindeki ses giderek yükseliyor, canımı sıkıyordu.

General beni kolumdan tutup ayağa kaldırmıştı ki, kümbetin içinde bir ses yankılanmıştı:

- Hadi bakalım ibneler, ne varsa toslayın... General abimiz için!

O gece mazgaldan atlayıp yeniden gecenin içine düştüğümüzde, uzun bir süre yürümüş, bir evin önünde evine durmuştuk. General kapının eşiğinde sızıp kalmış Tatyos'u sarsarak uyandırmış, avucuna iki elli kuruş ve bir lira bırakmıştı. Daha sonra General önde ben arkada birkaç kat merdiven tırmanıp, karanlık bir odaya girip içki içmiştik.

Sabaha karşı Karakuş'a dönüp, aralık bıraktığım pencereden içeri girdiğimde hemen masanın üzerine uzanıp uyumuştum...

Gün boyu ise bir türlü kendime gelememiş, General'in odasında gördüklerimi bir sanrı olarak değerlendirmiş, unutmaya çalışmıştım... Ama gördüklerim sanrı değil gerçekmiş: çok değil iki hafta sonra General'in sırrını öğrenecektim.

XI.
AKSARAY BİR ÜLKE

Artık sona yaklaşıyoruz/
yazının bitmesini istemiyorum/
çünkü çok iyi biliyorum: yazı sona erdiğinde büyük olasılıkla
yaralı kalmayı sürdüreceğim/
en başta yazdım: yazı beni öldürsün daha iyi/
yazmalıyım öyleyse, durmadan, vazgeçmeden, iyi ya da kötü,
nasıl olursa olsun yazmalıyım/
kaç gündür yazıyorum/
kestirmem olası değil/
ancak bu bulutsu, sağaltıcı eylemin olumsuz izleri de belirme-
ye başladı bedenimde/
parmak uçlarıma kan oturdu, mor lekeler oluştu/
az önce, hela aynasında yüzümü gördüm: kıpkırmızı olmuş/
ruhumdaki kanama, yüzümde ve parmak uçlarımda somutlaş-
mış/
kendini dışa vurmuş/
gömleğimin kollarını sıvayıp kollarıma; pantolonumu sıyırap
bacaklarıma baktım/
her yerim kan kırmızısı.
yalanım yok/
her şeyi gördüğüm gibi, hissettiğim gibi yazıyorum/

Dinlen diyor parmak uçlarım/
dur artık diyor ağrıyan bileklerim/
ne yazdığının farkında değilsin diyor zihnim/
Siktirsin zihnim, *az önce, iyi ya da kötü nasıl olursa olsun yaz-
malıyım* sözcüklerini güdüleyen sanki kendisi değil/

Öte yandan zihnim, başka şeyler için de kışkırtıyor beni, ve şu
uyarı beynimin kıvrımlarında durmadan yineleniyor:

- Haydi, harbi ol; açık açık yaz... Haydi, artık itiraf et/

Peki öyleyse harbi olup açık açık yazıyor, itiraf ediyorum: as-
lında bütün bunları E...’nin okuması için; acımı, sancımı, kana-
mamı anlasın, bana acısın diye yazıyorum/
İsteğim şu: yazı onun da ruhunu kanatsın/

Ah, E.../

inşallah senin de yüreğine kan oturur/

Hor gördün beni/

hor görül E... mi/

İçki dolu vücudum musalla taşına konulduğunda kavrum kav-
rum kavrul E... mi/

henüz feryada gücüm var/

duy beni/

dertler benim/

çile benim/

hasret benim/

hayat senin olsun/

lanet olsun/

senin olsun/

Lanet olsun: saçmalıyorum/

ne düzen, ne de mantık kaldı yazdıklarımda./

yazıyı başına buyruk bırakmaya karar vermiştik;

ama bu kadar da değil/

Bu saçmalıklar için, daha sonra bir çözüm bulurum; şimdi ya-
pılacak en doğru iş, Orhan Gencebay’a ara verip Wagner’e ve
General’in öyküsüne dönmek...

General o gecedен sonra hemen her gece gelmiş, camı tıkladı, beni sokağa çağırmişti; artık birlikte sürtüyorduk... Zaten kısa bir süre sonra sokağa çıkma yasağı kaldırılmış; daha rahat hareket eder olmuştuk; bu sayede her yeri keşfediyor; /en izbe yerleri, sabaha kadar açık olan içki evlerini, fütursuzca dolaşan berduşları tanıyor; anayola şarkılar saçan minibüslere binip, Beyazıt'a gidiyor, Soğanağa'da, Gedikpaşa'da dolaşıyor; ökecinin önünden geçip Kumkapı'ya iniyor, yürüyerek Aksaray'a dönüyorduk/

Gece yeniden hayat bulmuş; daha doğrusu hayata dönmüştü: /sağda solda, türbe içlerinde, yeraltı geçidinin girişinde; harap bahçelerde saklanan kim varsa artık sokaklardaydı/ Bugün bile, o insanları gündüz görmek olası değildir, /onlar geceleri yaşarlar: tavernaların kapılarında, beyaz tenli Slav dilberlerinin pazarlandığı, belalı otel lobilerinde, deri giysiler satan mağazaların sergen tentelerinin altında birer gölge gibi süzülürler; birkaç liraya ne iş verilirse yaparlar: esrar zula eder, kadın satarlar, adam dövüp, yan keserler ve gün doğmadan hiçbir iz bırakmadan yitip giderler/ O zamanlar bile Aksaray'da gündüzleri ancak bizim, General ve Tatyos gibi herkes tarafından kabullenmiş birkaç berduştan başkası dolaşmazdı.

ve o zamanlar Aksaray geceleri,
her Şeye karşın,
bu denli pis kokmazdı/
Çünkü, o zamanlar duvar diplerinde aybaŐı pamukları,
tampon kapsülleri,
ersuyu birikintileri göremezdiniz... Bir iki yaşlı orospudan başka kadın da yoktu o zamanlar Aksaray'da:
onlar Őimdikiler gibi,
sokakların kuytu,
karanlık köşelerinde düzüŐmezler;
bekar odalarına giderlerdi.

Günlerdir gece gündüz yağın; hayatı kara, ıslak bir çukura; insanlar çılgın birer lağım faresine çeviren yağmurun dindiğı, güneşin mızıkçı bir oyunbaz gibi gökyüzünü yırtıverip, daha Şiddetli yağmurları işaret ettiğı sası bir nisan günü yaşandı Şimdi yazacaklarım: o amansız günleri yaşayanlar bilir; çukur semtleri sular basmıŐ, Sofular'da yokuş aşağı akan sele kapılan üç yaŐında bir kız çocuğı Yenikapı'ya kadar sürüklenip boğulmuş; insanlar günlerce okullarda, kışlalarda yaşamak zorunda kalmıŐlardı. Ben ise, o günlerde Karakuş'tan hiç çıkmamıŐ; kilise bahçesinde devinen suları izleyip E... 'yi düşünüp, kirli beyaz tenli kadına bakıp oyalanmıştım.

O sası nisan günü, yağmur dinip, güneş kısa da olsa yeniden Aksaray'ı aydınlatınca sokağı çıkmıştım.

Açıkta çiçek satmaları yasaklandığı için bir süre önce Aksaray'ı terk etmek zorunda kalan çingenelerin; iki ayak bir tahta tezgahları çürümüş, bulundukları yerde dağılıvermişti. Bu tezgahları
/çalıp
kırıp
yakıp/ ısınmayı düşünen keşlerin ve berduşların niyetleri böylece suya düşmüştü. Bu kadar kesin yazdım, çünkü bir gece tahta bir tezgahın kısa süre içinde eller ve ayaklar kullanılarak nasıl parçalanıp, yakılacak duruma getirilip, götürüldüğüne tanık olmuştum.

Yalanım yok, açıkta çiçek satmak 1981 yılında gerçekten yasaklanmıştı. Ancak açıkta simit, lahmacun ve köfte satışı için bir önlem alınmamıştı. Şimdi düşünüyorum da bu yasak büyük olasılıkla kapalı yerde çiçek satışı yapanların marifetiydi... Neyse ki zaman çingenelerin yararına işlemiş; açıkta çiçek satışı yeniden serbest bırakılmıştı, ama bir koşulla: çingeneler Edirne Halkoyunları Ekibi'nin giysileriyle satış yapacaklardı. Gelin görün ki bu çok anlamlı turistik çaba, çok kısa sürede geri tepmiş; zavallı çingeneler, oynamaktan yorulup dinlenmeye çekilmiş folklor ekibi görüntüsünden kurtulmuşlardı.

Bu kadar tarihi bilgi yeter: o sası nisan gününe dönüyorum.

O sası nisan günü her şey gerçekten *tefessüh* etmişti: havada ağır bir çürük ve küf kokusu vardı. Yağmurun şiddetinden dolayı hissedilmeyen kokular; ıslanıp yeniden üzerimize üşüşüp tütmeğe başlamışlardı... Evet yanlış yazmadım kokular duvar diplerinden, su mazgallarından, ince bir duman olarak görünür olmuş, tütüyorlardı: duyduğumuz narenciye, zerzevat, kedi-köpek leşi kokusuydu, ama ıslaktı... İnsan teni bile ıslak ıslak kokuyordu; kekremesi, ekşi yoğurt gibi...

Ben de herkes gibi yağmurun dinmesini fırsat bilmiş, dışarı çıkip duvar diplerinde dolaşıp, çevreyi izlemiştim... Duvar diplerinde dolaşmışım çünkü Aksaray'ın ortası bir göl gibiydi. Bu boz bulanık kirli göl o gün, Aksaraylıların eğlencesi olmuştu... Ben de diğerleri gibi gölün kıyısına gitmiş; olanı biteni izlemeye başlamışım: gölde çıplak dolaşanların yanı sıra şişme bota binip gezenler de vardı. Suların üzerinde kedi-köpek leşleri; narenciye, zerzevat yüzüyordu. Bir ara General'i görmüştüm, elinde bir torba akıp giden zerzevatın peşine düşmüştü.

Güneş ışığı gölün üzerinde sekip oynuyor; bir sanrıyı andıran bu karanlık şenliği biraz olsun aydınlatmak için uğraşıyordu. Ama nafileydi! Göle otomobil lastikliler de gelmişlerdi, şişme botun çevresinde itişip kakışıyorlardı. Bazıları ise General'i örnek almış narenciye, zerzevat avına çıkmıştı. Öte yandan belediye ekipleri de gelmiş; birkaç koldan çalışıp suyu boşaltmak için uğraşıyorlardı. Gölde yaşanan tam anlamıyla kara bir gösteriydi: insanlar günlerce kapalı kalmanın üzerlerinde oluşturduğu çöküntüyü, pis suların içinde debelenerek, oynatarak gidermeye çalışıyorlardı. Ben bunları düşünüp General'i izlerken; gölün üzerinde ansızın bir yelkenli belirivermişti: kırmızı-lı, mavili bir yelkenliydi bu; suyun üzerinde öyle güzel süzülüyordu ki, ansızın her şeyi değiştirivermişti. Yalnız ben değil, gölün kıyısındaki herkes bu değişikliğin farkındaydı ve yelkenliyi büyülenmiş gibi izliyordu.

Bu arada gölün kıyısında hemen küçük bir ticaret merkezi oluşmuş, açıkta simit, lahmacun ve pamuk şekeri satışı başlamıştı. Hatta gölün kıyısına fırlıdakçı, baloncu da gelmişti Ya-kında kutlanacak ulusal bayramı düşünen iş bilir bir satıcı ise sopaya geçirdiği bayrakları sallayarak, dağ başını duman almış marşı eşliğinde satmaya çalışıyordu.

General narenciye zerzevat toplamaktan vazgeçmiş; yelkenli-nin peşine düşmüş, onunla birlikte akıp gidiyordu.

General, çok geçmeden yelkenliyi yakalayıp, kapatıp sırtına alıp, gölden çıkıp uzaklaşıp gitmişti. Doğrusu o gün kızmıştım ona: çünkü çingenelerin nereden apartıp getirdilerse; üzerinde Clup Mediterranee yazan; gölgesinde sap kesilip demet yapılan plaj şemsiyesi, günümü renklendiren; kanımı sulandırıp sancı-mı azaltan tek şeydi.

General yelkenliyle kayıplara karıştıktan çok az sonra belediye ekipleri tıkanmış pissu deliklerini bulmuşlardı: göl önce ağır ağır; sonra da çok büyük bir hız ve gurultuyla akıp gitmiş, biz-lere izlemememiz için zerzevatları, leşleri ve tüten çamuru bır-akmıştı.

O gün belediye ekipleri gerçekten çok çalışmışlardı: bir hafta-dır kulaktan kulağa yayılan, önce dedikodu sanılan, ama sonra-dan doğru olduğu anlaşılan bir karar o gün gerçekleştirilmiş; Vatan Caddesi'ndeki havuzlu meyhaneler, barakalar yerle bir edilmişti.

Öğleden sonra bütün Aksaray, havuzlu meyhanelerin oradaydı: birkaç kişinin direnişi çok uzun sürmemiş; adamlar karga tu-lumba araçlara tikiştirilip yıkım yerinden uzaklaştırılmıştı. Do-zerler, kepçeler hazırды; son bir kez meyhaneler, barakalar ge-

zilmiş; içerde bulunanlar, sızıp kalmış olanlar dışarı çıkarılmış ve hemen ardından saldırı başlamış, en öndeki iki baraka yerle bir edilip, yıkım konvoyu yeni bir atağa hazırlanırken; izleyici kalabalığı dalgalanmış; General insanları yarıp, elindeki plaj şemsiyesiyle dozerlere, kepçelere saldırmıştı. İlk başlarda bu saldırı karşısında şaşkınlık geçiren, dozerlerini ve kepçelerini durduran sürücüler çok geçmeden yıkım makinelerini direnişinin üzerine sürmüşlerdi. Ben tedirgin olmuştum; General'in başına bir şey gelmesinden korkuyordum. Cavit'le konuşmuş, az ötede ellerini çırparak olayı izleyen Tatyos'a bağırmış; General'i geri çekmelerini istemiştım. Ama her ikisi de oralı olmamış; özellikle Cavit, başımızı belaya sokmanın aleml yok diye beni uyarmıştı. Ben ise Cavit'in kolumu mengene gibi sıkan elinden kurtulmak için kendimi çok da fazla zorlamıyordum...

General,
/plaj şemsiyesini sallayıp
üzerine gelen dozerlere vurup
geri çekilip
araçların arkalarına koşup
tekrar saldırıp
tekrar vurup/ direnişini sürdürüyordu. Şemsiyenin bezi parça parça olmuş, telleri dağılıp dökülmüştü... Çok değil birkaç saat önce gölün üzerinde süzülen, hayatımızı renklendiren yelkenli; artık yalnızca demir bir sopaydı. Kalabalık General'i ısıklarla, alkışlarla destekleyerek kışkırtmaya başlamıştı ki, dozerlerin kepçelerin arasından beliriveren güvenlik güçleri, direnişçiye saldırmış, biri tabancasını çıkarıp havaya ateş etmiş; diğerleri ise coplarını kullanıp General'i yere düşürüp, dövmeye başlamışlardı. Kalabalık ansızın susmuş, eylemi sessizce izlemeye başlamıştı: General yerde debeleniyor, çırpınıyor, koluyla yüzünü kapamış, kanayan başını korumaya çalışıyordu. Az

sonra direnişçinin güçsüz düştüğünü anlayan güvenlik güçleri coplarını bellerine takmış, General'i ayağa kaldırıp tokatlara sürüklemeye başlamışlardı. Bu arada Cavit'le göz göze gelmiş ve ona bir şeyler yapması için yalvarmışım. Cavit sonunda dayanamamış, güvenlik şefinin yanına gidip, General'in deli olduğunu, konuşmadığını söylemiş, bırakması için yalvarmaya başlamıştı... Az sonra Tatyos da şefin yanına gitmiş çevresinde dolanıp Cavit'e destek olmaya çalışıyordu ki, kalabalıktan davudi bir ses yükselmişti:

- Bırak be amirim, garibi!

Bu sestten güç alan kalabalık alkışlarla bağırmaya başlamıştı:

- Bırak... Bırak... Bırak!

Ben de bağırıyordum. Birkaç polis bize doğru yönelmiş, coplarını çıkarıp önümüzde dikilmiş, saldırmak için emir bekliyordu... Ama kalabalığın susmaya niyeti yoktu... Amir olayların giderek büyüyeceğinden çekinmiş olacak ki kalabalığı, yıkım ekiplerini engellemeye kalkışmaması için uyarmış; aksi takdirde hepimizi tutuklayacağını söylemiş; sonra dönüp General'e iki tokat atıp kalabalığa itmişti...

O ikinci bütün meyhaneler yerle bir edilmiş; onlarca kedi, onlarca köpek, onlarca fare sürüler halinde Aksaray'ın dört bir yanına dağılmıştı...

Ben o gün tanık olduklarımı hiç unutmadım: hele General'in hıçkırığa hıçkırığa; yankılı bir sesle ağlayarak uzaklaşması hâlâ gözümün önünde.

Gece/

Sona yaklaşıyoruz/

masanın üzerindeki **General'e ait anı nesneleri** giderek önem

kazanıyor/
yazdığım her şey defterlerde kalsa ne iyi olurdu/
ama ne yayınevine verilebilir, ne de E...’ye gönderilebilir, bu
paçal dertleşmeler/
bilgisayarda veya daktiloda harfler hep aynı büyüklüktedir/
daktilo, harf konusunda yazara tek bir seçenek sunar/
ama bilgisayar öyle mi; puntonuzu kendiniz seçersiniz:
10, 12, 16/
üstelik bilgisayar sayesinde kimi zaman italik, kimi zaman
bold karakterler de kullanabilirsiniz/
ama bütün bu kolaylıklar, el yazısının sunduğu güzelliklere sa-
hip değildir/
kitaplar da öyle değil midir/
hangi kitap yazma sürecindeki yazarın ruh durumu konusunda
bilgiler verir/
hemen hemen hiçbirini/
kitaplarda her şey neredeyse tek puntodur/

Şimdi yazdıklarımı bakıyorum/
evet yalnızca bakıyorum/
okumuyorum/
sayfalar arasında farklar var/
hatta satırlar bile çok farklı/
bazıları akıp gitmiş/
bazıları tıkkış tıkkış/
bazıları özenli/
bazıları saldırgan/
sağ ya da sol elle yazmamla ilgili değil bu çeşitlilik/
ruhumla ilgili/

Okuyucu, sen -yazdıklarım kitaplaştığında- onları tek punto
olarak okuyacaksın/
ve ne yazdıklarımı/

ne de beni tam olarak algılayabileceksin/
ama şunu kesinlikle unutma: ben yazar denen biçareyi senden
çok daha iyi anlarım/

Edebiyat eseri, tek düze, yan yana dizilmiş harfler, yazı imleri,
ardı ardına akan giden sayfalar mıdır/
bak sana bir açıklamada bulunayım/
yazım imleri, noktalar, virgüller, üç noktalar; çoğu kez düzelt-
menler, editörler aracılığıyla yazıya eklemelenir ve sen böylece
her yönüyle mükemmel bir kitabı okumuş olursun/ okurken ise
gerilir, sevinir, kızar, şaşırırsın/
senin için üzülüyorum okuyucu
çünkü sen yazı denen sağaltım
ya da ölüm aracının hakikatine hiçbir zaman yaklaşamazsın/
ah, bu kitabı, bir de benim defterlerimden okuyabilseydin
kim bilir; ne denli değişik duygular kuşanırdın/

Zavallı okuyucu!

Zavallı okuyucu, seninle oyunlar oynadığımı sanma; yalnızca
duygularımı ifade etmeye ve seni, biraz olsun kitabın tek düze
akışından kurtarmak, el yazısının, tasarımın, temrinin büyüle-
yici sürecine ortak etmek istedim... Hepsi bu!

General'e ait anı nesnelerinin

bir küçük not defteri,
bir kartpostal,
bir mektup,
bir pazubent

Ve üç fotoğraftan oluştuğunu sanırım unutmadın. Ben bu eski zaman nesnelerine bakıp sana General'in sırrını açıklamaya, ona bir yaşam kurmaya çalışacağım; ama önce onları nasıl edindiğimi anlatmalıyım: havuzlu meyhanelerin, barakaların yerle bir edildiği günün akşamı yağmur yeniden başlamış, hiç durmadan üç gün daha sürmüş ve kokuları yine yok etmişti. Seslerin kokular üzerinde etkileri olduğunu 6 günlerde fark etmiştim: zihnim, cama vuran damlalara, kaldırım taşlarına vuran sert ıslık darbelerine, gürül gürül akan sele kilitlenmiş; koku almaz olmuşum...

Yalnız kokularla değil renklerle de ilişkim sınırlanmıştı, her şeyi gri ve kahverengi görüyordum.

O kokusuz, gri ve kahverengi günlerde General'in Karakuş'a gelmemesini olağan karşılamıştım... Ama güneş, gündüzle geceyi belirlemeye başladığında ve ben kokular ve renklerle yeniden buluştuğumda General'i merak eder olmuşum.

Tatyos ise sabahları gelip temizlik yapıyor, ardından birasını içiyor, hiç kimseyle konuşmadan bir süre oyalanıyor, sonra da çekip gidiyordu... Artık geceleri dolaşamıyor ve General'le yaptığımız sessiz yolculukları özliyordum. Günlerdir kimseyle dertleşememiş, yakınamamıştım. Cavit öyle yoğun çalışıyordu ki, benimle ilgilenecek durumda değildi: Vatan Caddesi'ndeki yıkım ona yaramıştı; Karakuş'a yeni müşterilerle dolup taşıyordu... Eleman sıkıntısı da çekiliyordu: artık bulaşıklara, temizliğe ve servise de yardım ediyordum...

Birkaç kez Tatyos'a General'i sormuş yanıt alamamıştım...

Tatyos isteksiz ve suskundu. Gözlerine anlamını çözemediğim bir korku perdesi inmişti: General'i sorup onu sıkıştırdığımda yüzü gölgeleniyor, gözleri doluyor, sıkıntılı bir he ya çekip yanımdan kaçıp Karakuş'u terk ediyordu. Bir keresinde suçunu itiraf etmek üzere olan biri gibi ağzını açıp; bak Tahsin... demiş, gerisini getirmemişti... O, mutlaka General hakkında bir şeyler biliyor, ama bunu söyleyecek gücü kendinde bulamıyordu... Bunu Cavit'e anlatmıştım; ama oralı olmamış, *boş koy.. yakında çıkar gelir General* deyip beni başından savmıştı.

Kuşluk vaktiydi. Bulaşıkları yıkamış, temizliğe yardım etmiş, biramı alıp masama çekilmiştim. Birkaç sabahçı ganyan kuponlarının başına çökmüş, bira içip, at seçip kolon dolduruyorlardı. Güneş kilise bahçesini ateşe vermişti: tuhaf bir kızılık vardı gökyüzünde. Günün bu saatlerinde olmaması gereken bir durumdu bu. Doğa normale dönmemiş, tufanı andıran yağmur günlerinin izleri hayatı belirlemeyi sürdürüyordu: bazen kuşluk vaktinde gün doğumu yaşanıyor; bazen güneş batmak bilmiyor; bazen de hiç doğmuyordu. Yalnızca birkaç saniye süren sağanaklara da tanık olunuyordu. Doğa ve hayat dengesini kurmakta zorlanır gibiydi. Renkler ve kokular geri gelmişti; ama gün içinde gri ve kahverengi anlar yaşanmıyor değildi.

Az önce Tatyos gelmiş, bir süre ganyancılarla ilgilenmiş, bana sırtını dönüp birasını birkaç yudumda içip bitirmiş, benimle göz göze gelmemeye dikkat ederek Karakuş'u terk etmişti. Hemen ardından ben de çıkmış, onu izlemeye başlamıştım.

Tatyos önce Vatan Caddesi yönüne seğirtmiş, ama vazgeçip karşıya geçmiş, üstgeçidin altında ateş yakıp ısınmaya; ıslak giysilerini kurutmaya çalışan, birbirlerine sokulup yumak ol-

muş berduşların yanına gidip onlarla bir şeyler konuşup, bağı-
rıp küfür etmiş; adamlardan birinin uzattığı parayı alıp yeniden
karşıya geçip, havuzlu meyhanelerin enkazına yönelmişti...
Onu iyice uzaktan izliyordum; beni görmesi, hissetmesi olası
değildi.

Enkaz hâlâ kaldırılmamıştı. Her yer çamur içindeydi. Eskiciler,
hurdacılar, çingeneler moloz yığınlarına üşüşmüş; bakır, çinko
sac arayıp, itişip kakışıp sövüşüyorlardı. Tatyos da onların ya-
nına gitmiş, bir süre eline geçirdiği sopayla moloz yığınlarını
eşelemiş, sonra öfkeyle sövüp, ardından *he ya, ibneler!* diye
bağırıp sopayı fırlatıp, Sofular'a doğru yürümeye başlamış, bir
tekel bayiinin önünde durup aldığı menekşe şişesini paltosunun
iç cebine tıkıp yeraltı çarşısının merdivenlerine yönelmişti.

Tatyos önde, ben arkada; yer altı çarşısının diğer kapısından
çıkılmış, tanzim satış mağazalarını, balıkçıları, manavları, oto
yedek parçacılarını geride bırakıp Samatya'ya doğru yürüme-
ye başlamıştık.

Tatyos tuhaf şeyler yapmaya başlamıştı: hızlı hızlı yürürken,
önüne çıkan her yuvarlak pis su kapağının başında duruyor; ka-
pağın çevresinde birkaç tur atıyor; sonra hazırola geçip bir sü-
re dikiliyor; ardından başını sallaya sallaya, diğer kapağa doğ-
ru koşar adım atılıyordu.

Bu tuhaf yürüyüş beni çok yormuştu: dört katlı, kül rengi, sıva-
ları dökülmüş, bazı yerleri çökmüş izbeye vardığımızda soluk
alıp vermekte zorlanıyordum. Ama gücümü toplamış, Tat-
yos'un girdiği delikten, binanın içine seğirtmiş aynı anda sert
bir darbe yemiş gibi sarsılmıştım. Öyle ağır bir koku soluyor-
dum ki, sendelemiştim; bayılmak üzereydim... Bir elimle duva-
ra dayanmış, diğer elimle ağzımı burnumu kapatmıştım.

Bir an önce buradan çıkmalı, temiz hava solumalıydım. Nasıl bir yerdi burası böyle: çevremde uçan-koşan-kaçan bir sürü şey hareket ediyor, karanlık bir köşeden, başka bir karanlık köşeye atlayıp zıplayıp yitiyorlardı.

Uçan-koşan-kaçan şeylerden kurtulmaya çalışırken Tatyos beni görmüş, her zamanki çılgınlığını atıp, bir odaya kaçıp, kapıyı hızla kapatmıştı.

Sanırım Tatyos kapıya sırtını verip, dayanmıştı: yüklenmeme karşın kapıyı bir karıştan fazla aralayamıyordum. Bir yandan omzumla kapıyı itiyor, bir yandan paçalarımın dibinde hareket eden koşan şeylere tekmeler atıyordum. Sol elimle ise ağzımı burnumu kapatmış, kokunun darbelerinden korunmaya çalışıyordum. Vazgeçip o izbeden çıkmaya karar vermiştim ki, Tatyos'un sesini duymuştum:

- Yukarıda... He ya, yukarıdaki odada!

Kapıyı itmeyi bırakmış, çevreme bakınmış, cılız bir ışığın aydınlatığı merdiveni görmüştüm: merdivenin iki yanına bir sürü şeyler yığılmıştı: paçavralar, şişeler, mangal kömürü torbaları, teneke kutular ve daha bir sürü ıvır zıvır...

Merdiveni güçlükle aşmış, kendimi bir koridorda bulmuştum. Biri dışında bütün odaların kapıları açıktı bu katta. Her birine tek tek bakmış, kımıldayan yığınlar görmüştüm; ama hiçbir benim aradığım kişi değildi.

Sonunda aradığımı kapısı kapalı odada bulmuştum. Genişçe bir odaydı bu. Pencereden sızan ışık, duvara dayalı çizmelerin üzerine düşüp onları parlatmıştı. Üniforma ise az ötede duvara asılı duruyordu, ilk kez ayık kafayla aydınlıkta görüyordum onu: koyu yeşil renkteydi, nezelmışti, üzerinde hiçbir işaret yoktu.

Sonra portakal sandığını görmüştüm, yanında iki küçük tabure mangal ve tencere vardı. Portakal sandığına yaklaşmış, üzerinde duranlara bakakalmıştım: sandığın üzerinde küçük bir el defteri vardı, onun yanında üzerine gamalı haç işlenmiş bir pazubent duruyordu. Duvara ise üç fotoğraf, bir kartpostal, rap-tiyelerle iliştilmişti.

Odayı ve General'in durmadan konuştuğu o sisli geceyi hatırlamıştım.

Koku dayanılacak gibi değildi, elimi ağızımdan burnumdan çektiğim an sendeleyiveriyordum. Demek sanrı değilmiş, gerçekten yaşamışım o dumanlı geceyi... Şaşkındım, taşlaşmış, donup kalmıştım. Beni bu durumdan tuhaf bir hıçkırık sesi kurtarmış, irkilip, sesin geldiği yöne dönüp bakmış; kapının eşiğinde duran Tatyos'u görmüştüm, ağlıyordu. Elimi ağızımdan çok kısa bir süre için çekip sormuştum:

- Nerede?

Tatyos başıyla odanın en kuytu köşesini göstermiş ve ben hemen oraya yönelmiş, köşeyi örten perdeyi çekip General'i görmüştüm. Yer yatağında uyuyakalmış gibiydi; kulağından ve burnundan sızan kan, başını koyduğu yastığın üzerinde pıhtılaşmıştı. Yatağın dayandığı duvara ise kömürle şunlar yazılmıştı:

VER- ZE- I -HEN / SI- ET / BIT TE
DEM GE - NE - RAL

Şu an daha fazla yazamayacağım. Kalkıp balkona çıkmalı, temiz hava alıp kendime gelmeliyim. O güne daha sakın bir anımda yeniden dönerim.

XII.

BÜYÜK SARIŞIN HAYVAN

Kapı çalınıyor.
Kapının ikinci çalınışı bu.
Açmadım.
Sakinleştirdim mi?
Bilmiyorum!
Pikapta tekrar Wagner çalıyor: ihtiyacım var ona!

Aslında bu bölüm için sizin yardımınıza da ihtiyacım var: masanın üzerinde duran anı nesneleri her ne kadar bazı şeyleri açıklasa da; o kadar çok boşluk; o kadar çok ara durum var ki, bunları birlikte hayal etmeli; birlikte varsayımlar geliştirmeliyiz...

Yardımınıza ihtiyacım var çünkü ara durumlar ve boşluklar hakkında benim varsayımlarım sizleri tatmin etmeyebilir, ya da hayal gücümü yetersiz bulabilirsiniz... İşte o zaman iş size düşecek; dilediğinizce hayal kurun dilediğinizce varsayımda bulunun; özgürsünüz... İnanması güç ama tümüyle gerçek olan bu öyküyü yeteneğimin elverdiği ölçüde kotarmaya, aktarmaya çalışıyorum... Kimi zaman, bazı küçük ayrıntıları sakladığım oldu; ama onlar diğer defterlerde kaldı... Bu bölümde ise saklayacak hiçbir şey yok; çünkü anlatacağım benim hayatım değil!

Wagner, saldırıyor!

Bir türlü yoğunlaşamıyorum.

Parsifal'den yükselen her çığlık General'i ölü bulduğum o günü hatırlatıyor.

Anlatacağım -ya da masamdaki anı nesnelerinin yardımıyla kurmaya çalışacağım- hayatın bittiği o oda gözümün önünden hiç gitmedi, o kokuyu hiç unutmadım.

General'in cesedini bulduğum an, katılıp kalmıştım. Cansız beden yan dönmüş, bacaklarını karnına çekmiş, uyuyakalmıştı. Cansız beden nedir? Gömülmeyi bekleyen, kokan ya da anında kokmaya başlayan bir insan... Cansız beden, gömülmeyi bekleyebilir mi? Bekler!

General'i bulduğumda ve duvara, mangal kömürüyle karaladığı "General'i Bağışlayın Lütfen" sözlerini okuduğumda gömülmeyi beklediğini hissetmiştim...

O gün ancak Tatyos'un yardımıyla odadan çıkabilmiş, uzattığı menekşe şişesinden içmiş, sonra da uzun uzun kusmuştum. İkimiz de ne yapacağımızı bilmiyorduk. Binayı terk edip, sarsak sarsak yürüyüp, sahile inmiştik. Deniz dalgalıydı, rüzgar kaygan bir sesle uğulduyordu. Lodos sahile vurmuştu. Tatyos bir ara kayaların üzerine çıkmış, *He, ya!* diye bağırmıştı. Martılar çığlık çığlığa tepemizde uçuşuyor, pike yapıp çöp yığınlarına saldırıyorlardı. Menekşeyi elden ele geçirip, içip bitirmiştik. Konuşmaya, yakınmaya başlamıştım, ama Tatyos beni dinlemiyor, ağlayıp kendine sövgüler yağıdırıyordu. Neden söylemekten çekinmişti General'in öldüğünü? Bu sorunun yanıtını Tatyos'tan beklemiş; ancak korku dolu, perde perde gölgelenmiş gözlerini görünce ısrar etmekten vazgeçmiştim. Menekşe bitmiş, gidip şarap almıştık. En iyisi gidip Cavit'le konuşmaktı: o, General'in bir an önce gömülmesi için gerekenleri yapardı. Şarap da bitmişti. Martılar, kayaların üzerinde,

/açılıp

kapanıp

çığlıklar atıp durmadan itişip kakışıp/

çöp yığınlarının arasında eşeleniyorlardı. Martıların takırtıları, çığlıkları beynimi oyuyordu. Onları kovalamak için yerimden kalkıp, kayalara doğru koşup, en büyük kayanın üzerine çıkıp dakikalarca bağırıyordum. Tatyos ürkmüş olacak ki, yanıma gelip koluma girmiş, beni kayanın üstünden indirmiş, cebinden çıkarttığı paçavrayla yanaklarımı silmişti.

O gün ikindi saatlerinde sahilden ayrılmıştık. Tatyos'un karşı çıkmasına aldırmadan General'i ölü bulduğum eve gitmekte ısrar etmiş ve bu düşüncemi gerçekleştirmiştim. General aynen bıraktığım gibi yatıyordu. Yoksa başka bir şey mi görmeyi umuyordum? Şu an bunu yeterince açıklamam olası değil. Belki boş bir oda, belki de... Neyse... O gün yatağı odadan ayıran perdeyi söküp, cansız bedeninin üstüne örtmüş, Fatiha okumuştum... Odadan çıkarken ise, içinde boş şişeler bulunan bir çuvallı boşaltıp, üniformayı ve çizmeleri tikiştirmiş; portakal sandığının üzerindeki kileri cebime atmıştım.

O akşam Karakuş Birahanesi'nde bardaklar, kadehler General için kaldırılmış, televizyon açılmamış, şarkı dinlenmemişti. Yas gecesi sona ermiş, yalnız kalmıştım.

Gece uzun ve tek düze olacaktı, çünkü sokağa çıkamayacaktım. Oysa ihtiyacım vardı dolaşmaya. Bir ara pencereyi aralamış, gökyüzüne bakmıştım: yıldızlıydı; ne yağmur, ne de fırtına belirtisi vardı... Sokağa çıkma gücünü kendimde bulamamıştım yine... Pencereyi kapatıp, masaları birleştirip, bacaklarımı karnıma çekip, kıvrılıp uzanmıştım... Bedenim tahta döşeye alışmıştı. Bir yastığım olsa iyi olurdu. Başımı gömeceğim, yumuşacık bir yastık! Yastık düşüncesi beni uyutmamış, kalkıp masaların üzerine serdiğim yağmurluğumu katlayıp başımın altına koymuş ama rahatsız olmuştum: bedenim, tahta ile arasında bir örtü istiyordu. Uykum yoktu, niye zorluyordum ken-

dimi? Kartalın üzerinde ışıklar oynaşıyordu... Ne de çok araç dolaşıyordu artık geceleri! Buna da alışmak gerekiyor. Neden hep bir şeylere alışmak gerekiyor? Dikkat ettim uzun bir süredir hiçbir yazım kuralına uymuyorum; otomatige bağlanmış gibiyim. Rezil bir benzetme bu! Geri dönüp noktalarla, virgüllerle, üç noktalarla, yaptığım rezil benzetmelerle uğraşmak için zamanım olacak mı acaba? Bilinir mi? Bilinmez!..

Yazı imleriyle uğraşmam, onlara dikkat etmem; virgül mü, noktalı virgül mü diye zihnimi meşgul etmem şu an için olası değil; zamanın azaldı... Üstelik parmaklarımı da düşünmeliyim: çok acıyorlar, mosmor olmuşlar... Her şey, hem sağ elimin hem de sol elimin parmak uçlarında birikmiş durumda... İnsanın iki eliyle de yazabilmesi iyi bir şey mi? Sanırım değil, çünkü sağ elimle yazdıklarımla, sol elimle yazdıklarımın arasında hem düşünce, hem de görüntü farkı var! Beynimin sağ yarısı ile sol yarısı, ellerim ayaklarım gibi farklı organlar mı yoksa!

Bu tür gevezelikler yaparsam, bu yazı bitmez!

Uyuyamamıştım o gece... Kalkıp bütün ışıkları yakıp, ses olsun diye kasetçaları açmıştım. Şarkılar anında sökün etmiş, kartalın kanatları açılıp kapanmaya başlamıştı... Cansız beden gömülmüş müydü acaba? Cavit, adını vermeden yetkilileri aramış, Tatyos'un tanımlaması üzerine evin yerini bildirmiş; bunun üzerine Tatyos'la Karakuş'tan çıkıp Samatya'ya gitmiştik. Evin önü kalabalıktı. Polis araçları ve cenaze arabası vardı. Tatyos polisleri görünce, kolumdan çekmiş, birlikte oradan uzaklaşmıştık. Son bir kez başımı çevirip geriye baktığımda görmüştüm: kirli bir örtüye sarılmış cansız beden cenaze aracına taşınıyordu.

Adı, Hubert Lieberman'mış.

Adını o gece öğrenmiştim: sifondan bira çekip, çetele kağıdını bulmak için, elimi yağmurluğumun cebine attığımda; diğer şeyleri de ürkerek çıkarmış, şimdi olduğu gibi masamın üzerine sermiş; nasıl bir güdülenmeyle aldığımı kesinlikle bilmediğim üç fotoğrafa, kartpostala, küçük el defterine ve pazubente bakıp, Hubert ve sevgilisi için öyküler düşünmüştüm.

Genç kızın adı, Roswita Kollwitz'miş.

O gece Roswita ile Hubert için düşündüğüm öyküleri tıpkı çocukluğumda yaptığım gibi yüksek sesle anlatmaya başlamıştım kendime...

Şimdi o geceden ve o geceden sonraki zamanlarda, Roswita ve Hubert hakkında kendime anlattığım bütün öyküleri hatırlamaya çalışıp **kartpostaldan** başlıyorum anlatmaya...

Kartpostal şöyle anlatılabilir: sarı saçlı, sert bakışlı çıplak bir adam belindeki kılıcı kınından çekmek üzere. Erkeklik organı kılıcın altından görülüyor. Uzatmadan yazayım: bu bir yontu çalışması ve Nazi sanatının önde gelen yontucularından Arno Breker tarafından yapılmış. Heykelin yüzü General'i andırıyor... Uçuşan pelerin, kol ve bacak kasları, iyice sert yontulmuş karın, hatta heykelin dizini dayadığı taşın altında duran kalkan bile abartılmış... Kartpostal, General'in 23. yaşını kutlamak için, sevgilisi tarafından, 1941 yılında gönderilmiş ve arkasında şunlar yazıyor: *Alman ulusu seninle gurur duyuyor... Doğum günün kutlu olsun sevgilim... Roswita Kollwitz* .

Şimdi Roswita'nın bu kartı seçmesinin nedenini anlamaya çalışıyorum: Roswita hiç kuşkusuz kent görüntüleri, dağ manzaraları, hatta sporcu, sanatçı kartları da gönderebilirdi sevgilisine, ama böyle yapmamış, erkeklik organı da olan bir heykeli seçmiş. Bu karanlık seçim için ben iki olasılık düşünüyorum:

1. Roswita, General'in (artık adını yazmalıyım: Hubert'in) bu surete bakıp kendisini daha iyi hissetmesini amaçlamıştı. Zaten kartpostalın arkasında *ulus*, *gurur* gibi sözcükler büyük olasılıkla bu amaca hizmet etsin diye yazılmıştır... Ama bu kadar basit olabilir mi?

2. Roswita belki heykelin kaslarına hayran olup yüzü Hubert'e benzeyen sarışının albenisine kapılmıştır. Olamaz mı? Böyle düşünürsek, cinsel nedenler de aramamız gerekebilir: Alman ulusu, genç erkeklerinin çok büyük bölümünü cephelere göndermiş; onları savaştırmaktadır. Hubert o sıralar Yunanistan'da çarpışmaktadır. O, ne kadar kadına özlem duyuyorsa; Roswita da en az onun kadar cinsellik arzulayan genç bir dişidir ve eli bedensel bir uyarıyla, cinsel organı saklanmamış, sarışın cengavere uzanıvermiştir. Belki de Roswita kartpostalı postalamadan onunla çok özel anlar yaşamıştır. Öte yandan, kartı alan

Hubert'in duyguları da önemli: kim bilir o neler düşünmüştür kaslı cengaveri incelediğinde... Belki de doğru dürüst bakamamıştır bile ona; İngiliz topçularının ağır ateşi altında, can kaygısıyla savaşıyor birinin duygularını nasıl anlayabiliriz ki?

Birkaç satırda nasıl da belirleyiverdim her şeyi. Bir ihlal etme eylemi de denilebilir buna: yıllar önce yaşanmış bir aşkı ihlal ederek "*ad*"landırmak okuyucu avcılığı değildir de nedir? Az önce yazdığım 2. maddeden dolayı kendimden nefret etmeye başladım; bundan dolayı biraz daha olumlu düşünmeye karar verdim... Bakalım başarabilecek miyim?

Olumlu düşünmeyi başaracağımı hiç sanmıyorum, çünkü dizgeye bağlı kaldığımda, aşkı ihlal etmem kaçınılmaz oluyor: Arno Breker bir yontucu; ulusuna moral vermek, Almanların ne denli güçlü, ne denli savaştan olduğunu göstermek, duyumsatmak için yapmış bu heykeli... Sarışın cengaver, büyük olasılıkla verilen emir uyarınca yontulmuş. Bir başkası heykelin fotoğrafını çekip bastırmış ve onun yaygınlaşmasını sağlamış... Roswita ise, onu satın alarak cephedeki sevgilisine göndermiş... Üretici/aracı/izleyici; dizge bu! Roswita da izleyici, Hubert de; ama aralarında bir fark var. Roswita, Arno Breker'in yapıtını, hangi ruh durumunda olursa olsun, özgür bir seçimle onaylayıp satın alan kişi; ancak bununla yetinmemiş, beğendiği, güzelliğini onayladığı yapıtı bir başkasıyla paylaşmak istemiş... Hubert ise, paylaşmayı, kartpostalı beğense de, beğenmese de boynunu büküp kabul eden pasif bir sanatsever... Bu varsayımdan yola çıkarsak karşımıza yine iki olasılık çıkıyor:

1. Hubert kartı çok beğenmiş, ondan aldığı cesaretle çok daha iyi savaşmış; yanında yatan ölü Alman askerlerinin her birini gurur anıtı olarak görmüştür.
2. Belki de yalnızca yırtmak istemiştir, bu kutlama kartını...

Yırtmak... Bana hediye edilen birçok kitabı yırtmak istemişimdir. Ama ilk sayfalara yazılan sevgi sözcükleri bu eylemden her zaman alıkoymuştur beni... Artık insanların birbirlerine hediye vermelerini doğru bulmuyorum. Bu konuda duygularımı daha önce de açıkladım... Öte yandan kitap hiçbir zaman en değerli, en yararlı armağan olmamıştır benim için: bir tür sanat eserini birine hediye etmek, o kişiye yapılan dayatmadır aslında. Size kitap hediye edildiğinde ah, ne kadar mutlusunuzdur değil mi? Yüzünüz pembeleşir, paketin fiyongunu çözerken elleriniz titrer. Bitmedi: kitabı almayı düşündüğünüzü söylemek zorunda kalırsınız. Bitmedi: ilk sayfayı açıp size yapılan ithafı da okumanız gerekir. Bitmedi: kitap bir hediye olduğu için bilgiç bakışlarla onun sayfalarını mutlaka karıştırmalısınız...

Yıllar önce bir gün E..., yanıma yaklaşıp, gözlerimin içine bakıp elindeki koca paketi bana uzatıp, *açsana* diye mırıldanıp beklediğinde yapacağım tek şey tabii ki paketi açmaktı... O gün paketi açmış, E... 'ye teşekkür etmiş ve kararımı vermiştim: Ehrenburg boktan bir yazardır. Üç ciltlik Fırtına, eğer yırtılmamışsa her cildinin ilk sayfalarına yazılmış olan ve hiçbir zaman unutmadığım şu nottan dolayıdır: *seni seviyorum, aşkımız hiç bitmesin... savaşım gücümüz hiç azalmasın...*

Şimdi biraz daha açık sözlü olmakta yarar var: o yıllarda yazmak için çırpınan, tahmin edebileceğiniz savaşım nedenlerinden dolayı bir tek satır bile üretemeyen ben, üç ciltlik Fırtına'yı elime aldığımda kendimi acz içinde hissetmişim!

Hubert'in de benim gibi düşündüğünü varsaymakta hiçbir sakınca görmüyorum: o da çıplak erkek heykeline baktığında, büyük olasılıkla onu yırtmak istemiştir...

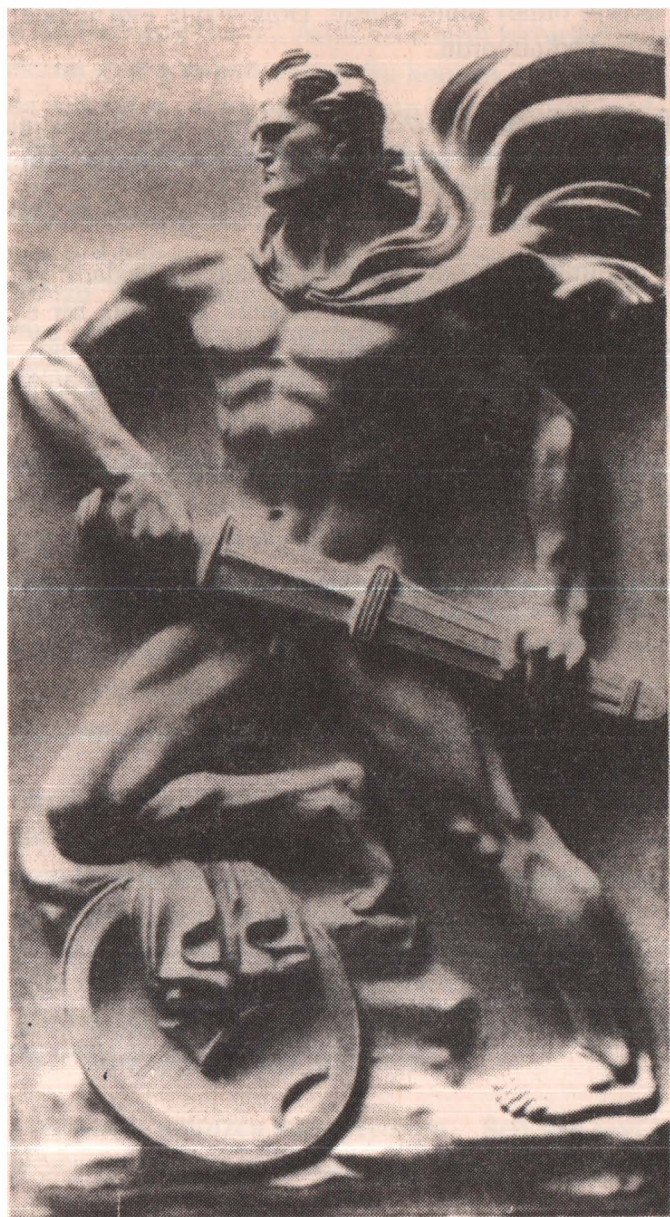
Kızma okuyucu, yalnızca varsayıyorum... Sen her şeyi istediğin gibi yorumlamakta serbestsin, kim karışabilir!

Hubert savaşıyordu, verilen buyruklara uyuyor, insanların kanlarını akıtıp, onları öldürüyordu. Dolayısıyla kan içinde yaşıyor, kanla düşünüyordu.

Kan ile düşünmek, yalnızca kan akıtmak, kan kokusunu yoğunlaştırmak; baskıyı, şiddeti, savaşı egemen kılmak mıdır? Ya kokusu hiç duyulmayan; gizli gizli kanayan ruhlar ne olacak?

Benim ruhum altı ay önce yeniden kanamaya başladı: yıllardır süren sağaltma çabaları, ansızın boşuna yapılmış bir eyleme dönüştü... Bunun sorumlusu tabii ki tek başına E... değil, yeniden kanamaya başlamama neden olan o kadar çok eski şey var ki! Üstelik sağaltma yalnızca bir çabadır; başarılı da olabilir, başarısız da... Ama zihninizin derinlerinde, kıvrılıp yatmış *Büyük Sarışın Hayvan* imgesi varsa ve o sizi rahatsız etmeye devam etmişse, hiçbir şeyi unutmaz, unutmuş gibi yaparsınız:

Şimdi sizi bir süre için, aklıma *Büyük Sarışın Hayvan* imgesini musallat eden kartpostalla baş başa bırakacağım... Ben ne mi yapacağım; babamı gömdüğüm gün yeniden kavuştuğum Fır-tına ciltlerine bakacağım.

Az önce Fırtına ciltlerinin bütün andaç sayfalarını yırtıp, küçük parçalara ayırdım... Ama bu eylem ruhumun daha çok kanamasına neden oldu; saatin kolumdan alınması anında yaşadığım duyguya benzer bir sarsıntıyla oluk oluk kanıyorum şu an... Belki Fırtına'nın bütün sayfalarını yırtıp küçük parçalara ayırmalı ya da yakmalıyım... Sakinleşmeliyim!

Birden her şeyin bittiğini sandım. Hiçbir şey göremiyordum... Demek böyle bir şeymiş: karanlıktasın, gitmişsin, ama hissediyorsun. Hiç de kötü bir şey değilmiş!

Yanılmışım, yalnızca elektrikler kesilmiş. Gece olduğunun farkında değildim. Böylece zaman belirlenmiş oldu: gece! Karanlık sesleri yutuyor, aydınlık geri getiriyor. Tersî söylenegelmiştir, ama değilmiş. Karanlık önce insanları, sonra her şeyi susturuyor: dikkatli davranmak gereğinden olabilir mi? Yazıya sınır çizemiyorum artık...

Temrin güzeldir/
ama elleri, ayakları, yüzü olduğu sürece/
şekilsiz bir yığına dönüştüğünde kaldırıp atmak gerekir onu/
bakire genç kız erken yaşlanmıştı çünkü/
üstelik benim yazacaklarımın mutlaka güzel bir yüzle çevrelenmeli/

Roswita Kollwitz, çok güzel bir genç kızmış! Yas gecesi ona dikkatle baktığımda fark etmiştim bunu... Roswita'yı incelemek her zaman iyi gelmiştir bana: o bana destek olmuş, bir sürü şeyi kısa bir süre için de olsa unutmamı sağlamış, birini aldatmanın, birini terk etmenin buruk keyfini yaşatmıştır daima! Az önce yazdıklarım sol elimin marifeti. Sağlıklı düşünmek için kalemi sağ elime aktarmalıyım ve zaman yitirmeden Roswita ile Hubert'in birlikte çektiirdikleri, benim birinci fotoğraf diye kodladığım fotoğrafa bakarak sürdürmeliyim yazıyı...

Birinci fotoğraf: sarışın bir genç kız ile üniformalı delikanlının görüntüsü: uzaktan çekilmiş bir boy fotoğrafı bu. Delikanlı ve genç kız bir katedralin önündeler, kol kola girmişler. Büyüteçle yaklaşıldığında güldükleri anlaşıyor. Katedralin kulesi fotoğrafa sığmamış. Delikanlının çizimleri dikkat çekiyor. İyice sararmış olan bu fotoğrafın arkasında şunlar yazıyor: *Roswita ve Hubert, Ulm, Ekim 1940, keşke Münih'te olsaydık...*

Alman ordularının başarıdan başarıya koştuğu; zafer haberlerinin ajans bültenlerinden aktığı zamanlar... Almanya kahraman ordularının başarılarını, Wagner'in operalarıyla, Hitler'in kader mızraklı afişleriyle kutluyor... Burjuva aklının düşmanı olduğunu söyleyen Führer, çarmıhtaki İsa'nın böğrünü delen Longinus'un mızrağı ile Şeytan'la savaşmaya hazırlanıyor...

Okteberfest günleri: Roswita ve Hubert keşke Münih'te olsalardı: koca bira çadırlarında, aşklarının ve uluslarının onuruna kadeh kaldırıp, şarkılar söylerler; sonra dışarı çıkıp bira yüklü at arabalarına çiçek atarlar, festival bandolarının peşi sıra yürüyüp, çılgıncasına dans ederler... Ama Ulm'daydılar, orada yapacakları yalnızca bir iki şey vardı: poz verdikleri Katedral'in yansıdığı Tuna Irmağı boyunca yürümek, o güzel ekim gününde, Bavyera havasını solumak ve birbirlerine sokulmak...

Bu fotoğraf bir veda gününde çektirilmiş olabilir: büyük olasılıkla Hubert, ertesi gün cepheye sevk edilmek üzere birliğine teslim olacaktır... Eğer böyleyse o gün doyasıya yaşanmıştır...

Keşke Münih'te olsalardı; oradaki coşkuya katılıp, kan ile düşünmeyi öneren mızraklı cengaverin büyüüne kapılıp kutsansalardı... Ama Ulm'daydılar, boz bulanık akan Tuna Irmağı'ndan ve bedenlerinden başka kendilerini oyalayacak başka hiçbir şey yoktu!

Hubert küçük el defterine, Ulm'da çektirilen fotoğraftan üç gün sonra tek bir cümle yazmış: *Roswita, Roswita, Wo bist do?*

Titrek bir yazı bu: “W” yukarıya, “o” aşağı kaymış; büyük olasılıkta trende yazılmış; sevgili geride kalmıştır artık... Son aşk gecesinde belki, kösnüme doruğa tırmanmış; kim bilir büyük Almanya için tohum da atılmıştır...

İkinci fotoğraf: Roswita yapay bir Bavyera görüntüsünün önünde poz vermiş: geride karlı bir dağ ve orman var. Stüdyo fotoğrafı bu. İyice yaklaştığımda Roswita'nın boynundaki iki küçük takıyı daha iyi görüyorum: takılardan biri haç, diğeri yalnızca iki ucu görülen bir şey; svastika, niye olmasın?

Sarışın olduğunu varsaydığım Roswita'nın boynu öylesine uzun ki, takılar ister istemez dikkat çekiyor. Genç kızın saçları incelediğimiz birinci fotoğraftan daha kısa; farklı bir zamanın sureti bu... Söbü çerçevenin ortasında Roswita, dışında ise Bavyera var: dağ ve orman... Bu fotoğraf diğer ikisinden çok daha fazla nezelmiş...

Bu fotoğrafın sevgiliye verilmek üzere çektirilmiş olduğu belli: Roswita bakışlarıyla sevgilisine, ben yanımdayım der gibi; ancak öylesine umarsız bir hüznün var ki gözlerinde... Sanırım Hubert sık sık bu fotoğrafa bakmış, son aşk gecelerini hatırlamış...

“Sanırım” diye yazmamalıydım; çünkü küçük el defterindeki tarihsiz bir paragrafta şunlar anlatılmış:

Bodur ağaçlarla kaplı bir arazideyiz...

Az önce Roswita'nın fotoğrafına yeniden baktım ve onu öptüm... Uzaktan top sesleri geliyor...

Üçüncü fotoğraf: iki genç izciyi profilden görüyoruz, burun buruna poz vermişler. Bir kafeteryadalar... Geride Führer'in afişi görülüyor, ortaçağ şövalyelerininin zırhlarını kuşanmış ve elinde bir mızrak tutuyor... Afişin altındaki savsöz okunmuyor. Roswita ve Hubert neredeyse çocuk yaştalar... Roswita'nın gözlerine o umarsız hüznün, henüz yerleşmemiş... Gençler her şeyin çok yakında değişeceğinin farkında değiller, geniş geniş gülüyorlar... Oysa Hitler afişleriyle, savsözlerle, Wagner operalarıyla, altın kase, kader mızrağı öyküleriyle hazırlanan gelecek, onların yüzlerini, bakışlarını, gülüşlerini de değiştirecek; bakışları ulusun ortak bakışına; gülümsemeleri ülkenin ortak gülüşüne dönüşecek... Aşk da değişmez mi bu durumda? Tabii ki değişir... Bu fotoğraf çekildikten bir süre sonra Hubert, Roswita'yı büyük olasılıkla büyük Almanya olarak görmeye başlamıştır: giderek genişleyen, çoğalan; hırçın, döl yatağında ölü ceninler taşıyan; kendi dirimi için ölümle sevişen bir güzel...

Bu güzelin döl yatağı öyle oburdur ki, toplama kamplarında, cephe gerilerinde, savaş alanlarında bir sürü ölü cenin sıçmıştır...

Roswita ise döl yatağını ülkesiyle özdeşleştirmiş olabilir... Yoksa niye o kartpostalı doğum gününde sevgilisine göndersin... Heykelin erkeklik organı, büyük olasılıkla kılıcı düşmanın kellesini kestiğinde ya da böğrünü deldiğinde kalkacak, ülkesinin döl yatağına girecek; yeni ölü ceninlerin tohumunu atacaktır...

Bu fotoğraf daha eski bir tarihte çekilmesine karşın, nedense daha az nezelmiş... Ancak büyüteçle baktığımda Roswita'nın yüzündeki çarpı işaretini görebiliyorum: bu işaret kurşun kalemle yapılmış, sonra da silinmiş... Anlık kızgınlık, anlık isteri!

Niye ayrı kaldığı sevgilisine kızar insan... Niye hem özler, hem kızar; aldatılacağını düşündüğü için mi? Bu duyguyu çok iyi bilirim ben... Siz de bir düşünün; askere giden, gurbete çıkan erkeklerin ruh halini, onların neler hissettiğini.. Eğer siz de sevgilinizden, karınızdan bir süre ayrı kaldıysanız ona yazdığınız mektuplara -eğer saklanmışsa- bir göz atın: kıskançlıktan dolayı oluşan kızgınlığı hemen algılayacak, kalemin ucundan dökülen kösnül şiddeti, umarsızlığı ve aldatılma korkusunu fark edeceksiniz...

Roswita... Roswita... Wo bist do?

Şimdi şöyle düşünüyorum: Hubert küçük el defterine, trende yazdığı bu yakınmayı haykırarak düşmana saldırmıştır: ülkesinden binlerce kilometre uzaklıktaki bir başka ulusun insanlarını öldürmek ve sevgilisinin döl yatağına yeni ölü ceninler bırakmak için...

Yazdığım her şeyi varsayım olarak değerlendirebilir; isterseniz yeni bir olay dizgesi oluşturabilirsiniz, ama şimdi yazacaklarımı göz ardı etmeden: Roswita'nın üç fotoğrafına tarihsel sırayla baktığımda şunu fark ettim: genç kızın bakışları giderek değişmiş; gençlik fotoğrafındaki çocuksu coşku; Ulm'da çektilen fotoğrafta yerini hüzne bırakmış... Hubert'in öptüğü fotoğrafta ise derin bir umarsızlık ve korku var... Von Krist bir makalesinde şunları yazmış:

"Nazi Almanyasında kadınlar, aryan bebekler doğurmak zorundaydılar... Bu ağır bir sorumluluktan ve giderek kadınları, özellikle de Hitler'in kadın okullarında eğitilmiş olanları ürkek, çaresiz insanlara dönüştürmüştü." Roswita döl yatağına konulan bu ipoteğin farkındaydı, bundan dolayı korkuyordu... Sanırım Ulm bombalandığında, son nefesini verirken gözlerinde ikinci fotoğraftaki umarsız tedirginlik vardı...

Küçük el defterinden tarihsiz bir not:
Dün mektup aldım, Ulm bombalanmış... Roswita ölmüş... Mektubu yırttım... Roswita'nın fotoğraflarına baktım...

Kaç gündür kapalıyım? Uyandığımda yüksek sesle sormuştum kendime bu soruyu. Kaç gündür bu odadayım bilmiyorum, ama hâlâ gecedeyim. Gün doğmadan her şey bitmiş olmalı. Güneşin *sürdür* diye dayatmasına katlanamam! Çok uzun bir süre değil, en fazla on dakika uyumuşumdur. Uyandığımda ellerim üşüyordu. Uyku süresince dinlenmiş olmalarındandır. Yine ısıtmaya başladım onları. Ama biraz daha üşüyecekler, çünkü yerimden kalkıp giysi dolabındaki elbiseyi çıkartıp tam karşıma asacağım... Neden mi, bitirebilmek için, bir uyarıya ihtiyacım var da ondan. Keşke daha önce düşünseydim bunu.

Tamam kalkıyorum...

Şu an kalem sol elime geçti. Acaba bu bölümün adını, Büyük Sarışın Hayvan değil de, İki Elle Yazmak mı koysam?

Roswita ölmüş!

Küçük el defteri: kapağı bordo renkli, bazı sayfaları eksik... Notlar, ucu küt bir kurşun kalemle yazılmış... Defterin sahibi, bazı sayfalara kuş, çiçek ve kadın bacakları çizmiş... Yetenekli olduğu söylenemez; yazısı da oldukça çirkin... Ancak Hubert'in başının üzerinden mermiler uçarken, alev makinelerinden, top güllerinden korunmaya çalışırken, ya da az önce boğazladığı bir düşman askerinin beden sıcaklığını henüz üstünden atmamışken bunları yazabilmesi büyük bir başarı...

Defterde bazı notlara tarih yazılmış, bazılarının ise ne zaman yazıldığı belirsiz... Notlar sayfa düzenine göre okuduğunda anlaşılıyor ki, Hubert önceleri bir toplama kampındaymış; sonra Ulm'a, ardından da Balkanlar'a gönderilmiş...

Hubert'in hangi toplama kampında görev yaptığı hiç önemli değil... Terezin ya da Dachau hiç fark etmez... Üstelik o kamp-ların çok bilinen öykülerine de değinecek değilim; Hubert'in şu satırlarını okuyalım yeter:

“Cehenemden kurtuluyorum... Yarın Ulm'e hareket edeceğiz... Üç günde bir duş yapmama karşın, kendimi çok kirli hissediyorum... Nicedir hiçbir kokuyu algılamıyorum... Yediğim yemeklerin tadı nedense hep aynı... Konuşmak bile istemiyorum... Ulm'e vardığımda ilk işim yıkanmak ve bira içmek olacak...”

Bu notta Hubert'in önceliği yıkanmak ve bira içmek; Roswita değil... Demek ki küllenmiş aşk yeniden alevlenecek: iki eski sevgili büyük olasılıkla burun buruna çektirdikleri fotoğrafa bakıp gülecek; yeniden buluşmalarını anılaştırmak için Ulm Katedrali'nin önünde yeni bir fotoğraf çektirecekler...

Not: 1992 yılında Hubert'in defterini uzman birisine çevirtmeyi düşünmüştüm; ancak o denli kolay cümlelerle yazılmıştı ki,

az buçuk bildiğim Almanca'yı iyi bir sözlükle desteklemem yeterli olmuştu.

Şimdi sözü fazla dolaştırmadan, defterden çevirdiğim bazı notları aktarıyorum:

Bütün gece uyumadık... Güneş doğarken saldırı başladı... Alev makineleri de kullanıldı.... Teğmenden öğrendiğimize göre Metaksas hattındaki koruganları aşmışız.

.....

Büyük bir kent... Adı Selanik!

.....

Harekete geçtik... Hücumbotlar monte edildi... Yunan gemilerine el konuldu... Denize açıldık...

.....

Çıkartma yapıldı... Bulgaristan'dan gelen kuvvetlere destek olacağız... Çıkartma yaptığımız adanın adı Limni...

.....

Bu gün adanın sahilinde dolaştım... Neden tedirginim... Neden konuşmak istemiyorum... Güzel bir ada...

Bütün bunların hangi yılda, hangi ayda olduğu konusunda defterde her hangi bir bilgi yok; ancak yazıya gölge düşüreceğini bile bile sorumluluğumu kuşanıyor ve size yıllar önce derlemiş olduğum bazı bilgileri aktarmak istiyorum:

“6 Nisan 1941: sabah saat 05.30... Almanlar harb ilan etmeksizin taaruza başladılar. Alman elçisi aynı saatte, Yunan hükümetine Alman ileri hareketinin başladığını bildirdi...

Sınırdaki dağları derin bir vadi ile aşan Ustrumca nehri boyunca ileri harekete geçen Alman kuvvetlerinin ilerisindeki 2 tümen; stuka ve tank taaruzlarına rağmen mukavemet eden Yunan sınır tahkimatının şiddetli mukavemeti ile karşılaştı. Petriç'ten Ustrumca üzerinde ilerlemiş olan Alman zırhlı birlikleri 7 nisanı tamamiyle güneye doğru çark hareketi ile Doiran üzerinden Yunanistan'a girdiler...

Metaksas hattı, 9 nisanı yarıldı. Alman tankları aynı günde Selanik'e ulaştı.

Alman kıtaları henüz Yunanistan'da savaşırken bir taraftan da bu kıyılardan derhal Ege denizindeki adaların zaptı işini düzenlediler. Adalarda, küçük Yunan garnizonlarının zayıf mukavemeti ile karşılaşıldı. Alman hücumbotları sökülmiş olarak Yunan limanlarına taşınmış ve buralarda monte edilerek hazırlanmıştı. Muhtemelen Yunanlılar da kıyılarda bulunan küçük gemileri ve botları zamanında tahrip edecek tertibat almadığından bunların bir kısmı da Almanların eline geçmişti.

Ege denizindeki adalar, plan gereği Alman işgali altına alındı. 21/22 nisan tarihlerinde, evvela Samotraki adası, sonra Limni adası, nihayet Sakız ve Sisam adaları zaptolundu. Bu suretle Türkiye'nin Akdeniz'e karşı kuşatılması tamamlanmış ve Türk hükümeti büyük bir huzursuzluk ve endişe içinde kalmış bulunuyordu."

Yukarıdaki alıntıyı deftere geçirmekle hata yaptığımı biliyorum. Yazıda delik açıldı, ya da kapandı. Bunun önemi yok, Ama yazı yapılan bir şeye dönüştü. Bu da benim canımı sıkıyor. Hayır, alıntıyı silmeyeceğim; yalnızca üstünü çizeceğim; isteyen okusun, istemeyen okumasın. Küçük el defterinin yazı-

ya zarar vereceğini sanmıyorum. Oadaki notlar Hubert'i Aksaray'a ulaştıracak...

Roswita'yı özlüyorum... Ölmüş olamaz...

.....

Savaş bitse ne olacak... Artık kavuşmayı umduğum kimse yok...

.....

Konuşuyorlar... Durmadan konuşuyorlar... Karılarından, sevgililerinden söz ediyorlar... Benim anlatacak neyim var...

.....

Teğmen çağırdı... Er Lieberman neyin var, niye konuşmuyorsun diye bağırdı... Yanıt vermedim... Konuşacak bir şey olduğunu sanmıyorum...

.....

Saldırıları yeniden başladı. Bugüne kadar birkaç Yunanlı çeteciyle uğraştığımız... Kolay günler geride kaldı... Bombalanıyoruz... Çeteciler güçlenmiş... Sesler hep aynı... Bir Yunanlının, bir İngilizin ya da bizimkilerin çığlıkları arasında hiçbir fark yok... Herkes ölürken aynı sesi çıkarıyor...

Uzatmamalıyım: Hubert konuşmuyordu. Eğer ruhumu sağaltmaya çalışan bayan doktor yazdıklarımı okumuş olsaydı, Hubert için çoktan tanısını koymuştu: Histerik Afoni! Bayan doktorum açıklamaları öyle sever ki, kendi kendine bu hastalığın ansiklopedik tanımını bile yapmıştır: Hiçbir nedene bağlı olmaksızın konuşmaktan vazgeçme...

Hiçbir nedene bağlı olmaksızın mı?

Dün arkadaşım Otto'yu İncil okurken gördüm... Otto İncil'de bana bir yer gösterdi... Okudum sonra da defterime yazdım... Sık sık okumak için:

"İmdi ne? Faziletimiz var mı? Hayır, asla; çünkü biz yukarıda Yahudiler ve hem Yunanlılar, hepsi günah altındadır diye itham ettik; nitekim yazılmıştır:

Anlayan kimse yoktur,
Allah'ı arayan kimse yoktur;
hepsi saptılar.

Birlikte yaramaz oldular;
İyilik eden yok, bir kişi bile yoktur;
Onların boğazı açık kabirdir;
Onların dilleri ile aldattılar;
Kara yılanının zehiri dudaklarının altındadır;
Onların ağzı lanet ve acılıkla doludur;
Onların ayakları kan dökmekte çabukurlar;
Kırgın ve sefalet onların yollarındandır;
Ve selamet yolunu bilmediler;
Onların gözleri önünde Allah korkusu yoktur."

.....

Otto ile beni çarpışmalarda yaralanan arkadaşlarımızla birlikte Selanik'e gönderdiler... Hastane dinlendirici. Bahçede dolaşıyoruz.

.....

İngilizler, Patras'a saldırmışlar...

.....

Kuvvetlerimiz Limni'den çekilmiş...

.....

Otto ile beni hastaneden çıkarttılar... Her gün yeni yaralılar geliyor...

Yeniden cephedehyiz... Selanik'e saldırılıyor...

.....

Yunan çeteleriyle de çarpışmalarımız kanlı oluyor... Dün küçük bir yara aldım... Ne yaralandığım an, ne de yaram sarılırken bağırdım...

.....

Hubert konuşmuyordu.

Konuşmak istemiyordu.

Hayat, konuşmaya değmeyecek kadar anlamsızdı.

Roswita ölmüştü.

Hubert ise çok insan öldürmüştü. O bir savaşçıydı: ülkesinden çok uzaktaki bir yerde Yunan çeteleriyle boğuşuyor; İngiliz uçaklarının attığı bombalardan korunmaya çalışıyordu... Emredilmiş, Yahudi mezarlığına gidip, mezar taşlarını sökmüşlerdi...

Geceydi mezarlığa girdik... Yahudi mezarlığı... Taşları söküp tahkimat yapacağız... On kişiydik... Otto da vardı... Kazmalarla taşları söktük... Katırlara yükledik... Çok korktum... Otto yolda öldü... Onu katırlardan birine yükledik... Yunanlılarla çatışmamız uzun sürmedi... Kaçtılar...

Hubert bağışlanmayı hak ediyor mu? Bu soruya olumlu veya olumsuz yanıt vermek sizlere kalmış. Edindiğimiz bilgilerle yetinmeyi düşünüyorsak, onu bağışlamamız olası... Ancak Hubert'in savaş sırasında neler yaptığını tam olarak bilemeyiz ki! Şimdi aktaracağım satırlar bile onu lanetlememiz için yeterli!

Adamın elbisesine zarar vermemek için kafasına bir kurşun sıktım... Sımsıkı sarıldığı torba paltosunu çıkartmamamı engelliyordu... Eline de bir kurşun sıktım... Adamı soydum... Sonra ben soyundum... Adamın giysilerini giydim... İçinde bayat ve küflü ekmeklerin olduğu torbayı boşalttım, üniformamı içine tıktım... Küflenmemiş ekmekleri seçip üniformamın üstüne yerleştirdim... Bugün çok büyük bir günah işledim... Bir sivili öldürdüm... **Tanrım beni bağışla...**

Tanrım beni bağışla... Hubert'in bu isteğine ulaşmış olmasını umuyor, defterdeki son notlarla bu bölümü bitiriyorum:

Teknedeyim... Deniz çok dalgalı... İnsanlar ağlıyorlar... Tekne sürükleniyor...

.....

Ölüler var... Teknenin sallanmasına aldırmandan namaz kılıp ölüleri denize atıyorlar...

.....

Yazdıklarımı bakan çocuğa bayat ekmek verdim gitti... Bu insanlar Yunanlı değil...

.....

Kara gözüktü... İnsanlar dua ediyorlar, gülüyorlar... El çırpıyorlar...

.....

Ben yukarıdaki alıntılarla Hubert'i Türkiye'ye ulaştırmış oldum... Bundan sonrası size kalıyor: onu Aksaray'a getirmek için düş kurun, zihninizi harekete geçirin... Anlatmadığım o kadar çok şey var ki bu bölümde; bundan dolayı tedirginim... Üstelik okuyucudan yardım istemem çok saçma! Aslında ellerimin üşümesine, parmak uçlarımanın yanmasına aldırmandan yazmaya devam etmeliyim; ama halim yok. Şu an size ancak Hubert'in kimliği konusunda yardımcı olabilirim: Haymatloz!

Güneş perdenin kenarından sızıp karşımdaki duvara kadar ulaşmış. Şu an duvarda asılı olan her şeyi tozlu bir ışık aydınlatıyor. Hani gün doğmadan yazıyı bitirecektim! Artık giyinip sokağa çıkmak istiyorum. Son hamle için güçlenmeli; ellerimi dinlendirmeli, bu defterdeki eksik sayfaları tamamlamalıyım.

Evet, son hamle için bir bardak Glorya daha...

XIII.
KANLA YAZMAK

Bu yazı boyunca;
bir an,
bir nesne,
bir insan
bir söz,
nasıl

bir diğerine açılıp onun içinden geçip,
geride kalanı yok ettiyse ve...

... her şey, hiçbir şeye dönüşüyse; kapı ziline sesi için, bu üç
oldu diye yazmamalıydım.

Öyleyse:

Kapı çalıyor.

Bu ilk oluyor.

- Kapıyı kim çalıyor?

- Kimsedir!

Giyinip, kapıyı açıp sokağa çıkmak için artık yazıyı bitirmeli-
yim. Yazı bittikten sonra da bütün defterleri bir zarfa koyup;
zarfın üstüne Cavit'e, diye yazmalıyım. Zarfın içine konulacak
bir de not hazırlamalıyım... Her şey tam olsun!

Çok yorgunum...

Yukarıdaki satırları dördüncü defterin ilk sayfalarına yazdım.
Oysa üçüncü deftere geri dönmem, eksik bıraktığım şeyleri
yazmam gerekiyordu. Her şey bitmek üzereyken, yeni bir baş-
langıç yapmam tuhaf... Rezil bir söz kalıbı, yeni bir başlangıç
yapmak! Başlangıcın yeni olanı zaten içerdiğini bile bile, yazıp
söyleyiveriyoruz bu kalıbı... Yazmak için masaya çöktüğümde,

beş ortalı dört defterim vardı. ikisini tıklım tıklım doldurdum. Üçüncüsünde ise az önce söylediğim gibi, karalanmamış sayfalar var. Bu boş sayfalar, o bölümde eksik şeyler olduğu için bırakıldı; yoksa kendimi tamamlanmış hissetmek için yırtıp atabilirdim onları Hayır, geri dönmeyeceğim, eksik şeyleri bu son defterde tamamlamaya çalışacağım. Sonra yırtarım ikinci defterdeki boş sayfaları.

Eksik olan şeyler şunlar olabilir:

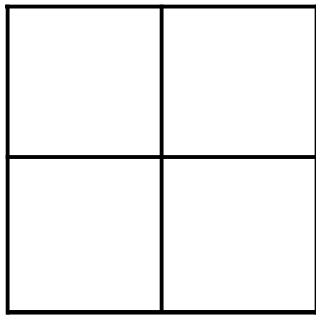
1. Hubert'e Haymatloz deyip orta yerde bırakıverdim; Aksaray'a nasıl ulaştığı konusunda her hangi bir şey yazmadım. Üstelik bu konuda okuyucunun düş kurmasını, zihnini harekete geçirmesini istedim; ben niye düş kurup zihnimi harekete geçirmiyorum ki!

2. Büyük Sarışın Hayvan tanımlaması konusunda, sürekli suspension (ertelenmiş bağdaşım) uyguladım; okuyucuya bilgi vermekten kaçındım.

3. Pazubenti anı nesneleri arasında defalarca saydım, ama ondan hiç söz etmedim; boşuna mı durdu sayfalar boyunca masamda?

Eksiklikleri gidermeye Pazubentten başlıyorum.

Pazubent: kırmızısı solmuş, ortasındaki beyaz alanın ortasında küçük delikler, koyu kırmızı lekecikler var. Beyaz alanın ortasındaki siyah Gamalı Haç ise delik deşik. Güveler işlerini çok iyi yapmışlar. Hemen yazmalıyım: Hubert'in pazubenti taktığına hiç tanık olmadım. Gamalı Haç'ın uçları sağa kıvrık. öğrendiğime göre bu mutsuzluğu ve kötülüğü simgeliyormuş. Uçları sola kıvrık olan gamalı haçlar, mutluluğun ve iyiliğin işaretleriymiş. Ben denedim: Uçları sağa ve sola kıvrık olan iki haçı üst üste getirdim ve yeni bir şekil elde ettim: Dörde bölünmüş bir dördül.

Mutluluğu, iyiliği, mutsuzluğu ve kötülüğü içine hapseden bu dördülün içinde doğal olarak özgür irade yok. Dolayısıyla düşünce de yok! Rota Fortunae ise hiç olmazsa döngüseldi, içinde huzur, kibir, alçakgönüllülük, bolluk, gurur, savaş ve yoksulluk yer değiştirip duruyordu. Bu dördülde dönen hiçbir şey yok! Hubert, kafamı iyice karıştıran bu bez parçasını niye saklamış? Peki ben niye sakladım? Yanıtlarını bilmediğim sorularla zaman yitirmemeliyim... Uçları sağa veya sola kıvrık olmayan, yani İsa'nın üzerine çivilendiği **çarmıhtan** çok büyük farkı olmayan Gamalı Haç, Hitler için bir tür erginleme aracıymış. Tıpkı Longinus'un mızrağı gibi...

Çarmıhtaki İsa'nın böğrüne saplanan Longinus'un mızrağı, Hitler'i kendinden geçirmektedir: Führer, Parsifal'i dinlediği an, nasıl baygınlığa benzer bir nöbete tutuluyorsa, bu mızrakla da aynı tür bir ilişki kurarmış. Hubert ile Roswita'nın burun buruna çektiirdikleri güleç fotoğrafı hatırlarsınız, gençler bir afişin önündeydiler. Hitler'in Tampliye şövalyesi giysileri kuşandığı ve elinde Longinus'un kader mızrağını tuttuğu bu afiş öyle ünlüymüş ki, otuzlu yıllarda bütün Almanya ona bakıp coşarmış! Çünkü söylenceye göre, Longinus'un mızrağı büyüldür: onu ele geçiren dünyanın egemeni olacaktır. Kader Mızrağı da denilen, bu delici, sivri alet, çarmıhtaki İsa'nın böğrünü akaçlamış, akan kan ise, bir çanağa toplanmış: Kutsal Kase!

Kader Mızrağını ele geçiren Führer, dünyanın ve zamanın efendisi olmayı düşlemektedir. Düşlerin efendisini kendinden geçiren yalnızca bu mızrak değildir: Parsifal de onun üzerinde aynı etkiye sahiptir: Kader Mızrağı, Kingsor'un elindedir. Parsifal, onu kapıp alacak, böylece İçinde bir yara olan kral Amforfas'ı iyileştirecek ve Kutsal Kase yeniden parıldamaya başlayacaktır.

Bu bilgileri ne denli zorlanarak ve istemeden aktardım bilemezsiniz. Yazı bence, bilgelik ile bilgiçlik arasında bir yerde durmalı; sınırını aşacaksa, bunu bilgelik yönünde yapmalıdır. Ama farkındasınız ben bilgiçliği yeğledim. Çünkü kimsenin arkamdan eksik şeyler var diye konuşmasını istemiyorum. Doğaldır, bilgiçliğimi eleştiren, kınayan kişiler olacaktır. Umurumda değil! Bana sağduyulu birkaç okuyucu yeter. Yalan söylüyorum: sağduyulu okuyucular da umurumda değil! Artık, bitirmek istiyorum yalnızca; bilgece ya da bilgiççe!

İkinci maddeye geçiyorum: **Büyük Sarışın Hayvan!**

1930'lu yıllar: Alman ulusu, düşlerinde Büyük Sarışın Hayvan arketipini görmektedir: kolektif bilinçaltı!

Carl Gustav Jung, o yıllarda bu düşleri geleceğe yönelik bir uyarı olarak değerlendirir. Çünkü ona göre, kolektif bilinç altında ruhun evrimi dışında, insani olmayan bir alan daha vardır. Bu hayvani alan Hitler'in egemenliği altındadır. Jung'a göre *Nazizm, Hitler'in bilinçaltı arketipleri tarafından ele geçirilmiş bir kitle psikozudur*. Yontucu Arno Breker, büyük olasılıkla Parsifal'i dinleyerek yontup cisimleştirmiştir, erkeklik organı kalkmaya hazır olan *Büyük Sarışın Hayvanı!*

- Uzatma, 3. maddeye geç!

3. madde: Zamanım olsaydı, Hubert'in izini Almanya'da da sürmek isterdim. Artık varlıklı bir insanım. Ülkemin uzak bir kentinde bir evim; bankalarda hesaplarım var. Doğrusu babam iyi çalışmış, iyi biriktirmiş. Ulm'a gidip Roswita ile Hubert'in önünde fotoğraf çektirdikleri katedrali görmek, Tuna Irmağı boyunca dolaşmak, Lieberman ailesinin, bireyleriyle (yaşıyorlarsa) tanışmak, konuşmak isterdim... Ama zamanım yok. Üstelik düş kuramayacak, zihnimi harekete geçiremeyecek kadar yorgunum. Yalnızca bazı gazetelerin eski sayılarından yararlanmakla yetineceğim. 1992 yılında öyküyü ilk kez yazarken derlediğim gazete haberlerini, tarih sırasına uygun olarak ve özetleyerek aktarıyorum.

2 ağustos 1944:

Almanya ile siyasi ve iktisadi münasebetlerimizi kestik.

.....

7 ağustos 1944:

Bu gecedен itibaren memleketimizde ışıklar maskelendi.

.....

5 Ekim 1944:

Müttefikler Yunanistan'a çıktılar.

.....

14 Ekim 1944:

Müttefikler Atina'ya girdiler.

.....

16 Ekim 1944:

Dün Yunanistan'da asiler, hiçbir tahrikat olmadan Hintli kıtalara saat 7.25'te taarruz ettiler. 14 ekim öğleden sonra ise asilere mensup topçuların Atina'nın merkezine karşı faaliyete geçtiği bildiriliyor... Pire'deki Britanya kıtaları teyak-

kuz halinde... Selanik bölgesinde partizanların kanlı faaliyetleri devam etmektedir. Vaziyet henüz düzelmemiştir.

.....

20 Ekim 1944:

Şüpheli Vapör/ Çanakkale boğazında seyreden Boreas adlı bandırasız vapör, bahriye marifetiyle İstanbul'a getiriliyor...

.....

22 Ekim 1944:

Tophane limanına demir atan şüpheli vapöre kimse yaklaştırlmıyor. Karantina altındaki vapöre tayin veriliyor.

.....

25 Ekim 1944:

Harb-i Umumiden ve Yunanlı asilerden kaçan Selanikli kardeşlerimiz bugün karaya çıktılar. Kardeşlerimiz, Vatan toprağını öptüler, gözyaşlarını akıtarak dualar ettiler. Şüpheli vapör bugün Haliç Tersanesi'ne çekilecek...

.....

23 Şubat 1945:

Almanya ve Japonya'ya harp ilan edildi.

.....

Not: 30 Nisan 1945/ Saat 14.10:

Nuremberg Şatosu'nun yüzlerce metre altındaki bir sığınakta Longinus'un mızrağı, Amerikalı bir teğmen tarafından bulunur. Hristiyan inancına göre Tanrı'nın cisimleşmiş hali olan bu mızrak bugün Avusturya İmparatorluk Müzesi'ndedir.

30 Nisan 1945/ Saat 15.30:

Hitler, Berlin'de yeraltı sığınağında intihar eder.

.....

Bitti, ama ben de bittim: öyle yorgunum ki; ama daha yazacaklarım var. Her iki elimin parmaklarına da kan oturmuş. Keşke iki elimle yazmasaydım. Hiç olmazsa bir elim, bir tarafım sağlam kalırdı. Gerçi bir elimle yazarken, diğerini dinlendirmiş oluyordum, demek ki bu molalar yeterli olmamış... Parmak uçlarımdan başlayan morluklar bileklerime değin uzanıyor. Şu an iki şeyden çok korkuyorum: bir, aynaya bakıp yüzümü ve bedenimi görmekten; iki, parmak uçlarımdan patlamasından...

Parmak uçları yazı bittikten sonra patlasın; umurumda değil! Anlatacağım birkaç şey daha var, eksik hiçbir şey kalmasın!

- Yaz öyleyse!

- Bunu söylemek ne kadar kolay! Öyle yorgun, öyle bitkinim ki, parmağımı kıpırdatacak halim yok...

- Sakın yine söz kalıplarına takılma. Zamanı iyi kullan!

Yazıyorum: birazdan her şey bitmeli; her şey, hiç şey olmalı.

Yazıyorsun: General yoktu, geceleri sokağa çıkamıyordun. Ama o kadar çok gezmek, dolaşmak istiyordun ki, birkaç kez pencereyi açıp kilise bahçesine atlamış,, anında geri dönüp, içeri girmiş, pencereyi kapatmıştın. Gece seni çağırıyor, ama sen gidemiyordun. Boş sokakları, berduşhaneleri özlemiştin...

*Her gece,
İçtiğin içkilerin çetelesini tutup
Generale ait eşyalara bakıp
Roswita'nın fotoğraflarını inceleyip oyalanıyordun.
sonra,
dayanamayıp
kirli beyaz tenli kadına bakıp yakınıyordun.*

Yazıyorum: General'i nasıl gömdüklerini bilmiyordum. Yıkadılar mı acaba? Yıkadılsa sünnetsiz olduğunu görmüşler, onu Hristiyan mezarlığına gömmüşlerdir. Ya da hiçbir tören yapmadan, boş bir çukura atmışlardır. Bir üçüncü olasılık daha var: yıkarken sünnetsiz olduğunu anlamamışlarsa, tekziye edip namazını kılmışlardır. Önemi var mı bunların? Bilmem!

Yazıyorum: günlerdir yeni bir General'den söz ediliyordu Karakuş'ta! Tatyos'a göre o, bir hortlaktı. General yeniden aramıza dönmüştü; bir sabah ansızın çıkıp gelebilirdi. Tatyos'a inananlar öyle çoktu ki! Artık Aksaray'ın geceleri çok daha tedirgin, çok daha ıssızdı. Oysa sokağa çıkma yasağı kaldırılmıştı. Aksaray'da veya çevresinde yaşayanlar, saat 24'ten sonra dışarı adımlarını atmıyorlardı. Bomboştu sokaklar. Bazen kendini kaybetmiş bir sarhoş ya da bir iki yabancı sessizliği bozuyordu; ama hepsi bu kadar... Bir tek kişinin her yer: duvar dipleri, türbe yıkıntıları, harap bahçeler, köprüünün altındaki karanlık kuytular, apartman girişleri, ışığı yanık bırakılmış mağazalar ve onların sergenleri, hepsi Yeni General'indi.

Yazıyorsun: Karakuş'u her gece ısl ısl aydınlatıyor, içkiler içip şarkılar dinliyordun. Roswita'nın fotoğraflarına bakıp, yıllar içinde bakışlarında gerçekleşen değişikliğin nedenini anlamaya çalışıyordun. O zamanlar bildiklerini unutmuş biriydin. Yeni bir eşikten geçiyordun. Ruhunun kanamayan bir yanı vardı; ama artık orası da kanıyordu.

Yazıyorum: bir gece Roswita'ya ve kirli beyaz tenli kadına bakıp düşler kurup oyalanıyordum ki beni güdüleyen bir şey olmuştu. Bu şeyi anlatmamı istemeyin benden; çünkü anlatılması olanaksız onun... Yalnızca nereden geldiği belli olmayan bir sestir o; ve buyruklarıyla beni yönlendirmişti: sesin yönlendirmesiyle yerimden kalkıp, mutfakta bulunan, garsonların ve ko-

milerin ceketlerini astıkları dolaba gitmiş, en kuytu köşeye sakladığım çuvalı çıkartmıştım. Yer yer sararmış üniformanın bütün işaretleri sökülüştü. Kasket ise bizim gemicilerin giydiği türdendi; siyahtı; onu sık sık Tatyos'un taktığını biliyordum. Üniformanın ceketi biraz uzunca, pantolonu ise boldu; ama çizmeler tam gelmişti. O gece üniformayı ve çizmeleri giymiş, hela aynasında kendime bakmış pencereyi açıp kilise bahçesine atlamış, sokağa çıkmıştım.

Yazıyorsun: üç gün mü, dört gün mü; kaç gün önceydi? Hatırlamıyorsun... O halde taşra kentine son kez gittiğim gün diye yaz... İşte o gün çantanda özel giysilerim dediğin üniforma çizme ve kasket vardı. Onları giyip E...'yi etkilemek istemiştin. Çünkü o giysilerle kendini daha güvenli, daha becerikli, sözü dinlenir, buyrukları yerine getirilir biri olarak hissediyordun. Üniforma seni egemenliği altına alıp, her şeyi kendince belirliyordu. Onu giydiğinde adımların sertleşiyor, yere daha sert basıyordun. Hele kasketi başına geçirir geçirmez kaşların kendiliğinden çatılıveriyordu: aynadan sana bakan adam, yalnızca bakışlarıyla bile dünyayı delegecek biriydi. Bir keresinde berduşların, keşlerin üzerinde oluşturduğun korkutucu etkiyi bir başka özel kişi üzerinde de denemiştin: sıcak bir yaz gecesiydi otelin kapısı açıktı. Katip gömleğini çıkarmış, fanilalıydı; her zaman olduğu gibi bankonun üstüne serdiği gazeteyi didikliyordu. Önce kapıda bir süre durmuş, delici bakışlarıyla katibi izlemiş, sonra sert adımlarla bankoya gidip katibin yüzüne bir tokat atıp koluna uzanmıştın. Adam tokadı yemeden önce tir tir titriyordu; tokadı yedikten sonra ise taşlaşıp boş bileğine baka kalmıştı.

Bütün bunları taşra kentine son kez gittiğim günün öncesinde hatırlamış, gidip yeni bir kasket almış, özel giysilerini ve çizmelerini çantaya yerleştirmiştin. Ama hiçbir şey umduğun gibi olmamış, örselenmiştin.

Yazıyorum: ellerim artık o denli ağır hareket ediyor ki, kalem bir kelimeyi ancak bir dakikada yazabiliyor... Ama yazıyı böyle bırakırsam eksik şey olarak kalır, hiçleşmez! Yazmalıyım.

Az önce sol elimin işaret parmağında bir sızı duydum, sonra da bir ıslaklık.

Evet, az önce ince ince kanamaya başladım.
Sanırım yaram akaçlandı. Boşalıyorum.

Kalemi sağ elime aldım.

Yazıyorum: günlerce anlatılmıştı yeni General'in öyküleri. Her şey öylesine abartılmıştı ki o günlerde, yapmadığım kahramanlık ya da haydutluk kalmamıştı: onlarca kişiyle dalaşmış, birkaç kişiyi ise yaralamıştım. Ansızın ortaya çıkıyor, ansızın yitiyordum.

Yalancıydılar, serkeştiler; ama ben onları çok sevmiştim.

- *Uzatma. Bitir. Artık giyinmelisin!*

Her yerim ağrıyor, titriyorum. Son Glorya'mdan ancak bir iki yudum içebildim...

- *Bitirmelisin!*

Bitiriyorum: Bir gece sabaha karşı Karakuş'a döndüğümde, uyumak yerine içkiye devam etmiş, onca çabama karşın bedene egemen olamamış; olduğum yere yığılıp sızıvermişim. Uyandığımda başıma toplanmış, üzerime eğilmiş insanları görmüş, panik içinde ayağa kalkmaya çalışmış, ancak başaramamıştım. Cavit'in elleri mengene gibi sarılmıştı bedenime.

O gün Cavit beni soymuş, gündelik giysilerimi giydirmiş, bana bir şeyler söylemek için kendini zorlamış ama vazgeçmiş, önüme bir bardak bira koyup, içmemi istemişti. Bira bardağını alıp birkaç yudum içmiştim ve az sonra bazı adamlar gelip beni alıp götürmüşlerdi.

O gün kaybolmuş, üç yıl sonra kendimi yeniden Karakuş'ta bulmuştum. Hayır, o üç yılı anlatmamı istemeyin benden. Çünkü çok uzun beyaz bir koridordan başka hiçbir şey hatırlamıyorum.

Bitiriyorum: az sonra kalkıp giyineceğim, defterleri ve anı nesnelerini bir zarfa koyup, üzerine Cavit'in adını yazacağım. Hayır, unutmadım; bir de not hazırlayacağım...

Bana kimi zaman kızdınız, kimi zaman güldünüz; kusurlarım mutlaka olmuştur... Lütfen, beni bağışlayın! Bir daha karşınıza çıkmayacağıma söz veriyorum...

Gloryamı bitirip kalkıyorum.

- Ah, Elif!

(-)

Yedikule/ İmrahor/ 1997

İBRAHİM YILDIRIM

R
O
M
A
N

Yaralı Kalmak*

İbrahim Yıldırım, *okuyucuyla dertleşmeyi* yeni romanında da sürdürüyor...
Yaralı Kalmak, bir dönemi hatırlayıp, hatırlatıp unutmayı amaçlayan bir anlatı: Yazı boyunca nesneler, kavramlar, sözcükler; kısacası *her şey*, bir başka *şey'e* açılıp *hiç şey'e* dönüşüyor...

Yazarın *Eylül'den Sonra* adını verdiği üçlemenin ikinci romanı *Yaralı Kalmak*, aşk ve yazı üzerine karşı bir anlatı olarak da okunabilir. Romanın saplantılı kişisi, aşkın ve yazının ruhuna uyguladığı şiddeti sanrılı bir dille anlatırken; duygu ve edimlerinin doğruluğu konusunda *okuyucuyu* ikna etmek için değişik yöntemler kullanıyor...

Yaralı Kalmak, kimi zaman acıtan, kimi zaman gülümseten; *samimi* bir roman...

ISBN 975-570-134-6

9 789755 701349

SEL YAYINCILIK